

БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ

“ПЕРСОНАЛ”

Юрій Ілленко

За українську Україну

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ УКРАЇНЦЯМ

Продюсерсько-видавничий центр "АРАТТА"
Міжрегіональна Академія управління персоналом МАУП

Юрій ІЛЛЄНКО

ЗА УКРАЇНСЬКУ УКРАЇНУ

Відкритий лист
українцям

Київ 2005

Ілленко Ю. Г.

І-44 За українську Україну : Відкритий лист українцям. — К. : АРАТТА: МАУП, 2005. — 240 с.

ISBN 966-608-500-3

Збірка художньо-публіцистичних творів видатного сучасного українського кінематографіста Юрія Ілленка слово за словом, думка за думкою незворотно доводить, що майбутнє нашої Батьківщини в руках нас самих, українців. Треба лише зрозуміти, як скористатися своїми можливостями. У роки Другої світової війни в окопах друкований аркуш був на вагу золота. Тому на листівках читали наказ: "Прочти и передай товарищу". Коли ми впритул наблизимося до виборів у Верховну Раду, то темники Медведчука — Кучми видуться нам безневинними дитячими забавками. Інформаційні канали будуть заблоковані для всіх, крім нової Влади. Тоді ця книга знадобиться: "Прочитай і передай товаришеві. Прочитай і відішли своїм батькам, дітям, друзям і навіть тим, хто традиційно відхрещується від своєї долі словами: "Мене це не стосується".

Для широкого загалу.

ББК 66.3 (4УКР)

ISBN 966-608-500-3

© Ю. Г. Ілленко, 2005
© Видавничий центр "АРАТТА", 2005
© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2005

Юрій Іллєнко:

*дужє коротка (порівняно з життям)
автобіографічна довідка*

Народився 1936 року в напіввимерлому від голоду-33 містечку Черкаси. Тікаючи від війни в 41-му, опинився з мамою і двома братами в самому серці Сибіру, селі Філіповці Ординського району на Обі. Молодший брат помер там від виснаження. Повернулися на спалену, спустошену, знекровлену Україну в 44-му та не на довго. У Черкасах не знайшлося достатньо дітлахів і вчителів, щоб відкрити другий клас, довелося вдруге вчитися в першому, та й то російськомовному. В 46-му батько, інженер-будівельник, демобілізувався з фронту і завербувався до Москви на найшкідливіше виробництво — скловати, щоб дати дітям пристойну освіту. Силікоз чи туберкульоз було гарантовано всій родині, бо ми жили в бараці просто на території заводу “Ізопліт”. Що і сталося з мамою — туберкульоз. Закінчив школу на робітничій околиці Москви і вступив до найпрестижнішого на той час інституту кінематографії на операторський факультет, слідами старшого брата Вадима. В 1960-му зняв дипломну роботу, перший в історії інституту повнометражний фільм “Прощайте, голуби” і дістав за ту роботу найвищі нагороди на світових кінофестивалях у Празі і Локарно за кращу операторську роботу.

У 1963 році прийняв запрошення зі студії Довженка зняти з режисером Параджановим фільм “Тіні забутих предків”. Як відомо, фільм став не лише лауреатом понад сотні міжнародних кінофестивалів, а й актом відро-

дження слави українського духу, збудником української ідеї. Після “Тіней” мені стало затісно в кінооператорстві, почав реалізовувати таємну мрію – стати кінорежисером і кінодраматургом.

Дебют у режисурі — “Криниця для спраглих” за сценарієм Івана Драча про винищення українського села — було заборонено постановою ЦК КП України аж на довгих 22 роки. Наступний фільм “Вечір на Івана Купала” — алегорична історія України — було знято з екрана за рішенням міністра культури СРСР Романова і покладено на полицю. Фільм реабілітовано 1988 року. В 1967-му дирекція Венеціанського фестивалю персонально запрошувала мене з фільмом “Вечір на Івана Купала” на фестиваль з гарантією головного призу “Золотого Лева” Святого Марка, але міністр культури СРСР Романов стверджував, що такого фільму взагалі не існує. Неймовірними зусиллями добиваюся, щоб фільм все ж таки послали на якийсь міжнародний фестиваль, хоча б у сателітну тоді до Москви Прагу. В день відкриття фестивалю в Прагу замість мого фільму увійшли радянські танки для придушення Празького повстання. 18 років фільм пролежав на полиці як заборонений.

У 1971 році на XXIV з’їзді Комуністичної партії України вустами першого секретаря Львівського обкому КПУ тов. Добрика було заборонено мій наступний, третій фільм “Білий птах з чорною ознакою” як “найбільш шкідливий фільм, що колись було зроблено в Україні, особливо шкідливий для молоді”. У фільмі вперше в історії було виведено як головного героя вояка УПА. Рятуючи себе, Петро Шелест, перший секретар ЦК КПУ, саме він дозволив показати з’їздові фільм, посилав “Білого птаха” на Московський міжнародний кінофестиваль. Фільм триумфально виборює Гран Прі фестивалю

завдяки півгодинній овації шести тисяч глядачів Кремлівського палацу з'їздів, де відбувався кінофестиваль. За якийсь час Петра Шелеста знімають за націоналістичний ухил, а фільм опиняється в опалі на довгі роки аж до кінця ери Щербицького. Я жартував, що “Білого птаха” можна побачити в Токіо, Монреалі, Нью-Йорку, Парижі, Тегерані, — лише не в Україні. В Тегерані, до речі, “Білий птах” дістав головного призу — “Золоту Пектораль” з рук шаха Ірану Реза Пехлеві, але “Золота Пектораль” до Києва і до мене не дійшла, бо мене, звісно, не пустили, я був невиїзний, а золото (чотириста грамів) осіло в кабінеті Романова в Москві.

Далі була дворічна еміграція в Югославію, де я зняв фільм “Жівіо заінат”, що перекладається як „Живу наперекір всьому”. Це чорногорське вітання. Коли зустрічаються двоє чорногорців, вони вітаються: “Како сте?” (Як ти?) — “Жівіо заінат!” (Живу — всупереч!). Всупереч усьому. Всупереч усім тяжким обставинам: голоду, війні, зрадам, терору, безгрошів'ю, хворобам тощо... Фільм здобув “Срібну арену” на фестивалі в Пулі. І приз за кращу чоловічу роль. В Україні на екрани не допущений. Отримую з Голівуду запрошення і два контракти з інтервалом три роки. Про перший контракт дізнався з “Голосу Америки”, почув дослівно ось що: “КДБ повідомило, що ніде не може знайти Ілленка, щоб передати йому пропозиції Голівуду, бо він постійно знімає десь у горах”. Дуже реготав. Другий контракт передав мені чорногорський продюсер Чедо Вулевич у порту Бар і провів мене на пором, що йшов в італійський порт Барі. Дав двісті доларів і сказав: “З капітаном узгоджено, замовляй кожні 15 хвилин порцію віньяку і за три години дістанешся Італії”. Я зійшов з порома, бо знав, що коли рушу в Голівуд, моїх двох братів у Києві — Вадима і

Михайла, теж кінематографістів, рушать туди, куди Макар телят не ганяє.

Наступний фільм “Мріяти і жити” за сценарієм Івана Миколайчука і моїм було 42 рази зупинено у виробництві (в архіві кіностудії зберігаються всі відповідні документи) на різних стадіях: під час режисерської розробки, у підготовчий період, під час зйомок (18 разів), у монтажному періоді і, звісно, під час процедури здачі готового фільму керівним органам. А треба було пройти, я порахував, 12 інстанцій — від худради об’єднання до ЦК КПРС. Закінчилась епопея перманентних заборон моїм першим інфарктом просто на худраді студії Довженка.

На XXV з’їзді КПУ тов. Щербицький з гордістю доповів делегатам: “Имею честь доложить делегатам съезда, что с так называемым поэтическим кино Украины наконец покончено”.

Тобто зі мною було покінчено, бо я був одним з того самого поетичного кіна.

Тікаю до Москви і починаю на “Мосфільмі” на експериментальній студії Григорія Чухрая фільм про Катерину Білокур “Очі землі” за сценарієм Тамари Шевченко. Новопризначений міністр кіно України Василь Большак вимагає переведення постановки на студію Довженка і через місяць ліквідує проект за наказом ЦК КПУ.

У різні роки були заборонені майже всі мої проекти на стадії сценарію. Серед них було заборонено для постановки трилогію про Київську Русь — “Князь Ігор”, “Володимир Красне Сонечко”, “Ярослав Мудрий”. Заборонено екранізацію “Лісової пісні” Лесі Українки. Здійснив постановку двадцять років потому. Заборонено до постановки два сценарії за Тарасом Шевченком — “Великий льох” і “Варнак”.

Нарешті, секретар ЦК з ідеології Маланчук, відомий українофоб, заборонив перший варіант сценарію про Мазепу зі словами: “Якщо Іллєнко не хоче, щоб з ним трапилось те, що трапилось з Мазепою після Полтави, хай закопає свій сценарій у себе на городі!”

Після тих слів був заборонений навіть сценарій фільму для дітей, комедії (за жанровими ознаками) про ліквідацію харцизами Запорізької Січі.

Загалом я написав 42 сценарії, лише сім з них стали фільмами. “Легенду про княгиню Ольгу” зупиняли для переробок 12 разів. Останні зауваження я отримав від директора студії Альберта Путінцева, який у тронній промові сказав: “Мене поставили на цю посаду, щоб покінчити з поетичним кіно”. Так от, він і вручив мені чотири аркуші з шістдесятьма сімома зауваженнями, коли фільм вже було здано в Москві і фільм мав прокатне посвідчення. Я відповів, що коли виконати всі 67 зауважень, то від фільму залишаться самі технічні ракорди, бо у фільмі лише 37 епізодів. Путінцев наполягав, і мені довелося послати його за відомою руською адресою публічно. Більше отримати роботу на студії годі було й сподіватися.

Створюю першу в Україні незалежну кіностудію “Фест-Земля”. Знімаю перший в Україні фільм не на державні гроші. Кошти знайшов у Канаді, США та Швеції з допомогою американського композитора Вірка Бался. Фільм за зеківськими оповіданнями Сергія Параджанова “Лебедине озеро. Зона” запрошують на Каннський фестиваль, і він виборює там два призи. Приз ФІПРЕССІ — міжнародної федерації кінопреси і Приз “Ескор” — відзнака незалежної молоді кінорецензії. То був перший і останній випадок, коли старі бронтозаври і молоді вовки присудили свої нагороди одному фільму.

Фільм в українському прокаті не демонструвався. Російська телекомпанія ОРТ придбала фільм з ексклюзивними правами на показ і навіки поклала його на полицю.

Десять років я був безробітний як кінематографіст. Написав за цей час свій найкращий сценарій про друге пришествя Христа “Агн”, монографію “Парадигмакіно” — перший в Україні підручник з кінорежисури. Зробив три персональні виставки своїх живописних і графічних творів.

Нарешті зняв свій найбільший проект “Молитва за гетьмана Мазепу”, до якого йшов близько третини свого життя. Фільм заборонено Міністерством культури Росії тодішнім міністром Михайлом Швидким. Думав, що це стосується лише Російської Федерації, виявилось, що ні, бо Україна все ще інформаційна колонія Росії. Фільм знято з кінопоказів, заборонено для показу по ТВ, не випущено на домашнє відео та дівіді. Не продано за кордон, хоча було багато пропозицій, що перекривали видатки на фільм у десятки разів.

За сорок вісім років роботи в кіно якраз половину з них був безробітний як кінематографіст. Примудрився всупереч всьому стати лауреатом Державної премії імені Шевченка, народним артистом України, академіком АМУ, професором кафедри кінорежисури і кінодраматургії, Почесним доктором Міжнародної Кадрової Академії, кавалером “Медалі Миру” ООН та ордена “Архістратига Михайла”.

Так буває.

Зараз пишу книгу мемуарів під назвою “Доповідна апостолові Петру.” Невеликий розділ з неї прочитаєте вже у цій книжці. Як божевільний шукаю коштів для постановки фільму про друге пришествя Христа в Україну.

*Цей текст написано у травні 2004 року
спеціально для Конгресу Української Інтелігенції.
Проте він широко гуляв на шпальтах різних видань
і на сайтах Інтернету. Мав сотні, навіть тисячі
відгуків. Від радикальних — на кшталт:
“Батьку! Сказав “А” — кажи “Б”,
призначай сотників і полковників для УПА
інформаційної — до прокльонів сіоністів,
шовіністів та мародерів інформаційного
простору України:
“Чому цей бандерівець ще
й досі не на нарах?”*

**Не знаю кращої відозви, ніж ці
безсмертні слова: “І мертвим,
і живим, і ненарожденним!..”**

Сьогодні в Україні вони звучатимуть приблизно так:
“Титульному етносу України — бомжам, невірним
нелегалам-заробітчанами по всіх неукраїнах, рабам
секс-індустрії глобалізму, героїчним жебракам-
освітянам, безсилим від голоду вченим, митцям у внут-
рішній еміграції, обеззброєній славі України — військо-
вим, нацькованим на неньку, чиновникам, студентам і
пенсіонерам — жертвам чергового геноциду окупаційної
влади, сотням тисяч самогубців із відчаєм, мільйонам
абортіваних через безнадію”.

Приспаному інтелекту України і в солодкому сні неза-
лежності — згвалтованому.

І все ж таки, єдиній надії нації — постінтелігенції — ві-
дозва: “До зброї!”

Моя зброя — мій інтелект. Наша зброя — наш інте-
лект!

Живу на окупованій ворогом моєї етнічної інформа-
ційній території. Ворогом, який запроваджує зачистку
території моєї культури, геноцид моєї титульної в цій
культурі нації, нації, яка створила цю культуру.

Головний інструмент геноциду проти мене — дезін-
формація.

Годі вже згадувати Шевченка всує — згадаймо Запо-
віт дослівно.

У Заповіті, крім слова — **поховайте**, є слово — **вста-
вайте!**

Крім слова воля, є дієслово — **окропіте!**

Нікому не дано права змінювати імперативні манда-
ти Заповіту. Навіть юристам. Навіть президентам. На-
віть ляльководам президентів.

Мандат на повстання вручив нам Шевченко.

Він сказав: “Вражою злою кров’ю волю окропіте!”

Накази не обговорюються.

Накази виконуються.

Тож — виконуємо.

Живемо, тобто жевріємо, вовками виємо, відокремле-
но, поодинокі, самотньо, по-хуторянськи вже скавчимо
собаками.

Одинокі Сірка в чистому полі навіть засьць забиває.

Наші інтелектуали стали об’єктом маніпуляції, за-
чистки, геноциду.

Саме інтелектуалів, саме інтелігенцію повністю від-
сунуто на маргінал базікання про свободу, лібералізм,
справедливість, незалежність і таке інше. Відсунуто від
реальних процесів державотворення, від приватизації,

від соціального добробуту, від роботи, від творчості, від інформації.

Наші голови — вже не голови, а жлукта — видовбані з деревини посудини, в яких золили, відбілювали полотно наші предки, а зараз відбілюють, золять наші мозкові звивини, як звивини полотна, інформаційні окупанти. Ситуативні власники-загарбники наших із вами капіталів та інтелектуальних надбань.

Інтернет-жлукта, прокиньмося!

“Привид сновигає Європою, — лякали людство два німецькі інтелектуальні євреї аж у позатому столітті. — Привид комунізму!” Вони знали, що базикають, бо самі його клонували із самих себе, зі своїх голів, і засмітили тими примарами, ілюзіями, сновидами увесь, тоді ще цнотливий, недорозвинений інформаційний простір уже тоді старої та німецької Європи.

Ті привиди мали властивість розмножуватися, як таргани, і мутантуватися, як їхні винахідники.

Вранці 1 січня XXI століття людство прокинулося в інформаційній ері. Мезозойська ера раптом на ранок закінчилася.

Ніби сніг за вікном одного весняного ранку.

У кожного за вікном — ера інформаційна, де б не було те вікно, чи на Манхеттені, чи на хуторі поблизу Диканьки, в Тайбею, Ріо-де-Жанейро чи на Алясці.

Через вікно на Манхеттені на світанку століття показали, як завалюють Близнюків Всесвітньої Торгівлі.

Через вікно в Кремлі показали, як труїть газом, ніби у штатному Освенцимі, своїх слухняних громадян сам Президент на повчальному для цілого світу спектаклі “Норд-Ост”.

Через вікно в Багдаді показали, як шукають воші в брудному волоссі вчорашнього диктатора, а може — не

воші, а тасмну зброю, в той час як у Білому домі роблять педикюр собачці Буша, бо вона забруднила лапки в калюжці нафти.

Через вікно на Банковій показали, як телеведучий (підозріло схожий на Карла Маркса — чи то, бува, не він сам?) дражнить хохла на хуторі поблизу Диканьки, а українські письменники спалюють свої рукописи під вікнами Прем'єра, щоб зігрітися.

Багато чого показали цікавого.

І все це — через чотири квартирки (два вуха і два ока) в моїй довбаній голові-жлукті — впаковувалося у мій понівечений, відбілений, страждальний, загиджений ідеологічною дезою, зомбований, напівголодний інтелект...

Це був ранок століття. Початок інформаційної ери.

Тринадцятий рік Незалежності.

Я прокинувся.

Чи, може, ми вже всі прокинулися?

Не знаю, бо ми всі роз'єднані.

Не чую, щоб хтось комусь посміхнувся: “Доброго ранку! Слава Ісу! Слава Україні!”

А скрізь лише: “Здравствуйте, мама. Здесь, в Украине, можно было бы неплохо жить, если бы не эти хохлы с их дурацкой национальной идеей”.

Інформаційна ера насамперед, подбала, щоб споживач інформації був не колективний, а відокремлений від інших.

Сам на сам з Інформацією.

Дезінформацією — так буде точніше.

Власне, сьогодні — це синонімічний ряд, якщо поставити в нього ще й слово Терор.

Інформаційний терор, інформаційне залякування, інформаційне розтління, інформаційне знуцання, ін-

формаційний голодомор, інформаційне замовчування — краще, ніж мочити у сортирі або контрольний постріл у потилицю в ліфті.

В чіх руках інформація — той новітній диктатор.

Інформацію, хочеш ти того чи не хочеш, доставлять тобі через твої чотири довірливі квартирки персонально додому, або де б ти не був.

“Все одно тебе замочать інформацією?”, — сказав же Цар.

Лише відкрий вікно комп’ютера, зазирни у вічко телетруни, погортай сторінки отруєних прайс-листів, встроми носа в заразні метастази мас-медіа, позасовуй у нуха банани слухових апаратів, що під’єднані до міазмів російсько-американсько-єврейського маскультмаразму.

Інформація обплутала земну кулю ловчими сітками, павутинням Інтернету.

При цьому формою державних незалежностей поставили національні інформаційні простори.

Кожна держава дбає, в першу голову, про свою інформаційну незалежність, недоторканність, суверенність і самодостатність.

Решта — похідне.

Економіка — похідне. Виробництво — похідне. Політика — похідне. Кордони — похідне. Валюта — похідне. Церква — похідне.

Все — в інформації, і все — через інформацію.

Христос — це інформація, яка перевернула світ. Євангеліє перекладається як Благая Вість — тобто позитивна інформація.

В Іоанна сказано про друге пришествя Христа:

“І у світі був, і світ через Нього почав бути, і світ Його не упізнав...”

Тобто йдеться про друге пришествя у вигляді інформаційної ери.

Дочекалися.

Хоч ми її поки що не впізнали, та вона вже віч-на-віч з нашими душами. Інформаційний простір держави — це її стратегічний ресурс, це її безпека, це її майбутнє.

Інформаційний простір держави — це її історичне надбання, це її динамічна культура — єдине, що робить державу — державою.

Культура — як феномен багатовікового державотворення корінними етносами, сформованими на географічних теренах, і історичними теренами.

Динамічна культура — як вияв існування в часі тих життєдайних національних етнічних угруповань її генокодів.

Єдина незалежна держава у світі, в якій немає власного інформаційного національного простору, — це Україна. Саме ця ознака визначає певне етногеографічне угруповання як колонію.

Батьку Тарасе, вибачай: України немає...

Ми її прогавили. У нас її вкрали. Нам її підмінили російсько-американсько-сіоністські повитухи при народженні.

Повернімося до Заповіту, вже як до мандату до дії.

Сказано: “Кайдани порвіте!”

Які такі кайдани Ти маєш на увазі, Тарасе Григоровичу?

Інформаційні.

Сьогодні лише одні кайдани в Україні.

Точніше — дезінформаційні.

Решта видів кайданів і катувань — похідні.

Коли Україна по руках і ногах в інформаційних кайданах, то дуже просто: кинути їй у зебрацьку торбу договір про ЄП;

пообіцяти, якщо буде тихо висіти на гілці російської культури, — європейську інтеграцію;

і водночас вирвати їй язика, позбавити мови;
згвалтувати й знеславити її культуру;
обібрати до нитки і її саму, і її оселю;
заморити голодом та безробіттям і розігнати по світах
її працелюбних, працездатних дітей;
розбестити її малих діточок за ковток пепсі-коли;
замість Божої Матері, Сковороди й Шевченка на по-
куті поставити портрети Кінг-Конга із зони, зображення
кумирів руйнівного часу.

Ідеолог зачистки території Табачник свої портрети
познімав з усіх вітрин, з усіх покуть і працює в рукавич-
ках, щоб не залишити відбитків пальців на шиї конаючої
України.

Панове інтелектуали! Українська інтелігенціє!

Годі вже складати до ніг повішеної на придорожній
вербі України, тобто при всохлій при нафтогінній трубі-
вербі;

годі складати і складати до посинілих ніг ньеньки не-
зчисленні факти наруги над нами, її законними дітьми й
байстрюками, народженими й ненародженими;

годі нагромаджувати свідчення брехні й зневаги, ге-
ноциду й голодомору, енкаведистських розстрілів і від-
рубаних таращанських голів;

годі згадувати про приватизаційні сертифікати й
паучери, які роздавали нам, дурням, як індульгенції-
перепустки в рай, що виявився кравчуково-кучмівським
пеклом.

Годі!

Головне, єдине і пекуче — перше: треба змусити Вер-
ховну Раду на конституційному рівні прийняти Закон
про націоналізацію інформаційного простору України.

Коли “Боїнг-747” пролітає десь там, за хмарами, над,
скажімо, Люксембургом, то власник “Боїнга-747” спла-

чує Люксембургу зеленими хрустами за спалений над його територією озон.

Коли перекупка виставляє на прилавок Бессарабки свинячу голову, підчервину й ошийок, то вона відстьобує зі свого навару власнику Бессарабки зеленими хрустами за право користуватися тим прилавком.

Коли пан Крутилик виграє в казино в рулетку вкрадений учора у вас мільйон, то він відкатує Податковій Адміністрації Президента зеленими хрустами відсоток за право пограти на тій рулетці.

Єдиний простір, де безкоштовно фарцюють інформаційною наркотою окупанти, — це інформаційний простір України.

Коли інформаційний простір України буде проголошено в Конституції національним надбанням України — без права приватизації попри будь-які зміни Конституції, без права зміни державної української мови як операційного інструментарію цього простору, — лише тоді це поставить крапку на окупації.

Сьогодні інформаційний простір України під подвійною окупацією: російсько-сіоністською та американо-сіоністською.

А тепер готуйтеся послухати, як мене затаврують клеймом звирячого антисемітизму. Лише за констатацію факту. Без жодних оцінок з мого боку і закликань до національної ворожнечі. Як із цього зроблять “єврейський погром”! До речі, євреї — реальна складова сучасного українського етносу. Проживання століттями на етнічному терені України інтегрує різні привнесені національні меншини в українську культуру і робить їх, з часом, повноправними чинниками етноідеології.

Абсолютний, тотальний, глобальний контроль російсько-єврейського й американо-єврейського окупаційного

режиму над інформаційним простором України вже повністю витіснив:

1. Українську мову з телебачення, радіо, газет, книговидавництва, Інтернету, освіти, адміністрації, науки, бюрократії та маскультури. Нечисленні освітянські безсилі, без живлення від інформпростору, вогнища — лише прикрий приклад того, що ми все програли.

2. Українську літературу з літератури. Сотня — друга україномовних текстів у бурхливому океані рускоязиччя — лише образлива подачка нашої конаючої культури.

3. Український кінематограф з екранів України. Поодинокі подвиги українських кінематографістів — прорватися в рідний інформаційний простір — закінчуються трагічно для тих зухвальців. (В окупованому інформаційному просторі мене за мою “Молитву за гетьмана Мазепу” пропіарили чорним, ще раз чорним і ще чорнішим: порнографія, знущання над царем Петром, перекручення історії, творча імпотенція, манія величчя, застаріла естетика, тотальний непрофесіоналізм оператора, акторів та композитора... Божевільна лавина фресок, але не з Храму, а з Вертепу... Російських матюків та єврейських образ, ну, хоча б від пана Роднянського, власника великого сектору мого з вами інформпростору та його подвійного ребе — Корчинського та Борсюка (на свою адресу я не цитую...)

4. Українську історію взагалі обкарнали до пня. Правильніше, всіма силами її намагаються подати як всохлу, вже неплодучу гілку на пишному дереві з руського імперського саду. Петровська анафема Мазепі — сьогодні все ще робочий інструмент російських піарщиків в інформпросторі щодо історії України.

5. Українську ментальність безкінечно намагаються спотворити, вкрати в неї або приховати від неї її кращі

здобутки й вершини. Натомість розкручується з сатанинською потужністю Верка Сердючка як ментальний інтелектуальний портрет сучасної України.

6. Українську національну ідею, яка не потребує дефініції, яка є аксіоматичною, фундаментальною чільною засадою національного державотворення, проголошено блефом, фантомом, маренням націоналістів.

Досить.

Можна ридати безкінечно.

Схаменімося.

Об'єднаймося.

Кайдани порвімо!

Як?

Оголосимо добровільну мобілізацію всіх свідомих патріотів України до лав УПА. Так, ви не помилилися, читаючи.

І я не помилився, пишучи.

До лав УПА! Української Повстанської Армії проти окупаційного режиму національного інформаційного простору.

Нові часи вимагають нових форм боротьби.

Якщо кожен з нас поставить свій підпис під цією відозвою, то це буде означати, що ми почали партизанську операцію за звільнення Батьківщини від окупаційного режиму.

Що кожен з нас мобілізований до лав УПА.

Мільйони наших мобілізацій примусять наших з вами обранців у Верховній Раді подолати спротив окупаційної більшості (наші підписи просто деструктуризують ту штучну більшість, до якої сьогодні примусово введено чимало патріотів України) і прийняти

Конституційний Закон про національний Інформаційний простір України.

З обов'язковою статтею про те, що ексклюзивне право працювати в національному українському просторі належить державній мові України.

Хочеш працювати російською, будь ласка, як на Бессарабці, або в повітрі над Люксембургом, або в казино — за зелені хрусти.

І чималі.

Хочеш англійською, ідиш, китайською, суржилом Вєрки Сердючки, будь ласка, відсьобуй від реклами, підкатуй від прибутків, плати за збитки.

Ціну будемо виставляти ми — інтелект України — колективні власники національного інформаційного простору.

Наявність такого Дієвого Закону потребує створення нової вертикалі виконавчої структури.

Але це вже буде не волюнтаристська славнозвісна потрійна президентсько-урядово-податкова вертикаль. Три паралелі, які ніби не повинні перетинатися за законом Піфагора, а за кучмівським беззаконням — перетинаються, навіть тісно сплетені в один канчук, що гуляє по наших спинах ось уже тринадцять років Незалежності.

Годі вже хилитися, щоб канчуку було зручніше.

Підіймаймося!

Кайдани порвімо!

Захазяйнуймо в нашому національному інформаційному просторі заради якісного життя сьогодні, а не в далекому "світлому" майбутньому.

Юрій ІЛЛЄНКО — режисер кінофільмів:

"Криниця для спраглих",

"Вечір на Івана Купала",

"Білий птах з чорною ознакою",

"Легенда про княгиню Ольгу",

"Лебедине озеро. Зона",

"Молитва за гетьмана Мазепу"

Уявімо неуявне
Виступ у Верховній Раді України
23.02.2005 року на слуханнях
з приводу кіногеноциду

Цей текст промови я збирався виголосити у Верховній Раді, але не виголосив, бо мені було відведено лише три хвилини.

Перед тим, як іти до Верховної Ради, я пішов до Володимирського собору і склав молитву перед іконою Божої Матері во спасеніє українського кіно.

**Я озвучу ту молитву зараз перед Вами.
Всього 4 хвилини 48 секунд.**

Пресвятая Богородице, спаси нас!

Уявімо неуявне.

Кінематограф знято з шиї бюджету, і він почав приносити шалені прибутки і що головне — формувати національну ідеологію.

Як таке може статися?

Отак:

Створено Фонд розвитку національного кіно і Наглядову Раду при Фонді.

Також:

- Інвестування в кіно віднесено до видатків інвестора і не обкладаються податками на прибутки.
- ПДВ знято зі всіх операцій в кіногалузі від написання сценарію і аж до показу фільму на екрані.

- Запроваджено 30-відсоткову квоту для вітчизняного кіновідеопродукту на всіх видах екранів.
- Кожна п'ята гривня з кожного проданого квитка в касах кінотеатру і з продажу кожної відеокасети і кожного сиді і дівіді відраховується у фонд розвитку національного кіно.
- Від 5 до 30 відсотків вартості реклами, яку розміщено на кіноносіях на телеканалах, відраховується у фонд розвитку національного кіно. Цей пункт чомусь постійно зникає з усіх проектів постанов. (Може він заговорений?)
- Створено продюсерський центр при фонді розвитку національного кіно, який на конкурсній основі фінансує проекти в галузі кіно від будівництва кінотеатрів до кіноосвіти та зйомок фільмів.
- Інтегровано національний кінематограф у європейські продюсерсько-дистриб'юторські структури.
- Встановлено світового рівня контрактну платню і гонорари у всіх кінопрофесіях.
- Створено інститут екранних мистецтв у повному і незалежному форматі, який фінансується з фонду розвитку національної кінематографії і є джерелом кваліфікованих кадрів кінематографії.
- Створено професійні гільдії (режисерів, акторів, кінодраматургів, операторів) замість Співки кінематографістів для захисту авторських і суміжних прав ліцензованих професій у галузі кіно, в тому числі і дипломованих спеціалістів кінофакультету в аспекті гарантованого права на роботу.
- Створюється мережа сільських і районних сучасних кінотеатрів.
- Створено стартовий капітал за участю державного бюджету для запуску кіногалузі в дію як компенсацію за

систематичну руйнацію і багаторічну фальсифікацію національного кіно.

Нарешті все це є.

Чи почнеться Ренесанс?

Ні. Ренесансу не буде.

Тому що всі ці закони і поправки до законів, всі ці структури не враховують головного — національного змісту катастрофи кінематографу.

І вся ця кінореволюція може бути привласнена тими, хто й сьогодні знищує національний кінематограф.

Насправді **кінопродукту** як такого в Україні на душу населення наддостатньо, його більше ніж деінде у світі.

Немає катастрофи **кінопродукту** на ринку України, є катастрофа штучної відсутності **національного кіно**.

Таке собі штучне становище поза грою для цілого національного кінематографа. Наш інформаційний простір запаковано вщерть, під зав'язку, ідеологічними, естетичними, етичними, моральними, терактами проти України у вигляді кінофільмів і просто бездарним кіносміттям з цілого світу.

В інформаційний простір насильницьки не допущено, хоча його і є вдосталь, блискучий національний кінофільм і молодішої генерації, і старших майстрів.

Не тільки не допущено, а ще й створено у свідомості суспільства чорний піар-продукт про чорну неміч національного кіно.

Щоб звичайний українець, той, що стояв на Майдані і той, що на Майдані не стояв, не міг би себе ідентифікувати у тому дзеркалі, що його людство називає кіно.

А зараз подаю той текст, що його я виголосив з трибуни Верховної Ради за 2 хвилини 47 секунд.

Шановний головуючий, шановна пані міністр, шановні колеги!

Я збирався виголосити зовсім іншу промову, але перше ж речення в промові віце-прем'єра з гуманітарних питань змінило мої наміри. Пан Микола Томенко сказав, що вони витратили купу грошей на мій фільм ("Молитва за гетьмана Мазепу"), а тепер не знають, що з ним робити.

Наскільки мені відомо, ви точно знаєте, що робити, у Вас як віце-прем'єра з гуманітарних питань є програма і Ви її почали реалізовувати.

Сперш ви всім "класом" пішли на каток. Потім у театр. Це дуже добре, пане віце-прем'єр, це здоровий спосіб життя. Тільки не ходіть усім класом в баню. Не раджу. В бані трапляються різні прикрі випадки. Був колись, ще за Сталіна, сатирик Зоценко, то він писав, що в нього в бані вкрали пупа. Я запрошую вас всім класом у кіно. Покажу свій фільм і скажу, що з нами, з кіно робити.

Ви не знаєте, що робити не лише з моїм фільмом. Ви не знаєте, що робити з українським кінематографом взагалі.

А нічого Вам з нами не треба робити.

Зробіть, як з церквою. Відпустіть на свободу. Відпустіть у ринок. Не втручайтесь в наші справи. Ми самі димо собі раду. А не тільки не попросимо у Вас жодної копійки, а ще й допоможемо бюджету. Бо ми, кіно, спроможні заробляти більше, ніж "Криворіжсталь".

Здавна по всій Україні водився могутній птах — тетеря або глухар — окраса наших лісів. Глухар, бо нічого не

чув, коли співав любовну пісню переможця своїй глухарці. Мисливці, коли глухар токує, скрадалися і вбивали глухаря просто впритул. Бо глухар нікого не чув, крім себе. Сьогодні глухарів вже немає. Нова влада токує по всіх телеканалах. І схоже, нікого не чує, крім себе. Принаймні вона не чує волення українського національного кіно.

Сьогодні ми токуємо у Верховній Раді на руїнах національного кіно України. Ці руїни — наслідок найпотужнішого в Європі терористичного акту держави проти власної культури, який чиниться вже 13 років, відтоді, коли наказом № 1 нового прем'єр-міністра Л. Кучми було ліквідовано Фонд Українського кіно при Кабміні.

Коли черговий потужний вибух зносить з лиця землі хмарочос, Балканський півострів або країну в Перській затоці — наступного ранку хтось дзвонить у “Нью-Йорк Тайм” і каже приблизно таке:

— Я з організації “Аль-Каїда”. Відповідальність за теракт беремо на себе.

Ми не дочекаємося, щоб почути в телефоні:

— Я з організації “Укр. Мас-Медіа”. Відповідальність за знищення українського національного кіно беремо на себе.

Щоправда, одного разу було. В далекому 1973 році радіо сказало:

— Я, перший секретар КПУ тов. В. В. Щербицький, з гордістю можу доповісти делегатам XXV з'їзду партії, що з так званим поетичним кіно України покінчено.

Теракт триває. Бо живемо й досі на окупованій інформаційній території. Під час німецько-фашистської окупації на студії Довженка знімалися документальні серіали про те, яка Україна щаслива під Гітлером.

Сьогодні на студії Довженка під проводом Приходька, Гаврилюка, Сивковича, Табачника і Роднянського знімаються московські серіали. Обіцяють ще знімати і американські. Бо й досі живемо на окупованій інформаційній території. Токуємо далі.

Уявімо — неуявне, що Верховна Рада приймає пакет поправок до законів, які забезпечують розквіт національного кінематографа. Кінематограф нарешті вибухне на всю потужність. І що тоді? Станеться Ренесанс?

Ренесансу, на жаль, не станеться, бо цей пакет доленосних поправок не торкається головної трагедії нашого кіно — його спотвореного національного обличчя.

Саме національний кінематограф потрібен нації, як дзеркало самоідентифікації і потужний засіб формування національної ідеї держави.

Хто візьме на себе відповідальність за знищення національного кіно в Україні? Назвати імена? Проте імена Ви знаєте краще за мене, дехто перебуває в цьому залі.

На жаль, структуризація кіногалузі в системі виконавчої влади і керівництво цією галуззю відходить знов до рук окупантів.

На жаль, за квотами.

Прости мене, українське кіно, що я, котрий все життя поклав за твою славу, неспроможний тебе врятувати, бо в тебе немає квоти ... на існування.

І прощай.

*Написано 20.02.2000 року, тому де в чому
застаріло, але не в головному —
в опису мовного геноциду проти України.
Текст було передано головним гравцям
у діючій владі, що тоді несли відповідальність
за стан української мови в державі.
Не застаріло і в пропозиціях
з врятування мови.*

Врятуймо мову — мова врятує нас!

PR-мовна війна!

Мовна умовна, або віртуальна, війна — так розпочалося ХХІ століття для неньки України. Пусте. Нам не звикати. Україна — колиска війни і агрокультури. Є жито на ланах, і є порох у порохівницях, щоб їх підпалити війною. А більше нічого для війни і не потрібно. Знову, ніби за батька Хмеля, саджають на мовний кіл вірних, розпинають на хрестах зради націонал-тубільців, ревуть ТВ-гармати, палають стріхи мас-медіа, голосять вдовиці загиблих героїв по обидва береги телеекранів...

Дитячі очі на лівому і правому берегах мови наливаються з ненавистю, як розтопленим свинцем, з якого відливають піар-кулі.

Піар-війна в розпалі — це віртуальна реальність інформаційного простору.

А ми все ще вживаємо в своїх розмовах граматичну будущину, майбутній час, якого насправді в нас вже немає і ніколи реально й не було для України.

Тому українці так полюбляють майбутній час. Ми горимо одне одному “будьмо” або “ми зірвемося в прірну”, “на нас чекає кінець світу”, “ми наближаємося до катастрофи”, “ми втратимо рідну мову”, “ми загубимо душу”, або “ми полюбимо, нарешті, себе”...

Граматичну форму будучини треба викреслити з рідної мови як таку, що завжди заважає нам опинитися в сьогоденні.

Аж доки ми чесно не відповімо собі лише на єдине запитання, яке, до речі, поставив перед Адамом сам Господь Бог ще за райських часів: “Де ти?” — доти ми й не зможемо управляти власним життям. Ми або не знаємо, де ми, або не хочемо знати, або нам навмисне замулюють очі різними віртуальними байками про демократію, незалежність, державність і Конституцію.

На одвічне запитання Бога до людини “де ти?” має відповісти кожен без винятку, без ухилення від цього питання, і з собору відповідей на те запитання й створюється реальністю нашого життя.

Ми й відповідаємо, але боїмося сказати правду. Сума наших неправд і є реальність нашого життя. До речі, через те, що Адам не зумів відповісти Богові, де він, Адам, перебуває (а був він та той час у раю), його, Адама, було вигнано з раю. Не знаєш, де ти, не розумієш, не цінуєш, то й гуляй звідси подалі.

Де ми?

Нас, тепер вже старших і сивих, вчили, а ми, бовдурі, вірили, що колись був матріархат, потім якось так сталося, що запанував рабовласницький устрій, згодом ніби впала на людей капіталістична формація, потім нища стадія загниваючого капіталізму — імперіалізм, коли перегнило — почався соціалізм, а там вже років за десять (у рамках саме нашого життя) мав розпочатися

комунізм. Відразу і назавжди. Віра ця будувалася на тому, що два німецьких євреї бачили привид комунізму в різних європейських країнах нарізно, а кілька разів спостерігали примару разом. У Бабиному Яру німці жорстоко помстилися євреям за їхню маячню. Якщо дивитися впритул під дулом шмайсера, комунізм виявляється звичайним фашизмом і справді в рамках нашого життя. Половина мого п'ятдесятимільйонного народу теж зазирнула перед смертю в очі того комуністично-фашистського вовкулаки.

Чомусь і зараз відчуваю на своїй потилиці його крижаний погляд. А може то просто генетична пам'ять моїх згноєних, згеноциднених нанівець предків пече мою потилицю.

То де ж ми?

Кажуть в постіндустріальному устрої суспільств. Наближаємося до епохи глобалізму. А, може, вже й забрили по коліно в те багно.

Що це?

А це коли все разом: рабство, капіталізм — як вільний ринок; колгоспний феодалізм, олігархічний соціалізм — як кримінальне ручне управління і розподіл; імперіалізм — як засіб панування над олігархічними державними угрупованнями; фашизм — як форма розвиненої демократії і зверху — сіонізм.

Схоже, кажуть правду про постіндустріальну формацію, але головна характеристика цієї формації — непрозорість для споживачів цієї формації. Назва “постіндустріальна” лише евфемізм, що має приховати справжнє ім'я. А справжнє ім'я страшне, як ім'я Вія. Хто зазирне йому в очі, той помирає. Наш земляк Микола Васильович Гоголь був месією, що розповідав людям пророчі казки.

Той Вій називається — інформаційна формація.

Ми живемо в добре темперированому інформаційному просторі-часі, і це єдина автентична реальність нашого буття, а те, що ця реальність віртуальна, лише підтверджує факт нашого єства, як бітів інформації інформаційного простору.

Гомо сапієнс — це вже в минулому, зараз ми **гомо інформус** — людина як об'єкт маніпулювання в інформаційному просторі.

А щодо застереження Гоголя за жодних обставин не дивитися в очі Вію, то ми й не помітили, як порушили його застереження — лише те й робимо, що з вечора до рання і з рання до вечора витріщаємося в екрани теле-скриньок, просто у вічі Вію ХХІ.

Тому і стали **гомо інформус**, що не зводимо очей з абсолютно непрозорі для нас, споживачів, інформаційної віртуальної реальності телеекрана.

Щоправда, згаданий привид бачили і раніше, і не лише в Європі, але не впізнавали, бо то був привид зовсім невідомого ще інформаційного устрою цивілізації — перші прояви прийдешньої інформаційної форми. Вибудовуватися вона почала дуже давно, біблійні тексти Старого і Нового Заповіту — одні з перших алгоритмів праінформаційної доби.

Перший впізнав той привид безпомилково Ленін. І то ідентифікував він той привид за одягом, за білим балахоном екрана: 'Кіно є найважливішим з мистецтв!' — вигукнув вождь, як славнозвісне "Єврика!" — бо ухопився за поділ інформаційної операційної системи. А він знав, на що хапатися насамперед у боротьбі за владу. Таки він був великим провидцем, бо кіно тоді ще не породило свою підступну дитину — телебачення, а до троюрідного племінника — екрана комп'ютерного монітора — було ще як до кінця світу.

Проте кінець доінформаційного устрою світу вже наставав.

Перший добре структурований інформаційний Простір-ГУЛАГ збудовано Сталіним на одній шостій частині земної кулі (як згодом виявилось — більше ніж на одній шостій) і навіть встановлено непрозору для інформації завісу, яку назвали залізною, бо терміна “віртуальна” ще не існувало. Інформаційний сталінський простір був настільки досконало налагоджений, що коли найбільшому фантасту світу Герберту Уеллсу дозволено було подивитися на нього зблизька, зсередини, а не через завісу, професійний фантаст Уеллс не зміг побачити в тому віртуальному раю 10 мільйонів трупів голодомору-33 і ще удвічі більше, ніж 10 мільйонів, напівтрупів, що дивилися йому прямо у вічі з-за колючого дроту таборів.

Тепер, після бліц-спроби відповісти на запитання “де ми”, можна поставити наступне питання: “А як той інформаційний простір функціонує? Якою мовою чи мовами він опановується і управляється?”

Відомо, що правда, всім, окрім лінгвістів, що основна функція мови — забезпечити виживання певного угруповання людей у смертельно ворожому соціумі.

Мов, що живуть, вмирають, постають з мертвих, перевтілюються, хворіють, воюють між собою, любляться, народжують симпатичних мутантиків — більше, ніж треба людині інформованій, тобто інформфікованій.

Є мови, що вибилися в панство, шляхетні, елітні мови. Бо еліта — то більш-менш замкнена частина суспільства. Важкодосяжна. Тому що забезпечена гарантованими засобами виживання. Чим більш замкнена — тим більш елітна, тим більш впакована виживанням.

Еліти взаємостворюють власні мови.

Це може бути запозичена мова — скажімо, французька для еліти російського суспільства XIX століття, так званого вищого світу.

Мовні фантими музикатнів-лабухів створювали надійний мовний захист від вторгнення та зазіхань на їхню завжди прибуткову діяльність або специфічний музичний інформаційний простір.

Злодійська „феня” фактично не була мовою, а лише лексичним мутантом панівної в суспільстві мови, що створювала закриту злодійську еліту (лексичний матеріал — це обсяг того, що я думаю про життя, синтаксис — це як я думаю про те життя). Фантастичне поширення “фені” в сучасному російськомовному соціумі є ознакою проникнення нових прошарків соціуму в злодійську еліту. Тотальне панування “злодійського жаргону” означає тотальну криміналізацію суспільства. Президент, який проголошує програмні дії на фені — “будем мочить в сортирах”, звертається до тих, хто розуміє на “фені”, і, диво, вся неосязна руськоязична країна шаленіє від щастя і вигукує у відповідь: “мочили, мочим и будем мочить”.

Прийшов час “замочить в сортирі” і найбільшого ворога російськомовної імперії — українську мову, бо імперія знає, що вона все ще існує як імперія, доки існує її мовний монолітний руськоязичний простір, хоча й розвалився політичний інформаційний “моноліт” СРСР.

Залізна завіса впала, єдиний елітний, заідеологізований інформаційний простір СРСР розпався на друзки. Уламки, у вигляді етнічних або геополітичних незалежностей, за такий короткий час виявилися неспроможними створити сильні незалежні інформаційні простори.

Україні бракувало не національної ідеї для раптового створення свого суверенного інформаційного простору, а розуміння, що ми живемо в інформаційній формації

розвитку цивілізації і що національна ідея — це і є національна операційна система управління суверенним інформаційним простором, тобто її суверенна державна мова.

XX століття закінчилося черговим перерозподілом світу, цього разу не географічним, а за принципом інформаційних просторів, що існують паралельно і конкурентно, за принципом якості інформаційної сили і суверенності тих віртуальних реальностей.

Озираючись і киньмо погляд через плече трохи назад...

До певного часу людині для виживання вистачало природних мов — жестів, дистанціювання, міміки, інтонованих вигуків, сміху й плачу — загальної і зрозумілої мови для всього тваринного світу. З виникненням необхідності створити принципово нові ринки джерел харчування і через катастрофічне зникнення основних об'єктів полювання і збирання під час льодового періоду та в пошуках умов, придатних для народження й виживання нащадків, людина почала виокремлюватися в елітне об'єднання серед тваринного світу. Ця закрита еліта тваринного світу створила знаряддя для свого елітного спілкування, фактично для виживання в умовах смертельної війни — мову, що відокремила тварину-людину від решти тварин.

Людину створила не праця, як стверджував ідеолог комунізму (один з тих, хто бачив його привид на власні очі), а мова. Праця постійно наводить людину до тваринного стану. Тому мова постійно працює над піднесенням технологічного рівня праці, що своєю чергою підносить людину на новий щабель, так би мовити, людяності.

Людина інформована (інфікована інформацією) — це елітна людина, тобто найлюдяніша людина. Інформа-

ційний простір сьогодні — це середовище існування і виживання інформінфікованої людини.

Інформаційний простір опановується мовами. Мов для опанування інформаційного простору повинно бути багато. Але в цьому всесвітньому інформаційному просторі створюються елітні угруповання — національні незалежні держави і наднаціональні екстратериторіальні імперії за принципом елітної (державної або імперської) мови.

Україна перебуває в ситуації вибору: або відмова від власної національної елітної операційної системи управління (іншими словами — виживання) в інформаційному просторі і перехід в імперську структуру за принципом панівної імперської мови (російської або англійської), або створення мовних умов (власної національної операційної системи опанування інформаційного простору) для існування і виживання як незалежної національної еліти (держави) в соціумі рівноправних іншомовних еліт.

Вибору, як завжди, немає: або пан, або пропав. Пан у дослівному розумінні слова. Або повноцінна особистість у повноцінній еліті, або раб в імперії. (Раб у сучасних інформаційних імперіях може бути дуже комфортною позицією, раб може стати високооплачуваним слугою у сфері обслуговування імперських інтересів, скажімо, — міністром або нардепом, телеведучим, культовим режисером і навіть президентом якоїсь інформколоніальної псевдонезалежності.)

Мені вже байдуже, чи доживу я свій вік з тавром раба на лобі, бо помру я все одно вільним, бо я так вирішив ще в шістдесятих, але не байдуже, чи проявиться це тавро в душах моїх синів як генетична програма для українців, розроблена піар-технологіями сучасної генної інформаційної інженерії.

І я знаю, що єдиний порятунок і гарант мого генетичного незалежного виживання в сучасному агресивному інформаційному гіперпросторі є володіння операційною системою управління суверенним сектором цього простору, а це і є моя рідна мова. Бо чужа мова (будь-яка) захистить не мене, а чужого, носія тієї чужої мови.

Чого б це чужаку так раптом закортіло “замочити” мою рідну мову, якби не було обіцяло йому абсолютної імперської влади наді мною?

Товаришувати можемо і двома мовами, а то й трьома. Відома ж формула дружби народів: на трьох.

Але я про інше...

За десять років вимушеного безробіття за основним фахом (не знімаю як режисер вже десять років) почав перто думати: “Чого б це?”

І додумався до дурниць, і передумав ті дурниці наново, без наукових упереджень.

Несподівано для самого себе дійшов висновку, що знімати фільми (в традиційному розумінні) вже не варто. Варто застосувати метод кінорежисури для створення нової віртуальної реальності. Написав кілька сценаріїв для деміургічної мегарежисури. Перший з цих сценаріїв називався “Агн і Агасфер” і передбачав не створення фільму про Христа, а, по-перше, створення (режисуру) умов для другого пришествя Христа і постановку (мегарежисуру) саме другого віртуального пришествя. Віртуальна реальність в сучасному світі — то є єдина сильна і справжня реальність, навіть не сумнівайтесь. Бо крутимосся в інформаційному просторі як тріска в ополонці. Другий сценарій (“Молитва за гетьмана Мазепу”) зараз у роботі.

Тепер я оприлюдню третій сценарій з тієї серії.

Третій сценарій, на мій погляд, найбільш доленосний і актуальний.

Умовна назва: **“Рідна мова”**.

Або, якщо в жанрі трагедії з обов’язковим катарсисом, то буде як ідеологічне гасло: **“Врятуймо мову — мова врятує нас!”**

Чому я, кінорежисер, почав цим перейматися?

Те, що зараз так пишномовно називають піар-технологіями, хоч і вважається безбатченком, байстрюком, проте батько тих технологій всім відомий — пан Кінорежисер. Піар-технології — це не що інше, як режисура інформаційного простору на новому витку самопізнання піар (публічних відносин). Сьогодні цій режисурі, цим піар-технологіям підвладне все, коли ці технології застосовані грамотно і талановито.

Скажімо, за півкроку можна з абсолютної порожнечі (навіть добре, що з порожнечі) створити царя для російської імперії. Царя, про якого мріє Росія (а Україна навіть і помріяти про таке неспроможна).

Білі, сірі, чорні піари можуть примусити весь світ носити лише джинси і пити виключно кока-колу.

Примусити половину населення земної кулі дивитися стерильно бездарний блокбастер “Титанік” із захопленням, адекватним захопленню від спілкування з Богом. Мегарежисурі піар-технологій інформаційного простору підвладне все. Навіть пошук грошей на забезпечення власної програми.

Я написав сценарій піар-акції **“Рідна мова”**.

За якийсь час (вісімнадцять місяців?) гарантую попорнення державній мові повноти функціонування в повному спектрі мовних існувань, а за три роки (?) тогильний розквіт і панування рідної мови на благо носіїв цієї державної української солов’їної мови.

(Сценарій — це лише перший варіант, лише перше наближення до кінцевої форми). Сценарій з певного мо-

менту (створення критичної маси концептуальності) має бути самозавершений, самоудосконалений і підігнаний до вимог виконавчого апарату реалізаторів цієї піар-програми.

Далі викладено лише лібрето, конспект намірів, алгоритм війни.

Re: “PR — рідна мова ”

**For: Є. Марчуку, М. Жулинському, Б. Ступці,
І. Драчу**

From: кінорежисера Юрія Іллєнка

***Лібрето Піар-програми:
Врятуймо мову — мова врятує нас!***

Перше:

Визнати на державному рівні, що ситуація з державною мовою в Україні набула всіх ознак штучного виведення мови з інформаційного простору держави, а це вже пряма загроза національній безпеці і незалежності держави.

Тому:

Визнати заходи щодо захисту державної мови головним пріоритетом державотворення та:

Запровадити PR-програму:

“Рідна мова — добробут, безпека, майбутнє”

1. Визнати на законодавчому (а краще конституційному) рівні поняття суверенний інформаційний держав-

ний простір України та всі відповідні закони про його статус як суверенного, незалежного інформаційного віртуального відповідника Української держави.

2. Визнати на законодавчому рівні, що операційна система інформаційного простору незалежної суверенної держави України обслуговується державною мовою.

3. Визнати на законодавчому рівні право громадян України вивчати, вживати і поширювати всі (без жодних обмежень) мови — українську, російську, кримськотатарську, англійську, ідиш, іврит, болгарську, польську, німецьку, гагаузьку, латину, тощо та будь-які мовні діалекти і сленги.

4. Визнати на законодавчому рівні, що всі товари і послуги, що створюються в державі або експортуються, або віртуально інтегруються в суверенний державний інформаційний простір, мають відтворюватися виключно державною мовою. Всі інші товари або послуги, які створюються, експортуються для наповнення та зміни суверенного інформаційного простору України в будь-який спосіб (торговельний, електронний, віртуальний, нелегальний тощо), підлягають акцизному збору або податку на використання недержавної операційної системи (державної мови) на внутрішньому суверенному національному державному інформаційному просторі (ринку).

5. Заснувати партію (позаполітичну) “Врятуймо мову — мова врятує нас” (ВМ–МВН). Передбачити принципово нове членство в партії ВМ–МВН — сімейне (без національних, вікових, віросповідальних та взагалі без будь-яких інших обмежень), передбачити лише одну принципову умову: бажання знати, володіти, розвивати та використовувати державну мову в усіх сферах людських відносин. Програму партії та її структурну

побудову націлити на перемогу в наступних виборах Верховної Ради з метою створення абсолютної більшості заради повноцінного законотворчого процесу виключно в інтересах незалежної суверенної держави України та її громадян. Створювати та постійно нарощувати імідж руху “Врятуймо рідну мову — мова врятує нас!” за історичною аналогією з визвольними війнами Богдана Хмельницького “Переможно закінчимо те, що розпочав батько Хмель!”

6. Створити інтернет-академію рідної мови із завданням еталонування мовного інформаційного простору України.

7. Запровадити закон, за яким на кожному засновану українську школу за межами України (скажімо — в Росії, Польщі, Болгарії, Туреччині тощо) відповідати заснуванням (трьох) шкіл в Україні мовою тієї держави, в якій були засновані українські школи.

8. На кожен україномовний телеканал за межами України відповідно відкривати канал російськомовний, болгаромовний, польськомовний тощо в Україні. На кожне україномовне видання за межами України зобов’язатися відповідати виданням відповідною мовою в Україні.

9. Запровадити (X%) тимчасові надбавки за використання рідної мови державними чиновниками в діловодстві.

10. Запровадити тимчасову (Y%) надбавку шкільним вчителям за ведення своїх дисциплін рідною мовою.

11. Зараховувати при вступі до ВНЗ за даними атестату з української мови. Неатестованим — обов’язкове складання іспиту з мови і лише після закінчення мовних платних курсів.

12. Запровадити Президентські гранти в галузі освіти для навчання в престижних вищих навчальних закладах

ли кордоном найкращим аспірантам з мовознавства. Процедура отримання грантів має бути публічною через мережу ТБ.

13. Створити мережу іншомовних навчальних закладів (від дошкільних закладів, шкіл до ВНЗ) з недержавною формою оплати за навчання.

14. Запровадити телегру “Рідна мова в гаманці” на матеріалі історії мови, української літератури, мовознавства та фольклору з призами до від 100 до 1 000 000 гривень з виплатою призів у студії.

15. Запровадити через телемережі рідномовні лотереї з 50% виграшів розміром 1, 3 і 5 неоподатковуваних мінімальних зарплат з виплатою щотижня.

16. Створити пільговий режим від рукопису до прилавка для україномовних книжкових видань.

17. Запровадити на головних телеканалах у прайм-тайм показ нон-стоп кліпового серіалу (30 секунд кожна подача) “Врятуймо мову — мова врятує нас”.

18. Запровадити конкурси для масової україномовної літератури із значним призовим фондом і гарантією видання великими тиражами для переможців.

19. Створити щомісячне ток-шоу на провідному телеканалі “Добре слово за життя”, куди б запрошувати не видатних діячів політики, бізнесу чи культури, а пересічних людей України з різних соціальних груп — створювати позитивний енергетичний портрет українства. Ведучим має бути харизматична особистість, відома, шанована і аполітична людина з вишуканою рідною мовою.

20. Запровадити неоподатковувані (як для лауреатів, так і для спонсорів) високооплачувані щорічні премії в галузі українського словесного мистецтва (література, театр, кіно, телепрограми, особливо — шоу-бізнес).

21. Проводити в усіх регіонах країни постійні (з обов'язковою розкруткою в пресі) процеси в судах про порушення прав споживача на державну мову в торгівлі, рекламі та оголошеннях.

22. Запровадити щорічну всеукраїнську дитячу мовну гру (на зразок КВН) з розіграшем грантів на туристичні поїздки або відпочинок у найпрестижніших куточках світу.

23. Запровадити щоквартальні телеконкурси “Зірка майбутнього” серед юнаків та дівчат (на зразок конкурсів красунь) з оцінкою не лише зовнішніх даних, а й акторських здібностей при виконанні віршів, пісень, драматичних композицій тощо. Призи переможцям, позаконкурсне право вступу на акторські, дикторські відділення та майстерні телеведучих театральних ВНЗ та шкіл.

24. **“Язык до Киева довёл! — Рятуймо Київ!”**. Розпочати широкомасштабну мовну визвольну війну в усій структурі суспільних відносин.

25. **“Не дозволимо “замочити” рідну мову в “сортирі!”** — репортажі з театру воєнних дій. Служба оперативних новин на державному телеканалі в рамках щоденних новин про знущання над рідною мовою чи то у Верховній Раді, чи то у валютному генделіку.

26. **“Віртуози мови”** — телевізійні мовні портрети українців з несподіваних місць їхнього перебування — з копалень, сіл, тюрем, академій, базарів, шкіл, банків, консерваторій, хуторів, знімальних майданчиків, посольств за межами країни, діаспор тощо з присвоєнням звання **Обранець Мови** та нагрудного знака **Почесного легіону рідної мови**.

27. Запровадити щорічну державну премію **Рідної мови** серед шкільних вчителів, викладачів ВНЗ, дер-

жавних службовців та бізнесменів. Створити всеукраїнську структуру виявлення номінантів на премію ***Рідної мови*** та запроваджувати всенародне (у всій структурі мас-медіа) прийняття рішення про присвоєння премії. Публічне вручення премій ***Рідної мови*** Президентом України з гучним висвітленням цієї події через телебачення та мас-медіа. Кошти на преміальний фонд збирати з кожного іншомовного видання чи іншомовного ефіру протягом року.

28. Призупинити існування інституції “Народних і заслужених артистів та діячів культури і науки”. Запровадити натомість в Україні почесні громадянські стани: “Лицар золотими літерами”, “Лицар срібними літерами” і “Лицар бронзовими літерами”. Почесні стани присуджувати волею Президента України за особливі досягнення в мистецтві, науці, бізнесі, торгівлі, військовій справі та духовній сфері за єдиної умови, що номінант на таке звання є носієм рідної мови. Крім грамоти та нагрудного знака, присвоювати лауреату фамільний герб і обдаровувати земельною ділянкою в кращих куточках України, що переходить у спадщину нащадкам.

29. Визнати за Конституцією, право обирати і бути обраним лише за тими, хто є носієм державної мови та пройшов відповідний тест-атестацію, що надає почесне звання — виборець.

30. ***“Державна мова — єдиний гарант незалежності держави!”*** — розпочати і постійно напрополювати кампанію про створення та всенародне прийняття гімну незалежної України.

1. Перший етап — Всеукраїнський конкурс.
2. Другий етап — конкурс серед діячів шоу-бізнесу.
3. Третій етап — конкурс-замовлення відомим літераторам.

Підсумки має підбити спеціально створена всеукраїнська комісія і передати кращий текст на затвердження до Верховної Ради.

Прийняття гімну — всенародне свято рідної мови.

Економічне забезпечення програми:

25 % — державне фінансування з резервного фонду національних катастроф;

25 % — за рахунок цільового розміщення на всіх без винятку каналах телебачення та в пресі державної програми “Рідна мова”;

50 % — за рахунок запровадження акцизного збору на всі види експорту недержавних мов в інформаційний простір (ринок) України.

P. S. Заявою МЗС Росія вже фактично розпочала мовну PR-війну. Одна з головних умов успішності будь-якої програми піар-технологій є їхня анонімність і створення ефекту відсутності цієї програми в інформаційному просторі. Тому розпочату МЗС Росії піар-війну треба широкомасштабно висвітлювати і, як вимушений відповідний захід, оголосити національну визвольну мовну війну “За Рідну мову!” Історія свідчить, що національна визвольна війна не може бути програною за жодних умов. Історія надає Україні шанс позбутися головного чинника своєї колоніальної залежності — імперської мови в національному інформаційному просторі.

І головне: за законами піар-технологій оприлюднення програми (або сценарію) означає її часткову нейтралізацію ще до її реалізації. Тоді вона вже сповна не спрацює.

Тому те, що я оприлюднюю, не є справжнім сценарієм. Це, так би мовити, “легенда” (“лялька”) справжньої програми заходів, її зовнішня оболонка, подвій-

на роль якої бути подразником у контраверсійному соціумі для виявлення ворожих настроїв та засобів їхньої реалізації (щось на зразок корейського літака, що залетів на ворожу територію, щоб виявити систему радарів і ПВО) та бути каталізатором процесу мовної війни в суспільстві.

*Справжній сценарій ніколи не буде оприлюднено.
Він існує.*

Частково сценарій заковано в цьому лібрето.

Частково він вже реалізується саморежисурою в абсолютно непередбачених автором напруженнях публічних відносин, що спровоковані “руським языком” в українському культурному просторі.

Сценарій я б не довірив навіть своєму ПК.

Юрій ІЛІЄНКО,
режисер PR-програми

*Цей текст прочитано
на Міжнародній конференції в МАУП
як моя доповідь. Після того він був
надрукований у щорічному
бюлетені конференції за 2004 рік.*

Діалог цивілізацій

Точка зору кінорежисера

Схоже, що бродвейський спектакль за п'єсою, що була написана Богом у формі діалогів цивілізацій, закінчився 11 вересня.

Натомість з діалогу культур з гори Сіон почався монолог. Власне, він ніколи й не закінчувався. Як отой кущ спалахнув, так Світ має слухати той монолог мовчки і не заперечувати, бо кожна спроба повернутися до діалогу вважається антисемітизмом.

Сіонський монолог транслюється всіма мас-медіа світу, зі всіх екранів Голівуду, а Голівуду належать практично всі екрани земної кулі, на всіх радіохвилях, з космічних супутникових амвонів, з більшості університетських кафедр, хіба що крім МАУПу, де ми зараз намагаємося повернутися до діалогу, нарешті, сіонський монолог запеленав земну кулю метастазами Інтернету.

Власне з моменту вигнання євреївства з Єрусалима і підсівання іудаїзму на терени інших культур і було вперше створено латентну форму захоплення і витіснення з тих теренів історично створених етнокультурних тубільських цивілізацій.

Справжнього діалогу ніколи не було.

Було агресивне монологічне заперечення тубільських культур у латентних формах.

Так велів закон Мойсея, що йому було продиктовано в неопалимої купини. І сам закон існував у трьох іпостасях: темних легальних біблійних текстах, пред'явлених цілому світу, в напівутаємничених Талмуді і Торі і в латентній усній формі, яка категорично не мала права бути відома не лише тубільцям, а навіть непосвяченим. Власне, вона і була парадигмою всіх майбутніх латентних структур керування світом.

Колись лідер Великої Жовтневої Сіоністської Революції в Росії Вл. Бланк — Ульянов-Ленін написав своїй коханці Інесі Арманд: “Найважливішим з мистецтв для нас є кіно”. На той час, на початку ХХ століття, кіно справді обіцяло стати головним транслятором, головним найпотужнішим каналом зомбування людства. Тому далекоглядні сіоністи з подачі Леніна і з допомогою американців створили і потім повністю підпорядкували собі Голівуд. Сьогодні Голівуд, на жаль, не американська культура і індустрія, а на дев'яносто дев'ять відсотків єврейська. Єврейська за капіталом, за продюсерством, за сценаріями, за виконавцями і головне — за сіоністською ідеологією.

11 вересня, як і весь світ, я пережив шок. Але головною порцією адреналіну того шоку був зовсім не факт не баченого досі терору. Таке я вже неодноразово і дослівно бачив у голівудських симулякрах, які поки що (до 11 вересня) не мали реального відповідника в дійсності.

Головним моїм потрясінням був майже ніким не помічений серед реалізованого апокаліпсису скромний кінокадр. Тобто його бачили всі, проте апокаліпсичний зміст події затьмарив формальні ознаки і латентну суть того

кадру. Як оператор багатьох фільмів, серед яких є і найбільш в цілому світі увінчаний за операторську роботу фільм “Тіні забутих предків”, можу зі стовідсотковою гарантією стверджувати, що той кадр був поставлений за деякий час до терористичного акту.

Кадр сказав мені, що той, хто вибирав місце і точку зйомки для того кадру, знав заздалегідь, де і коли, з точністю до хвилини, відбудеться подія, яка зупинить млявий діалог цивілізацій. Офіс, з якого велась зйомка, був зручно розташовано на рівні поверху, куди мав врзатися “боїнг”. Той офіс треба було знайти серед сотні тисяч манхетенських офісів. Офіс мав бути на достатній відстані від катастрофи, щоб оператор, камера і плівка не постраждали від вибуху, щоб терористичний акт було якісно трансльовано на всі телескриньки світу. Тобто оператору треба було знати не лише траєкторію лету “боїнга”, а й силу і спрямованість руйнацій після зіткнення, щоб уникнути ризику знищення своєї роботи під час катастрофи.

Величезне вікно, через яке велась зйомка, ідеально забезпечувало повний огляд як самих близнюків, так і простору, звідки мав з’явитися в означений час літак-камікадзе. Знав оператор і момент, коли “боїнг” урізеться в хмарочос, щоб рівно за десять секунд до зіткнення розпочати зйомку.

Що він і зробив.

На телеекрані кадр був таким: типовий американський офіс, велике приміщення, ліворуч у кадрі типовий американський клерк завзято клацає кібордом комп’ютера — з азартом робить гроші. Простір вікна повністю займають хмарочоси близнюки Всесвітнього Торговельного Центру. Близнюки своїм чітким силуетом на тлі неба завжди нагадували мені два велетенські надгробки на єврейському кладовищі у Старому Самборі, де

я з режисером Параджановим у 1963 році знімав епізод для фільму “Тіні забутих предків”.

Секунд п'ять у кадрі нічого не відбувається, крім шелесту віртуальних баксів під пальцями клерка. Раптом з-за правої рамки кадру виникає срібляста сигара літака-піранії. Клерк її не помічає, бо він повністю в комп'ютері.

Літак якимось повільно, ніби неохоче, врізається у хмарочос.

Клерк все ще нічого не помічає.

Для тих, хто ніколи не дивився через окуляр професійної кіно- чи телекамери, скажу: на дисплеї візиту є перехрестя, як у снайперському прицілі, щоб оператор точно знав, де є центр композиції кадру і звіряв по тих рисках вертикальні і горизонтальні елементи композиції. Так от, кадр заздалегідь було виставлено так, що точка, куди мав врізатися літак, збігалася з тим снайперським перехрестям. Тобто оператор знав місце, куди вріжеться літак, і скомпонував кадр відповідно до того завдання. Клерка він розмістив ліворуч, на маргіналі кадру, а комп'ютер клерка — нижче точки Х, щоб нічим не перекрити майбутню подію.

Кадр було поставлено, закомпоновано і потім вже знято з урахуванням події, що відбудеться в певний час у певній точці заздалегідь.

Хто, крім терориста, міг це зробити на такому високопрофесійному рівні?

Ніхто, крім самого терориста.

І не говоріть мені про випадковість. Я професійний оператор і знаю, як робиться ефект випадковості.

Власне отой “випадковий кадр” і був головним латентним атракціоном теракту 11 вересня, бо “боїнг” зруйнував лише себе самого і Всесвітній Торговельний Центр та забрав близько тисячі ні в чому невинних життів, а

“випадковий кадр” зруйнував хуторянську ілюзію цілого людства, ніби “мене це не стосується”, моя хата скраю.

Той кадр був ретранслятором страху на всю земну кулю.

Терористи вцілили у кожне серце.

Через 20 хвилин після трансляції того кадру на українських телеканалах мені подзвонили з одного з них з проханням прокоментувати трагічну подію. На той час ще не було жодних версій щодо того, чиїх рук цей теракт. Я сказав дослівно таке:

— Відповідальність за цей теракт має взяти на себе Голівуд. Голівуд, який тероризує людство своїми фільмами про тероризм і глобальні катастрофи на рівні підручників для терористів.

Недарма в гіпердемократичній Америці наступного дня після теракту було заборонено для показу кілька вже готових кінострічок з глобальними терактами, що дивним чином ніби передбачали 11 вересня, а декілька таких проектів зупинено в знімальному періоді.

У Голівуді випадковим буває лише сухий дощ, все інше планується заздалегідь, аж до розкладу сеансів у Гонолулу, Парижі або у Жмеринці.

Темою мого виступу є **“руйнація українського кінематографу: закулісні режисери та виконавці”**. То ж, здається, до чого тут Голівуд і 11 вересня?

Як співав у відомому російському романсі гусар, який зойно програв на поштовій станції шулерам у карти останній батьківський масток:

“Ямщик. Не гані лашадей! Нам некуда больше спешить!”

Відтепер нам нема куди поспішати. Не поспішаймо з висновками.

Попри те, що Ізраїль окупував не лише Голанські висоти, не лише Голівудські пагорби, а й Воробйові Гори

в Москві, де розташований “Мосфільм”, і “Шулявку” в Києві — місцевість рівну, болотисту, де колись протікала річка Либідь, де було летовище, над яким Нестеров зробив першу у світі “мертву петлю”, а тепер розміщується Національна кіностудія ім. Довженка, яку завели у штопор ті самі шулера, і вона ось-ось урізеться у землю.

Ні, вже врізалась, як отой безталанний “МіГ” у Скнилові. Врізався просто у своїх глядачів.

На місце катастрофи біжить преса, пожежники і випадкові перехожі. Вони всі є свідками. Я теж свідок.

А свідком бути небезпечніше, ніж жертвою.

Це один з головних постулатів тих латентних картярів.

Нарівні з невмирущим сюжетом “Попелюшки” в Голівуді культивується інший сюжет, запозичений із статутних текстів латентних структур, називається він “Випадковий свідок”, його суть очевидна — “свідком злочину бути небезпечніше, ніж бути жертвою”.

За цим сюжетом свідок у кінці фільму, за голівудською звичкою, звичайно хепієндує, але по дорозі до свого хепієнду втрачає у найсадистичніший спосіб всю свою родину до третього коліна, діточок-янголяток, бабусю і дідуся першої дружини, нову дружину-красуню, яку вальтують по черзі всі маніяки місцевої тюрми, старого друга та його численну чорну сім’ю.

Власне моє свідчення про руйнацію українського кінематографа було б вичерпним, якби я лише розповів вам, чому я на сорок п’ять хвилин залишив зал нашої міжнародної конференції “Діалог культур”.

Вибачайте, але мені раптово зателефонувала на мобілку моя колишня асистентка і сказала, що її разом з рештою кадрових працівників кіностудії звільнено зі

студії. Що вона має негайно, до другої години пополудні, звільнити асистентську кабінку. З тієї кабінки викидають на смітник все. І серед того всього і вісімнадцять ескізів художниці з костюмів Лідії Байкової до мого фільму “Вечір напередодні Івана Купала”, свого часу латентно забороненого в Україні на довгих 17 років. Тієї самої художниці, що разом з Параджановим і зі мною створила всесвітньо відомий український шедевр “Тіні забутих предків”. Новий директор кіностудії під проводом віцепрем’єра з гуманітарних питань Дмитра Табачника і власника каналу “1+1” Роднянського веде тотальну зачистку території. Щоб навіть духу українського на Національній кіностудії імені Довженка не залишилося. Щоб навіть ескізів до українських кіношедеврів уже не існувало в природі. Я змушений був залишити “діалог цивілізацій” на Вашу відповідальність і поїхати рятувати безцінні для української культури роботи геніальної української мисткині.

Тепер вони будуть в мене в гаражі. Бо жодному музею вони не потрібні.

На жаль, в Україні не існує закону про захист свідків, тому називати поіменно закулісних режисерів та виконавців знищення українського кінематографа, самі розумієте, для мене вкрай небезпечно. Більше жодного фільму в Україні мені не знімати, якщо ця влада і надалі залишиться при владі.

На певному етапі узурпації механізмів впливу латентних структур на формування соціуму ті латентні структури зацікавлені в легалізації своїх репрезентативних функцій, щоб джерело громадянського страху стало очевидним. Тому майже після кожного теракту якась латентна сила називає себе, бере на себе відповідальність за той теракт. Іноді, як на мюзиклі “Норд-Ост”, латент-

на структура діє під маскою, але цілому світу має бути ясно, хто за тією маскою. Хто і кого “мочить у сортирі”.

Демонстрацію сили останній раз ми бачили не на Красній Площі, а у прикордонному Мукачеві на репетиції виборів-2004.

Я не суддя, я не виношу вироків, я лише **випадковий свідок** і тому, коли називаю прізвища (це вже я пишу для судді Саприкіної), я лише свідчу про те, що бачив.

Віце-прем'єр з гуманітарних питань Кабміну Дмитро Табачник (як співавтор з Медведчуком, звичайно) створив зовсім не латентну, а нахабно демонстративно відверту вертикаль, яка має знищувати українське в українському кінематографі на всіх рівнях. Було знято з посади заступника міністра культури і мистецтв Ганну Чміль за те, що вона зробила все можливе і неможливе, щоб було створено фільм “Молитва за гетьмана Мазепу”. Натомість було поставлено Тимофія Кохана, відомого мені лише тим, що він онук Тимофія Левчука, того, що на radoшax танцював лезгинку в себе в кабінеті першого секретаря спілки кінематографістів, коли до влади прийшов Щербицький. Знято з посади і директора студії народного артиста України Миколу Мащенка і поставлено продюсера “Довгоносиків” Приходька. Кажуть, близького родича депутата Сивковича, який вимагав від Ющенка вибачення. За те, що Ющенко отруїли.

Належність названих мною фігурантів до латентних структур, звичайно, мені невідома, якби не їхні об'явлення.

У своєму першому інтерв'ю новий генеральний директор Національної кіностудії заявив: “Про яку національну українську ідею можна говорити, якщо ця студія за все своє існування не спромоглася зняти жодного порядного фільму”.

Певна річ, крім серіалу “Довгоносики” самого пана Приходька. Новий генеральний директор кіностудії ім. Довженка ніби й не чув про “Землю” Довженка, про “Коліївщину” Кавалерідзе, про “Тіні забутих предків” Параджанова, про мого “Білого птаха з чорною ознакою”, про “Кам’яний хрест” Осики, нарешті, про мою “Молитву за гетьмана Мазепу”, що була запрошена в головну програму “Берлінале 2002” в статусі “поза конкуренцією” разом з фільмами Альтмана, Рона Говарда, Віма Вендерса, Юмоуту, Іштвана Сабо. Звісно, він чув і навіть вивчав історію українського кіно на факультеті, з якого його, здається мені, було відраховано за профнепридатність, якщо мені не зраджує пам’ять завідувача кафедри кінорежисури.

Але невіглас чув і вказівку повноважного посла і воєводи Російської Федерації в Україні Чорномирдіна. В прямому ефірі на запитання журналіста, що думає пан посол про фільм “Молитва за гетьмана Мазепу”, посол відповів: “А что, у вас есть такой режиссёр Ильенко?” Наступного дня моє ім’я зникло зі всіх шпальт підконтрольної латентним структурам і Москві преси. А Москві підконтрольна абсолютна більшість преси України. Хоча б через ідеологію російської мови.

Чи варто сьогодні говорити про латентні (приховані) структури, що правлять світом латентно, крадькома? Схоже, вони знахабніли так, що всіляко демонструють свою вседозволеність і протизаконну силу. Щоправда, все одно, не напряду. Скажімо, знищення українського кінематографа відбувалося під гаслом боротьби з поетичним кінематографом. Тобто спочатку явищу наліплювався хибний бренд, і далі боротьба йшла ніби не з українським національним кінематографом, а з його ніби викривленим, хворобливим, недолугим фрагментом — поетичним

покидьком. Так нині, зазнавши поразки через прямолінійну атаку на мій фільм “Молитва...”, латенти переключають свою навалу на евфемістичне визначення фільму як елітного. Елітний, у пострадянській свідомості, однозначно хибний, призначений для вузького кола естетичних збоченців. І тут маємо класичну формулу латентного керування: підміна понять, приховування справжнього сутнісного змісту за вигаданим змістом бренду.

Хоч горщиком називай, але у піч не стромляй.

Якщо фільм елітний, то й добре, що його заборонили. Спалили в печі мас-медійних майданеків.

Щодо українського кіно сьогодні, то зачистка відбулася на всіх рівнях і в усіх напрямках: було знято проукраїнського ректора КДІТМ ім. Карпенка-Карого Ростислава Пилипчука і натомість поставлено надійну людину зі школи адміністрації Президента Безгіна-молодшого. Його батька, теж Безгіна, але вже старшого, призначено керувати Академією мистецтв України. Саме Безгін-старший дав вказівку надалі вважати фільм “Молитва...” елітним. Знято декана кінофакультету кінорежисера Михайла Іллєнка. До керма Національною Спілкою кінематографістів став Владлен Кузнецов — відомий як співець “ума, честі і совісті нашої епохи”, увінчаний за цей спів Державною премією СРСР, бо, призначеному ще Щербицьким, першому секретарю Спілки Михайлу Белікову не вдається протверезитися хоча б на один день вже двадцять років, що він керує спілкою. Змінено всіх начальників цехів кіностудії імені Довженка, за дивним збігом обставин виключно не на українців. (Пані Саприкіна, це ще не антисемітизм, це його первинна симптоматика — подив перед списком порівного складу Національної кіностудії України.) А може, це й на краще, бо сказала ж колись кінорежисер

Суламіф Мойсеївна Цибульник кінорежисеру Володимиру Терентійовичу Денисенку після прем'єри його фільму про Тараса Шевченка “Сон”, де дебютував геніальний Іван Миколайчук:

— *Володя, ві талант, канечьно, но ві неправильно вібралі професію. Кіно ето наше національноє іскуство.*

Власне, зачистка почалася не з Денисенка, вона почалася з Довженка. Хоча Денисенко своє відсидів в одному таборі з Курбасом. Де він, власне, і вчився мистецтва.

Варто було Олександрю Петровичу зняти “Землю”, як “пристібний” поет Леніна — Новодворський (це латентне, справжнє ім'я, а всім відомий його публічний бренд — Дем'ян Бедний) вступив віршований фейлетон-некролог на Довженка, де від імені вже покійного вождя Великої Жовтневої Сіоністської Революції Леніна розіп'яв майстра, паскудно, брутально осквернив геніального українського кінорежисера і його безсмертний твір. Довженко у своїх щоденниках залишив запис, що він мав застрелитися, але його випередив Маяковський. Той застрелився в день виходу газети “Известия” з віршованим пасквілем. Сталін доконав генія, примусив знімати за власними вказівками “українського” Чапаса. На героя Сталін призначив пересічну темну конячку часів громадянської війни Щорса. Сталіну імпонувало, що прізвище його протеже було не на енко.

Саме Сталіним було запроваджено латентну систему знищення мистецтва в його імперії за взірцем Мойсєвского закону, що мав потрібну структуру: загальновідомі біблійні тексти П'ятикнижжя — латентну форму, лише для “обраного народу” — Тору і Талмуд і, головне, неписаний закон, який передається з вуст у вуста, який і є головним чинником управління, яким володіють лише

вчителі-рабини. Закон, що його Яхве заповів Мойсею з неопалимої купини.

Сталін був Великим Вчителем. Сталін був Мойсеєм, який тридцять років вів свої народи в світле майбутнє Всесвітнього ГУЛАГу.

У нього була найдемократичніша у світі Конституція для всіх, власне, для окомилювання земної кулі.

У нього було Вчення Марксизму-Ленінізму для обра-ного народу — для комуножидомасонів.

У нього було до 38-го року Політбюро Сіонських Му-дреців.

Після 38-го, щоправда, склад помінявся, але за наці-ональною ознакою майже ні. Прізвища-бренди демонст-рували смертоносну дружбу народів. Навіть не дружбу, а однояйцеве братерство, до повного злиття на пласі ката і жертви.

Кожен фільм кіностудії Довженка проходив чотир-надцять кіл пекла – чотирнадцять обов’язкових латент-них перевірок на вірність партії і вчителю. Складаю спи-сок по пам’яті: редактор фільму, літературна цензура, худрада об’єднання, головний редактор студії, директор студії, студійна худрада, головний редактор республі-канського комітету кінематографії, редакційна колегія комітету, голова комітету, відповідний відділ ЦК, редак-тор-куратор міністерства культури СРСР, редакторська колегія управління кіно Міністерства культури СРСР, міністр СРСР, відділ ЦК КПРС.

Кожна інстанція обов’язково мала давати зауваження і вимагала змін сценарію, а потім вже й готового фільму. Тобто 14 треба було помножити на 2. В екстремальних випадках, скажімо, як з “Тінями забутих предків” або моєї з Драчем “Криниці для спраглих” — сміливо можна

було множити на 5, 7, або й на 10. Мій фільм під назвою “Мріяти і жити” було зупинено для переробок або просто зупинено тими інстанціями 42 рази. Починаючи з назви, перший варіант сценарію мав назву “На поклони!” (театральна команда асистента режисера виконавцям у кінці спектаклю) і завершуючи готовим фільмом — було письмово оформлено 42 накази про припинення роботи над фільмом або переробку фільму. Сорокове рішення художньої ради кіностудії про зупинення роботи над фільмом мало незвичайне завершення — мій перший інфаркт просто в залі засідання худради.

Крім цих усталених процедур проходження фільму через вогонь воду і мідні труби, непередбачувані перевірки здійснювалися через кожні сто — триста корисних метрів відзнятого матеріалу, тобто приблизно десять разів під час знімального періоду. Все, що я кажу, має документальне підтвердження у так званих заключеннях цих інстанцій щодо кожного виробленого кіностудією фільму. Все зберігається в архівах студії. Все можна оприлюднити.

Щоправда, йдеться саме про ті архіви ЦК КПУ, які “вчасно” знищили добродії кучмокравчуки. Думаю, не повністю, а саме ті, які були пов’язані з латентними функціями. Штірліц з відділу ЦК подарував три лантухи документів, що стосувалися моїх фільмів, коли ті документи знищувалися. Є в тому лантусі і постанова ЦК КПУ про заборону фільму за сценарієм Ліни Костенко “Звірте свої годинники” та моєї з Іваном Драчем “Криниці для спраглих”, існування якої (заборони) категорично заперечують спадкоємці партії комуністів.

До тих офіційних 14 інстанцій у кінематографії з латентними функціями слід додати ще і таку потужну структуру, як творчу спілку кінематографістів. Саме спілки були полігонами соцреалістичного маразму в

мистецтві та своєрідними синагогами сіонізації. Їх основною латентною функцією було вичавлювання з кожної творчої голови останніх краплин інакомислення, національної свідомості, творчості та незалежності.

Дивно, але Незалежна Україна успадкувала, майже дослівно, ті совкові структури, зберегла спілки, хіба що замість ЦК тепер функціонує Адміністрація Президента з її темниками. Навіть функція заборони лишилася у найвищих інстанцій. Скажімо, мій останній фільм “Молитва за гетьмана Мазепу” було заборонено екс (на сьогодні — екс) міністром культури Російської Федерації Михайлом Швидким. У минулому, до речі, симпатичним львівським євреєм, який класно співає гуцульські коломийки і дме в трембіту. Я, грішним ділом, думав, що заборона стосується лише РФ, та помилявся, бо заборона поширюється і на інформаційну колонію Росії, на Незалежну Україну. Фільм заборонено і в Україні.

З огляду на те, що регламент не дає можливості аргументовано розкрити базову для діалогу культур тему інформаційної окупації Незалежної України в цьому виступі, я прошу секретаріат конференції додати мою відозву на цю тему до друкованих матеріалів конференції. Мається на увазі, що учасники конференції читали відозву в часописі “Персонал Плюс”.

Щодо заборони українського фільму “Молитва за гетьмана Мазепу” російським міністром, то в мене смиренне запитання до судді, вельми поважної пані Ірини Саприкіної у зв’язку із заборонаю “Сільських вістей”:

— *Що є істинним чинником розпалювання міжнаціональної ворожнечі? Заборона Михайлом Швидким, єврейським міністром російської культури української “Молитви...” чи публічне висловлювання автора забороненого фільму про те, що Михайло Швидкий є євреєм зі Львова?*

Розумію, що вельмишановна суддя не має часу відвідати нашу конференцію “Діалог цивілізацій”, щоб зробити свій внесок в цю вкрай актуальну для України тему, бо вона власне заочно свій громоподібний виступ вже зробила:

— Ніякого діалогу! Всім мовчать! “Сільські вісті” не мають права, щоб й іншим було *неповадно*, брати участь у діалозі. Дозволено в Україні лише антиукраїнський монолог пана Рабиновича. Будь-який діалог вважати проявом антисемітизму.

Віднині постановою суду Шевченківського району в Україні запроваджується одностороння демократія, як та злочасна одностороння стрічка Мебіуса, або демократія з ручним управлінням з Банкової, якою, за чергою, латентно керують з Манхеттенської скелі Сіону, з Велико-го Яблука, з головної синагоги на 5-ій авеню.

Власне, ліквідація єдиної в Україні газети “Сільські вісті”, що відповідає формату Незалежної України, є явищем того самого порядку, що й ліквідація національного кінематографа України.

Що ж, той антиукраїнський імперативний монолог тиражується майже всіма російськомовними мас-медіа України. От і “найкраща” газета України “Бульвар”, як стверджує її редактор Гордон, додає свою бочку дьогтю на мою десертну ложку меду. Але вже від імені самого Господа Бога, вустами компетентної у справах Ілленка людини, моєї экс-дружини Кадочнікової: “Господь всерйоз покарав Ілленка, позбавивши його таланту”.

Не знав я, що “Бульвар” — то офіційний глас Господа, зареєстрований в Україні. В мене лише питання до пана Гордона, редактора того гласу:

— Саме якого Бога той глас? Чи не Бога Яхве, часом? Так, я, парафіяльно, ходжу під іншим Богом, бо хрис-

тиянин. Отже, пане Гордон, це щось на зразок анафеми Мазепі від церкви, до якої він ніколи не належав.

З тієї петровської анафеми і почалося знищення української незалежності у всіх її проявах. Бо саме Мазепа, хоч на коротку — в історичному плані — мить, і безкінечну — в плані становлення, створив ту парадигму незалежності для України.

Далі — лише історія зачистки території від скверни національного самоусвідомлення мого невмирущого народу.

Ліквідація національного кінематографа завжди подавалася латентниками для суспільства як природна смерть від інтелектуальної немочі, творчої імпотенції або *старческого маразма* (рос.).

Викладення історії ліквідації українського кіна в моєму виступі можливе лише у формі конспекту. Так сталося (я п'ятдесят років у кіно), що половина столітньої історії кіна припала на моє життя. Якоюсь мірою я — режисер Ю. Ілленко — є живим протоколом ліквідації національного кінематографа. Подивіться на мене анфас і профіль, справді, я вже нагадую міліцейський плакат — “розшукується злочинець”, так довго з мене ліпили кримінального авторитета (вкрав 10 мільйонів грошей податківців на “Молитві”), звірячого антисеміта, інтелектуального дебіла (інтелект проф. Ю. Ілленка нижче плінтуса — з “Інтернету”). На мою долю дісталася 7 (сім) моїх, у різних формі і в різний спосіб заборонених фільмів і близько дванадцяти нереалізованих (тобто заборонених) сценаріїв.

Процвітала в українському кіні лише п'ята колона, яка всілякого підтримувалася державними преміями СРСР і українськими почесними званнями. Найяскравіший приклад — талановитий Роман Балаян, що за все

життя в Україні, яка дала йому притулок і професію, не зняв жодного українського фільму, лише за московськими сценаріями і переважно з московськими виконавцями головних ролей. Звичайно, п'ята колона на те й колона, щоб не вичерпатися на одному Романі Балаїні, одеський кінематограф майже цілком було відлучено від української ідеї — у фільмах геніальної Кіри Муратової і бездарних її одноплемінників — Юнгвальд-Хількевичів (так і не знаю, це один, чи то два євреї, чи три мушкетери?).

Основна зачистка почалася, коли несподівано для всіх на головному полігоні соціалістичного маразму — на кіностудії ім. О. П. Довженка, на яку суворо було заборонено пускати за життя самого О. П. Довженка, вибухнуло **поетичне кіно** України, навіть не вибухнуло, а бабахнуло залпом святкового салюту на цілий світ: “Тіні забутих предків”, “Криниця для спраглих”, “Кам'яний хрест”, “Вечір напередодні Івана Купала”, “Захар Беркут”, “Білий птах з чорною ознакою”. То було але ніяк не поетичне кіно, то було повнокровне, плоть від плоті українського народу, національне кіно України, яке стало незалежним за три десятиліття до незалежності державної і багато в чому цю незалежність віщувало.

Було чого схопитися за голову ідеологам “дружби народів у зоні суворого режиму”. Тому полювання було системним. І аж доки не скинули з першого секретаря Петра Шелеста і не поставили Щербицького, нахабне національне українське кіно встигло міцно стати на ноги. Коли погнали “взашей” зі своїх посад батьків поетичного кіна — міністра кіно Святослава Іванова та директора кіностудії Василя Цвіркунова, Цвіркунов плакав у садку, посадженому Довженком, коли прощався зі мною: *“Юрку, вам би з Осикою ще по одному “Білому птаху” та “Кам'яному хресту” і вони вже б нічого не*

зможли зробити з українським кіно на віки... на жаль, не змогли ми вас вберегти від тих виродків..."

Руйнування йшло у всіх напрямках: кадровому, за творчими персоналіями, за кожним фільмовим проектом, за локалізацією хвороби, що мала вже всі ознаки епідемії на теренах усіх республік, до цілковитої ліквідації осередків зарази.

Першою жертвою став Сергій Параджанов, суржикомовний тбіліський вірменин, який вийшов з-під контролю і став всесвітньовідомим лідером українського інакомислячого кіна. Спершу йому, як і годиться, нависили ярлика — український буржуазний націоналіст. Що це означає — в ті часи не відав ніхто, але то було щось гидке і потворне, гірше ніж сексуальний збоченець або садомазохіст. Щось на зразок антисеміта в кубі. Вирок йому було винесено на закритому процесі суддею, за дивним збігом обставин — Героєм Радянського Союзу. Сім років зони суворого режиму. На острах усім, хто ще не вгамувався зі своїм українським національним кінематографом. До зали судового засідання по черзі заводили під конвоєм все, поіменно все поетичне кіно як свідків.

Це смертельно налякало нас всіх, але не зупинило.

Коли влада збагнула, що з ліквідацією Параджанова українське кіно не зникло, то вдалася до системних заходів із знищення того забороненого явища.

Перший секретар ЦК КПУ України В. Щербицький необачно залишив свідчення цієї системної кампанії у знищенні національного кіно, на XXV з'їзді КПУ він з гордістю звітував перед делегатами: *"Имею честь доложить, что с так называемым поэтическим кино Украины покончено"*.

Коментарі зайві.

Проте кат помилився. Навіть четвертоване українське кіно жило. Занадто сильною була життєдайна сила перших фільмів українського кіна шістдесятих. Воно породило нову хвилю, нових майстрів, нові удосконалені у боротьбі форми.

У 85-му на самому Олімпі (точніше Сіоні) було прийнято таємне рішення ліквідувати кіностудію ім. Довженка в тому бунтівному форматі. Забігаючи наперед, скажу, що ліквідувати національну студію вдалося лише зараз, у 2004-му, ідеологові пану Табачнику грошима Роднянського та руками директора студії Приходька.

Тоді, у 85-му, 86-му, формула ліквідації була по-сзуйтському вишуканою і, звісно, латентною. Справа в тому, що оті чотирнадцять вже згадуваних інстанцій давали останні зауваження до кінострічки, тоді коли воно вже існувала у вигляді фільму, тобто була завершеним виробництвом. Зауваження обов'язково мали виконуватися. Іноді для цього треба було переозвучити репліку, іноді перемонтувати епізод, іноді викинути сцену, або дві. Іноді переробки були значно більші. Але будь-яке втручання в готовий фільм призводило до перемонтажу, перезапису, друку нової копії — процедур витратних і таких, які без студійних цехів (монтажного, звукоцеху, лабораторії) зробити було неможливо. А це великі гроші. До того ж фільм вже як виробнича одиниця студії не існує. Бухгалтерський звіт про закінчення фінансування пройшов КРУ і його направлено в архів.

Що робити? Зауваження обов'язкові до виконання...

Скрізь і всюди, на всіх кіностудіях імперії СРСР витрати на внесення змін у юридично закінчений виробництвом фільм вішали на наступні фільми, які на студії були в процесі виробництва. Зрозуміло, негласно. Всі на це погоджувалися, бо знали, що настане і твоя черга виконувати зауваження ЦК за чужий рахунок.

Підписи під кошторисами на переробку фільму ставили директор фільму, режисер фільму і головний редактор студії.

Тож усю цю компанію “порушників фінансової дисципліни” й вирішено було запроторити в зону за розкрадання (нецільове використання) державних коштів в особливо великих розмірах.

У списках кандидатів на нари в зоні опинилися всі діючі режисери студії, яким давали зауваження. Поза підозрою були лише правовірні співці “честі, розуму і совісті” епохи.

Коли мене викликав слідчий з особливо важливих справ, я зрозумів, що моя *“песенка спета”*.

На столі перед слідчим лежало “простирадло”, склеєне з двох ватманських аркушів. “Простирадло” було розкреслене на зразок таблиці з першості зони з шахів. Ліворуч по краю і нагорі у відповідних клітинках стояли знайомі студійні прізвища моїх колег. Клітину на перетині власного імені було закреслено, бо ніхто, певна річ, сим на себе не “стучав” (не стукав).

Встиг прочитати лише один донос на себе, навпроти прізвища режисера Ленціуса. (До речі, з тим режисером я був практично незнайомий.) Читати текст, писаний олівцем слідчого, було незручно, бо “простирадло” було догори ногами. Я сидів по інший бік столу.

— *Поки що ви свідок*, — втішив мене слідчий і дав дочитати донос колеги. В клітині було написано: *“Ільєнко ни даче пел вместе с Сосюрой националистические песни”*. Я, як у лихоманці, намагався пригадати, коли це Ленціус міг чути наш репертуар і яка саме з пісень вважалася націоналістичною.

— *У мене нема музичного слуху, тому я, коли випилюю, ніколи не співаю.*

— *Поки ще ви свідок, — слідчий був мені знайомий, він вже мене два рази допитував у справі Параджанова.*

— *Тобто, як свідок, я маю заповнити порожні клітинки навпроти прізвищ моїх колег своїми доносами?*

— *Свідченнями, — виправив мою помилку слідчий.*

— *Я вже сказав, що в мене немає музичного слуху і я не відрізняю на слух гімну Радянського Союзу від пісні про Байду. Не відрізняю “Сім сорок” від “Марсельєзи”. Лише коли конферансьє оголошує, знаю, якої хто співає. Тож ставте у всі клітинки: не чув, не бачив, не знаю.*

Звичайно, обійшлися і без моїх свідчень. Справу було закінчено і передано до суду. В одного зі студійних директорів фільмів не витримали нерви і він наклав на себе руки. Залишилося діло за малим. За законами партії комуністів, судити комуніста у суді не можна було. Спершу його треба виключити з партії. Як ото зараз нардепа: спочатку його треба позбавити нардепівського імунітету.

Першим мали судити головного редактора студії Володимира Сосюру. До речі, Сосюра, на відміну від свого батька, був руськоязычним і правовірним слугою системи. (Коли це я з ним співав? В мене, я вже казав, немає слуху, а він не знає жодної української пісні. Або вдає, що не знає, його улюблений співак Шафутинський, це я знаю достеменно, бо наші дачі навпроти, і магнітофон Сосюри тоді не зупинявся від сьомої ранку аж до ночі.)

На засідання парткому з питання виключення В. Сосюри з партії прибули всі ті, що й давали зауваження до фільмів: другий секретар ЦК КПУ Івашко, заввідділом Березовський, секретар Радянського райкому ім'ярек

(не пам'ятаю, забув як страшний сон, коли мене приймали в партію), інструктор міському В. Т. Ліновицька та ін. Зараз вона керує культурою в мера Києва Омельченка.

Ставлять на голосування питання про виключення поіменно. Всі, звичайно, — “за”. Доходить до мене. Я пригадую слова слідчого про те, що поки ще я свідок і розумію, що наступним буду, найімовірніше, я. Бо саме я завдав найбільшого клопоту своїми фільмами ЦК та іншим латентним гнобителям українського кіна. Прикидаюсь шлангом і кажу:

— *Я за те, щоб виключити В. Сосюру з партії як такого, що виконував усі вказівки ЦК та інших вищестоящих інстанцій. Але за умови, що разом із Сосюрою ми виключимо з партії і тих товаришів, що давали ті вказівки, вас, тов. Івашку, треба виключити першим, перед тим, як виключимо Сосюру. Вас, тов. заввідділом ЦК Березовський, як такого, що зробив більше за всіх тих зауважень, тобто на найбільшу суму покарав податківців. Вас, тов. Ліновицька, пропоную виключити поза чергою, як таку, що зорганізовувала всі ці процеси зауважень, бо відслідковувала кожен фільм ще при корінні.*

Засідання парткому довелось терміново закрити, бо тов. Івашка несподівано викликали на звіт до Щербицького.

Тоді, на якийсь час, національний кінематограф було приховано не моєю нахабною заявою, а першим землетрусом “перестройки”, а потім і остаточно — Чорнобилем.

У дев'яностих був навіть сплеск непідконтрольного виробництва.

Проте в розмовах про кіно постійно плутають два поняття: національний кінематограф і національну кіностудію.

Якщо ці два поняття не розрізнити, то взагалі неможливо зрозуміти, як знищують український кінематограф. Плутанина виникла, власне, через те, що в умовах планового соціалістичного господарювання будь-яка кіностудія була не лише технічним виробником кінопродукту, а й угрупованням усіх творчих кінодіячів: акторів, сценаристів, режисерів, операторів, художників і багато інших. Творча студія була закритою структурою. Потрапити в число творчих працівників було важко. Треба було дістати спеціальну освіту, а потім ще й пройти на самій студії вишкіл і довести свою відданість системі. Єдність кіновиробництва і кінофікації (прокату) забезпечували керівні органи кінематографа. Безпосереднього економічного зв'язку “творець — глядач” не допускалося під страхом смертної кари. Були лише пропагандистські замітники цієї єдності — у творчих спілках було навіть так зване бюро пропаганди “савецкаго кіна”, яке давало трохи підробляти творцям на творчих зустрічах з глядачем. Коли ми несподівано опинилися в рамках сурогатної ринкової економіки, перше, що зробили латентні структури, — відібрали в кінематографа прокат, по-сучасному — дистрибуцію. Всі кінотеатри з системи кіно були вилучені і передані до комунальної власності і практично всі (250 кінотеатрів і 25 000 кіноустановок) були перепрофільовані під меблеві магазини, склади, нічні стриптиз-клуби тощо або просто зачинені. Кінематограф без кіноглядача став конати прискореними темпами. Кіностудії без державної дотації, яку вони завжди отримували через бюджети фільмів, загинули. Кіностудії почали втрачати творчі кадри, які більше не заробляли на себе і на “того парня”.

Застаріла технічна база безнадійно відстала від вимог сучасного кіновиробництва і сколапсувала.

Кіностудії імені Довженка, замість дати право створити акціонерне товариство, дали статус національної. Тобто без права зміни власника. Але власник (держава) мала взяти на себе при цьому зобов'язання фінансувати кіновиробництво в обсязі, який дає економічний ефект розвитку. Чого держава не зробила і робити не збирається. Власне, не абстрактна держава, а ті конкретні можновладці, які нині уособлюють державну владу. У бюджет закладалися суми, які неминуче мали призвести до банкрутства кіновиробництва на студії Довженка і на інших п'яти студіях країни. Врешті настав час і латентні структури остаточно позбулися творчого кіно-студійного персоналу і привласнили всю кіностудію під цинічною вівіскою відродження кінематографа. Щоправда, цей останній удар став можливим лише після повного знекровлення творчого потенціалу українського кіно. Була зліквідована (через постійне нефінансування) кіноосвіта. Сьогодні кінофакультет існує за рахунок подвижницької позиції викладачів та студентів. Без жодної копійки від держави.

І головне, що зробила ця антиукраїнська влада, щоб втратити остаточно національний кінематограф, вона заховала у безодні шухляд Адміністрації Президента готовий пакет (ще з 93 року) законопроектів, який, поза сумнівом, вивів би галузь з кризи, бо базувався цей проєкт на досвіді французької кінематографії у повоєнні роки, коли вона переживала аналогічну ситуацію під тиском голівудської експансії.

У тому неприйнятому законопроекті всього п'ять головних позицій:

1. Створення економічної вигоди для інвестицій у мистецтво через гнучке пільгове оподаткування.

2. Квота для національного продукту на національному кіноекрані.

3. Відрахування з кожного проданого квитка в касі кінотеатру на розвиток національного кіна.

4. П'ятивідсоткове відрахування від реклами на телебаченні, яка розміщена на кіноносіях, на рахунок національного кіновиробництва і кіноосвіти.

5. Створення продюсерської системи паралельно з державною протекціоністською і створення дистриб'юції з виходом на світові ринки.

Натомість Верховна Рада приймає низку блюзнірських, декларативних законів про культуру, зокрема і про кіно, в яких закладено смерть і культури, і кінематографа як частини тієї культури.

Що ж до національної кінематографії 2004-го на національній кіностудії під проводом пана Роднянського і його генеральних директорів Оселедчика і Приходька, то про неї можна забути.

Від національної кіностудії залишиться лише бренд, лише юридична особа, що буде існувати з одним бухгалтером і одним менеджером в одній напівпідвальної кімнаті, а решту майна і всю безцінну (у грошовому еквіваленті, а не поетичному) територію вже передано новим власникам, які власне і нищать український кінематограф.

Допоможе нам забути славу національного кінематографа хіба що колишній мій і Івана Миколайчука приятель, народний артист, а нині — народний депутат і за сумісництвом голова Художньої ради кіностудії Іван Гаврилюк, який дав перше інтерв'ю при початку зйомок фільму “Мазепа” в “Київських відомостях”. Воно називалося “Кіна не буде!”

Дай, Боже, здоров'я пану Івану. Саме він сказав мені по телефону, коли я запропонував йому дві ролі на вибір — або Сірка, або козака Федора Лелеку (а він хотів лише самого Мазепу): “Бог покарає вас, Юрію Герасимовичу, а я зроблю все, щоб та кара застала вас на Землі”. Я спитав, чи мені вже звертатися у прокуратуру, чи зачекати кари? Він відповів: “Ви мене не так зрозуміли. Я буду лише молитися, щоб кара впала на вашу голову”.

Тобто знову латентна фігура.

— Не туди б'єш, Іване, — говорив у такому разі коростявий кінь з фільму Довженка.

Іване, ти вимолив кару не на мою голову, а на голову твого улюбленого українського кіно. І то з рук твоїх нинішніх господарів.

Власне це й все. Якби ще не різноманітні дрібниці, що супроводжують смерть.

Найперше треба дістати довідку про ненасильницьку смерть, щоб не вплутувати сюди прокуратуру. Такі довідки телебачення, газети, підпорядковані панам Латентам, видали тисячі. Кіно України мертво. Самий бренд мертвого українського кіно є винаходом п'яного першого секретаря спілки кінематографістів М. Белікова. У 1993 році з Будинку кіно, де розташована спілка, під звуки жалобного маршу винесли труну, зроблену з любов'ю на кіностудії ім. Довженка, ніби з небіжчиком — з трупом українського кінематографа, для якогось безглузлого мітингу під залізним парканом Олімпійського стадіону. На мітинг-тризну було запрошено всі суцї в Києві телевізійні канали, які з великою радістю розтиражували ту блюзнірську труну з кіномертвяком по всіх телескриньках країни.

Так було створено переконливий для споживачів телеотрути, бо ж сам бачив по телеку бренд про мертве українське кіно.

Я не виклав факти руйнації національного кінематографа України лінійно, тобто послідовно, бо тоді вони стають системою прикрих випадковостей. Латентна ж руйнація передбачає насамперед створення бравурної картини з протилежним змістом. Так, остаточний етап знищення кіностудії проходить під гаслом відродження кіно.

А залаштункові режисери-кілери завжди вдають із себе месій і спасителів.

А випадкові свідки мають знати: свідком бути небезпечніше, ніж жертвою.

Та через те, що я і жертва, і свідок в одній особі, то створюю цим виступом унікальний правовий прецедент: мертва жертва свідчить.

А про мертвих — або нічого, або добре.

І останнє: коли латентне зображення на кіноплівці проявляють і воно стає предметним, видимим — це означає кінець певного циклу створення фільму.

Коли латентний перебіг хвороби закінчується і з'являються видимі симптоми, це означає, що хвороба виказала себе, бо вже непереборна. Принаймні так думає хвороба. Коли латентні сили, що керують нами, дозволяють собі наочні свідчення свого керування, це означає, що хвороба думає, що вона вже непереборна.

Так вона залякує організм, підриває його життєдайні сили.

Ні.

Численна і яскраво виявлена симптоматика дає змогу поставити безжальний діагноз і медикаментозним, а краще — хірургічним методом покінчити з хворобою.

Революція переходить в опозицію

*Цю статтю вперше було оприлюднено в газеті
“Голос України” № 7 22 лютого 2005 року,
напередодні слухань у Верховній Раді
про кінематограф України. Власне,
як одна з десятки інших дискусійних
публікацій, присвячених кіно.*

*Щоправда, редактор газети трохи
перелякався і поміняв без мого відома назву статті.*

*У “Голосі України” вона була надрукована
під назвою “Культура переходить в опозицію”.*

Відчуваєте різницю?

Потім було багато передруків.

*Серйозною реакцією на цю публікацію став
судовий позов народного депутата*

*Івана Гаврилюка до мене і газети
за поширення “неправдивої інформації”*

*про нього, Івана Гаврилюка,
“лиця всієї України”, як він
визначив себе в судовому позові.*

*Вартість позову Іван Гаврилюк
визначив у 10 000 гривень.*

*Сиджу і ламаю свою сиву дурну голову,
що вигадала отакий небезпечний для
мови кишени текст, де дістати таку купу грошей,
коли пенсія в мене щось близько 600 гривень.*

*А за публікації в газетах нині не платять
ані копійчини. А Івану гроші вкрай потрібні,*

бо він отримав (чи купив) трикімнатну нову квартиру в елітному районі в елітному будинку як народний депутат. Самі розумієте, скільки треба докласти, щоб довести нове житло до кондиції, що відповідала б “лицю всієї України”.

Коли 22 листопада я виголошував промову на Майдані, тоді в ейфорії сказав:

— Я щасливий, що дожив до того моменту, заради якого поклав все своє життя в кіно, щоб побачити, як мій народ підвівся з колін. Ми всі свідки неймовірного: здійснення вікової мрії України — народження нації. І ще я сказав, що Майдан повернув собі всю повноту влади, бо всі, кому він делегував свою владу за угодою, зрадили ту угоду, тобто Конституцію.

Що відтепер вся влада належить Майдану і що передасть Майдан свою владу тому, кому захоче.

Коли я зійшов зі сцени і Томенко, і Павличко, і Луценко почали мене поздоровляти, що я сказав гарну промову, я їм відповів: “З 1999 року я агітую за Ющенка, я тричі голосував за Ющенка, але коли в останній раз мій бюлетень впав у прозору урну, я перейшов до Ющенка в опозицію. Щоб Ющенко, бува, не перетворився на Кучму. Або його не перетворили на Кучму його бойові соратники”.

Опозиція потрібна Ющенкові більше, ніж підтримка вчорашніх ворогів.

Що таке опозиція? Як вона виникає?

Опозиція виникає, коли позиція (дії) влади викликають протест у тих, хто делегував владі свої повноваження.

Революція широко віддала всі свої повноваження і залишилась на Майдані зайвою.

Владу ділили у Верховній Раді. За квотами. Без Майдану. Виявилось, що в Майдану немає ніяких квот.

Квоти Революції дивним чином зникли в тому дерибані.

Нова Влада устами Президента проголосила на Майдані найблискучіший і доленосний маніфест за всю історію України. Такого не чув ще жоден майдан в історії України — ні майдан Запорозької Республіки, ні майдан Чигирини, ні майдан Переяслава.

Але Влада не поміняла формули влади: Маніфест — Майдану, Владу — Владі.

Революцію зробив не Ющенко, Порошенко, Тимошенко, Томенко і Мороз.

Революцію зробив Кучма і Медведчук. Зробили тоді, коли намагалися перегнути українську націю через коліно, поставити на коліна, обікрати і плюнути в душу.

Нація підвелася з колін. Нація вийшла на Майдан.

Нація сказала:

— Я є! Я буду!

Нація творить революцію.

Перше, що зробила нова Влада, яка привласнила собі революцію, назвала цю революцію помаранчевою, бо злякалась її справжнього імені — Національна Українська Революція.

Перед пакетним голосуванням у Верховній Раді було проведено так зване сигнальне голосування, щоб виявити справжній розклад сил.

На Майдані в листопаді — грудні відбулася “сигнальна революція”, яка показала всьому світу креативну силу української нації.

І це була лише репетиція Національної Революції, яка неминуче буде, якщо Влада не втілить у життя імперативи Національної (а не якоїсь бананово-помаранчевої) Революції.

Влада не помічає, що Революція почала з себе формувати опозицію.

Власне, опозицію почав формувати Президент.

Опозиція не може бути сформована згори, у Верховній Раді.

Інтереси більшості так званих народних депутатів в основі своїй антинародні, антинаціональні і лежать у сферах їхнього бізнесу.

Бізнес ніколи не буде в опозиції до діючої влади. Бізнес обслуговує владу і користується своїм наближенням до влади. Це власне формула корупції, яку ніби влада заманіфестувала знищити. Влада в ринкових відносинах не може знищити корупцію, бо є складовою тієї корупції. Корупцію може стримувати лише опозиція.

Опозиція народжується знизу, з Майдану, вона, власне, вже формується.

Ліва комуністична опозиція такою не може бути, бо переродилася на жалюгідний фарс, на трагікомічну тінь примари комунізму, що вже не шастає Європою, а тихо зотліває в Мавзолеї.

Опозиція буде лише правою.

І не помаранчевою, а національною.

На жаль, перше, з чого почала нова влада, це здавати національні інтереси української нації пофрагментарно.

Знову залишковий принцип — українцям в Україні щось дістається лише після того, як роздадуть слонів всім нацменшинам.

Пане Президенте! Запишіть мене в нацменшину! Я теж хочу жити в Україні повноправним життям!

Врешті, прийміть у Верховній Раді закон або, краще, поправку до Конституції, що українці в Україні є титульною нацменшиною і мають право на свою нацменшинську мову, на свою нацменшинську історію, на свою нацменшинську культуру, на своє нацменшинське українське майбутнє.

І нарешті, виконуйте цю поправку.

Бельмишановний Президент, якого я справді щиро поважаю, почав формувати з мене національну опозицію, коли задовго до революції, коли ще не був Президентом, коли не сховався бачити знування над національним кіно України, як частиною її культури, і демонстративно вручив премію на фестивалі “Молодість” за розвиток українського кіно не комусь з молодих українських митців, а яскравому лідеру п’ятої колони в кінематографії України, бойовим гаслом якого є: “В Україні нема сценаристів, режисерів, акторів. Взагалі немає кіно”.

Поза сумнівом, цілий світ і Україна були задоволені почути від Вас, шановний пане Президенте, з Освенцима, що поки Ви є Президентом, Ви не дозволите в Україні антисемітизму. Це можна лише вітати. Але я б волів почути від Вас наступного дня при покладанні квітів на могили героям Крут, що поки Ви є Президентом, Ви не дозволите в Україні проявів українофобії.

Президент почав формувати національну опозицію, коли виключив зі свого блоку лідера національного руху народного депутата Олега Тягнибока.

Президент знехтував могутнім студентським опором, коли призначив на пост міністра з питань молоді не когось з лідерів студентського руху, а особу, наближену до себе.

Президент знехтував внеском молодіжного руху “Пора” в Національну Революцію, коли “Пора” повним складом опинилася за порогами влади.

Президент придушив перший бунт на кораблі своєю запискою, коли пані прем’єр-міністр не захотіла називати ім’я свого віце-прем’єра Безсмертного, який за два дні до того знущався з революції і ображав її дух в особі Юлії Тимошенко як політичної аферистки і професійної шантажистки.

Президент не почув волення національного кінематографа України, власне, це мій особистий біль, кінематографа, який був одним з батьків Національної Революції, який випестив цю революцію в свідомості принаймні трьох поколінь українців — від “Тіней забутих предків” до “Молитви за гетьмана Мазепу” — і призначив на міністерський пост у культурі професорку з Університету культури відомого фальсифікатора української культури співаючого ректора Поплавського, хрещеного батька Верки Сердючки. (До речі, як з гаслом про відокремлення бізнесу від влади, коли в першому ж інтерв’ю пані міністерші п’ятому каналу було показано, що першим відвідувачем був композитор Злотник, який просто в міністерському кабінеті закінчив писати ноти для нової пісні пані міністерші. Чи естрада не є бізнесом, пані Білосірка?)

Президент вивів в опозицію музику Майдану, коли їй не знайшлося місця на святковому інавгураційному концерті. Музика революції залишилась на Майдані. І в ту ж мить стала опозицією.

До речі, між іншим, навіщо шукати пісню, що буде представляти Україну на Євробаченні? Така пісня вже є, це пісня нової опозиції “Нас багато! Нас не подолати!”.

А перша ластівка майбутньої революції вже завітала за знайомою адресою — на Банкову. Перший загін революції прибув з Хмельниччини і звалив губернатора, якого нав’язали проти їхньої волі.

Революція-опозиція примусила себе слухати.

Поки що це лише сигнал. Проба пера. Репетиція.

Опозиція виникне і сформується в потужну політичну силу до виборів 2006 року на платформі знову (вкотре) сфальсифікованої національної культури — національної культури як форми історичного становлення нації,

як динамічної системи самоідентифікації нації, як операційної система самоврядування і як, нарешті, стратегічного матеріалу, з якого проектується і будується майбутнє нації.

Сама так визначена національна культура може стати платформою об'єднання всіх правих сил в опозицію.

Президент запропонував журналістам підписати акт про невтручання в досить невизначеному форматі.

Пане Президенте, свободу слова не встановлюють за контрактом. Будь-який контракт у цій сфері це лише черговий “дерибан” національного інформаційного простору. Хто буде підписувати такий контракт з боку преси? Ті, хто привласнив собі весь інформаційний простір? Невже власник каналу “1+1” пан Роднянський, який через Піховшика і Корчинського знущався особисто з Вас, пане Президенте, з української культури і, зокрема, з “мертвого” українського кіно? Не хотілося б так думати, але Вас бачили 9 лютого 2005 р. в Будинку кіно в супроводі цього окупанта національного інформаційного простору України. Мене там не було, в Будинку кіно, хоча я робив відчайдушні спроби зустрітися з Вами, хоча б на п'ять хвилин, щоб покласти на Ваш стіл програму порятунку національного кіно України.

Чи, може, підпис під угодою про ненапад поставить від імені кіно України пан Сивкович, фактичний власник кіностудії ім. О. П. Довженка (разом з Роднянським і Суркісом). Той Сивкович, який стверджував, що ніби Вас не отруїли. Знаємо, Ви їх простили, пане Президенте, це добре говорить про Вас, але ми, кінематографісти, їх не простили. Бо крім Вас вони отруїли і нас. Схоже, що саме з Сивковичем буде підписано угоду, бо Сивкович делегував в уряд на посаду керівника департаменту кіно свого партнера по бізнесу на студії Довженка кіноактора

Івана Гаврилюка. Так сталося, що єдиним джерелом інформації про кіно у Вас і в Верховній Раді став саме Іван Гаврилюк. Характеристики на мене, на Ганну Чміль, Миколу Мащенка, Михайла Іллєнка та інших кіномитців, взагалі про українське кіно Ви чули неодноразово від Івана Гаврилюка. Вислухайте іншу сторону, якщо неможливо особисто, то хоча б прочитайте цей текст.

Як на мою думку, то там, де панує демократія і немає темників, не треба жодних угод між пресою і Президентом. Як свідчить історія, Влада підписує угоди зі своїми підлеглими лише для того, щоб односторонньо ті угоди порушувати.

Звільнення інформаційного окупованого простору від антиукраїнських загарбників — ось імператив Національної Революції, а не подовження контракту на окупацію.

Повторюсь, бо це ключові слова: культура є історичним надбанням, стратегічним ресурсом, формою існування і майбутнім нації. І українська культура сьогодні задихається в окупованому інформаційному просторі. Прикро, що Влада ніяк не може або не хоче зрозуміти фундаментальної аксіоми історії: економіка — похідне, фінанси — похідне, політика — похідне. Фундамент нації — її національна культура в динаміці.

Дуже прикро, що Влада не знайшла в українській культурі особистості на посаду Міністра культури, особистості хоча б адекватної таким блискучим міністрам нового кабінету, як Тарасюк, Зварич, Луценко, Терьохін і, звичайно, Тимошенко.

(Отут, як ви бачите, я пошився в дурні з прізвищами міністрів. Саме тут міститься неправдива інформація, а не там, де її побачив Гаврилюк. Але тоді, 22 лютого 2005 року, я про це не здогадувався. Проте жоден з міністрів (поки що) позову до суду на мене не подав.)

І тому українська культура, усвідомлюючи, що в черговий раз знехтували її доробком, її майстрами, її ідеологами, її національною революцією, — неминуче переходить в опозицію до Влади.

А національна культура — це єдине джерело майбутнього.

Це вселяє надію, що вплив опозиційної культури на Владу буде потужним і не дасть Владі не виконати своїх інавгураційних обіцянок.

*Цей ніби прохідний текст насправді є фундаментальним щодо висновку, який міститься у двох останніх абзацах. Текст підготовлено для “круглого столу” в Києво-Могилянській академії під назвою, що винесена в заголовок. “Круглий стіл” відбувся напередодні слухань про культуру у Верховній Раді. Стаття містить певні перегукі з іншими моїми текстами і повтори моїх попередніх дефініцій. Це не прикра помилка упорядника, або моя, це принципова позиція повторення головних тез.
Крапля камінь точить.*

Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури?

Є два питання до самої постановки питання.

1. Чиї комерційні інтереси?

Не буває комерційних інтересів безіменних. Комерційні інтереси завжди чийсь. Хтось продає, хтось купує. Хтось робить на цьому гешефт. Слово гешефт і є синонімом комерційного інтересу. Чи мається на увазі велике коло гендлярів від культури, серед яких крутяться величезні гроші. І напрями тих грошових потоків. Чи впадають ті великі і малі грошові потічки, річечки, ріки і океани в державний бюджет, чи пересихають як Аму-дар'я ще до свого гирла, розсмоктуються по кишенях тих незліченних гендлярів?

Чи можемо ми, хоча б у рамках цього “круглого столу” уточнити в постановці питання дефініцію “комерційні інтереси”?

2. Що маємо на увазі під дефініцією “національна культура”?

Про що будемо *“базарити”*?

Життя показує, що більшість і у Верховній Раді, і на Майдані, і в маршрутках по всій Україні свято вірять, що культура — це або Поплавський, Верка Сердючка, Могилевська, Рибчинський, Титанік і Гаррі Потер, або Оксана Білозір, Ніна Матвієнко, Станіслав Вакарчук і, як апогей сучасного культурного національного мейнстріму, — Руслана з подвійними танцями, то з дикими, то з вовками.

На деяких маршрутках ці дві культури уживаються мирно, як на нашому прапорі.

Чи все-таки повернемо, хоча б у рамках цього “круглого столу”, поняттю “національна культура” її справжнє наповнення.

Національна культура — як форма історичного становлення нації, як динамічна система самоідентифікації нації, як операційна система самоврядування і як, нарешті, стратегічний матеріал, з якого проектується і будується майбутнє нації.

Чи можуть бути або предмет такої дефініції, або складові такої дефініції предметом комерції? Складові національної культури, як-от: етнос, географія, магія, медицина, боготворення, міфологія, мистецтво, війна, агрокультура, революції, наука, тощо — завжди мали комерційну вартість як для самої національної культури, так і на експорт.

Завжди купувалися і продавалися авторські свідоцтва на винахід атомної бомби чи виконання пісні про Байду, якщо й платили сліпим бандуристам копійками, купува-

лися і продавалися військові походи запорожців, мали свою комерційну вартість і битва під Конотопом, і битва під Бродами, отримав, хоч і недостатній, гонорар Коцюбинський за “Тіні забутих предків” і отримав п’ять років ув’язнення за “Тіні забутих предків” Параджанов.

Всі об’єкти і суб’єкти національної культури завжди мали і мають свою комерційну вартість, промоушен і піар-технології можуть маніпулювати тією вартістю, підвищувати її або зводити нанівець — питання лише в тому, хто отримує надприбутки.

Оскільки вартість, як феномен ринку, виникає лише в інформаційному просторі, то починати треба саме з інформаційного простору.

Слід визнати, хоча б і у Верховному Суді, що національний інформаційний простір України сфальсифіковано і внаслідок цього прибрано до рук, а якщо точніше, то окуповано зовсім не національними суб’єктами діяльності на цьому окупованому інформаційному просторі.

Юридично визнавши факт окупації, слід так само юридично, через систему законодавчої влади визнати, що інформаційний простір України є її стратегічним надбанням і ресурсом, і майбутнім і він належить виключно державі Україна.

Всім, хто бажає працювати в національному інформаційному просторі і бажає в ньому заробляти мільярди будь-якими мовами, треба буде сплачувати відповідні до розмірів руйнації цього простору штрафи і прогресивні податки.

Національній культурі в національному просторі мають бути законодавчо надані протекціоністські пільги.

Дерібанити інформаційний простір, захоплювати його, створювати в ньому диверсії проти національної

культури і прямі нескінченні теракти проти цієї культури — має стати небезпечним.

Необхідно ввести в Кримінальний кодекс України відповідні статті за нехтування законів про національний простір України — позбавлення волі з конфіскацією фрагментів національного простору, а може і смертну кару, хоч би що там казали в Європі.

Треба навчитися захищати свою національну культуру, а не лише пишатися поклонінням сусіднім культурам як ознакою нашої європейськості.

До завдань національної культури треба ввести таку програму, за виконання якої стало б економічно вигідно бути українцем.

Ющенко сказав, що бути українцем сьогодні модно.

Так.

Наступним гаслом Президента має бути таке: **бути українцем економічно вигідно.**

Бо мода — найбільш комерційний товар у світі.

Епоха комерційної цнотливості українських митців минула. Щоправда, платню за цноту традиційно отримують сутенери.

Питання на сьогодні насправді має бути сформульоване так: **як зробити так, щоб “бабло” за дерибан культури хоча б частково діставалося діячам тієї сфальсифікованої на пень національної культури.**

А якщо серйозно і відповідально, то доручити Верховній Раді розробити систему законів, які повернуть національній культурі її авторські права і забезпечать їм найвищу комерційну вартість.

Система тих законів відома цілому світу, крім поки все ще сфальсифікованої незалежної від тих законів України.

*Цей матеріал є моєю доповіддю
на міжнародній конференції в МАУП — 2005:
“Сіонізм — найбільша загроза цивілізації”*

Приватизація Президента

I

Приватизація інформаційного простору, “Криворіжсталі”, ФК “Динамо” і, нарешті, Президента.

*Свобода слова досягла свого апогею.
Народний депутат актор Іван Гаврилюк при-
тягає мене до суду за ніби неправдиву інформацію в
статті “Культура переходить в опозицію”.*

*Перед тим як виголосити цю промову,
я змушений був надати її для перегляду своєму
юристові. І не тому, що я боюся відповідальності
за свої погляди, а тому, що в мене не вистачить
грошей платити по 10 000 гривень за кожний
свій виступ. Пенсію я отримую раз на місяць,
а тексти для преси, конференцій, симпозіумів
і з'їздів пишу щотижня. Жодної копійки
за свої тексти поки що я не отримав.
Надії не втрачаю.*

Темпи світових катаклізмів нарощуються, як у відомій партитурі: швидко, ще швидше, швидше, як тільки можливо!

Ще півроку тому ми співали ночами на Майдані Революції, а сьогодні чуємо потилицю після Ста Днів Своєї Самотності — нікому не потрібні революціонери.

Ще вчора ми ломилися в шпаринку ледь прочинених для нас дверей парадного входу Об'єднаної Європи, а сьогодні нас підводять до задніх дверей ЄЄП, як і годиться жебракам і прислузі.

Вчора Об'єднаній Європі не було альтернативи, а сьогодні Франція, а за нею й Голландія проголосували проти Конституції Об'єднаної Європи.

Франція вдруге після своєї Революції гучно наполягає на своїй національній унікальності, бо Франція є батьківщиною націоналізму.

Франція не хоче розчинитися в колгоспі глобалізму.

Франція знає, що глобалізм має латентний псевдонім — сіонізм. І Франція чинить всефранцузький опір глобалізму-сіонізму.

Відразу зауважу, що я не претендую на наукові дефініції. Все, що я сказав і скажу — лише нотатки професійного митця і аматора емпірика-початківця на задану конференцією тему “Сіонізм — найбільша загроза цивілізації”.

Це я досконало перевірів на власній шкурі як український митець.

Щойно мій фільм “Молитва за гетьмана Мазепу” з'явився в Російській Федерації на фестивалі “Кіногавр” у Сочі, запровадженому Марком Рудінштейном, як миттєво був заборонений для показу тодішнім міністром культури РФ Михайлом Швидким (до речі, львівським свреєм — однокашником іншого львів'янина Бодика (Ступки). Відразу зазначу: я не антисеміт, це просто збіг обставин, що мої фільми зазнали найбільших утисків від рук сіоністів (свого часу заборону першого мого фільму “Криницю для спраглих” ініціював радник міністра культури СРСР теж євреї Міка Блейман). Над знищенням “Білого птаху з чорною ознакою” плідно працював

уже радник українського Держкіно Герін Борухович Зільдович. І за цих обставин я не став антисемітом. Я розумів, що це трагікомічний збіг обставин. І цькування моєї останньої “Молитви за гетьмана Мазепу” очолювали теж далеко не українці, а шалені українофоби, діти Сіону, такі як пан Рутковський з “Дзеркала тижня”, Кічін з “Ізвестій”, Корчинський і Роднянський з “1+1”, Вергіліс з “Київських відомостей” та інші.

Хоча змушений зізнатися, я не люблю, коли мене цькують за національною ознакою.

Щоправда, були серед моїх кривдників і великі патріоти України. Які вважають себе обличчям України. Вони почали погром ще до того, як фільм почав зніматися, погром під гаслом — “Кіна не буде!”

Ось такі в мене особисті стосунки з Сіоном і його поплічниками.

Тепер до справи.

Про що власне йдеться, коли кажуть слово **кіно**?

Перше уточнення проблеми — йдеться про національне українське кіно, а не по кіно взагалі. Бо загалом з кіно ніяких проблем в Україні не існує. Кіна — як видища на кіноекранах, на відео, на дівіді, на телеекранах більше ніж можна собі уявити.

Більше ніж можна переглянути за ціле життя, якщо дивитися з перервами на сон, обід і туалет. Щоправда, то будуть або голівудські блокбастери, або московські телесеріали.

Голівуд і “Мосфільм” сьогодні об’єднує одна спільна риса: тотальна сіонізація — від мегазірок до останнього статиста, від сценариста до продюсера, від режисера до дистриб’ютора.

Серед цього ніагарського водоспаду видовищ кіна українського щось не видно. Не можна ж вважати за присутність на екранах 0,01 %. А проте за останні роки в Україні було знято 400 фільмів — повнометражних ігрових, документальних, студентських, анімаційних.

Запам'ятайте цифру — 400. І поясніть мені, неофіту, що треба зробити, аби приховати від глядача ті 400 назв? Якими зусиллями реалізувати план знищення національної культури, зокрема кіно? Кому це під силу в Українській державі?

Першою жертвою сіоністської окупації інформаційного простору України став великий національний кінематограф України.

Чітка формула знищення національного кіно озвучена директором Національної кіностудії імені Довженка, ненадовго звільненим міністром культури, потім знову поновленим на посаді директора постановою суду.

Ось ця цитата, ця нахабна своєю відвертістю безсмертна формула сіонізму, що мала остаточно розчавити національний український кінематограф:

“...наше кіно (мається на увазі — українське кіно) — це навіть не самодіяльність. Це щось середнє між сільськими вечорницями та клубом народної творчості. І коли виникають розмови, мовляв, та у нас тут така велика нація, я одразу ж питаю — а покажіть автомобіль, який ваша нація зробила, а покажіть кіно, яке ваша нація зняла... І одразу стає зрозумілим, з якою нацією ти маєш справу”.

Лише на фестивалі національного виробника “Відкрита ніч” за вісім років було показано близько 300 назв. Близько 50 з них мають міжнародні нагороди. “Срібних Ведмедів”, “Золотих Витязів”, “Золотих Рибок” та різних інших “Гран Прі” і “Золотих Медалей”.

На останньому Каннському фестивалі “Золоту Пальмову Гілку” за документальний фільм було присуджено українському фільму і, що особливо симптоматично, режисеру, який, ще є студентом кіноінституту. Ігор Стрембіцький — прізвище першого в Україні золотого лауреата Канн.

Але чомусь ніхто не говорить про головне в дискусіях про кіно.

А головне — це конституційне право громадянина, означимо його в цьому контексті як глядача, отримувати духовні послуги від держави.

“Не хлібом єдиним...” — пам’ятаєте, колись було конституційоване в Біблії?

Кожна людина має право на інтелектуально-духовні послуги в достатній кількості, в якісному форматі і повному асортименті від рідної держави, якій він, глядач, саме для цього сплачує податки.

А саме про святе право глядача побачити **себе** в дзеркалі екрана — **а це і є національний кінематограф** — всі забули. Якщо відверто, то не забули, а вивели штучно у положення поза грою.

Мій давній приятель, сільський механізатор з села Прохорівни Борис Васильович Гура, прийшов до мене 9 травня п’ять років тому, грюкнув об стіл пляшкою майже прозорого самогону і сказав:

— Ти кінорежисер, так тебе перетак, чи не кінорежисер?! Скільки ми будемо дивитися на оті голі американсько-жидівські сраки по телеку? Я хочу побачити, нарешті, свої рідні, українські! Я знаю принаймні лишень у своєму селі вісім кращих, ніж у Шеранстоун. Я вже не кажу про Келеберду або Канів.

Борис Васильович помер, вічна йому пам’ять, не дочекавшись своєї мрії — побачити у телескриньки україн-

ське життя в усьому його розмаїтті й ідентифікувати себе — українця — в тому екранному житті.

Телескринька сьогодні — це мінітруна української національної ідеї.

Для тих, хто забув, або не читав, або взагалі не чув притчу про кукіль з Євангелія від Матвія, нагадаю: *“а коли люди спали, прийшов ворог чоловіка, що посіяв був добре насіння на поле своїм, і ворог куколь між пшеницею насіяв”*.

Цікаво, як міг апостол Матвій передбачити сіоністські телеканали в Україні?

Національний інформаційний простір України, який є стратегічним надбанням української культури, насправді функціонує в окупаційному режимі.

Не питаєте в мене про політичну, чи національну, чи ідеологічну належності окупантів. Не скажу. Бо не хочу, щоб мене, як Олега Тягнибока, затагували по судах жиди.

Інформаційний простір України, чи то електронний, чи то друкований, чи то екранний, насправді є спеціалізованими секторами вільних ідеологічних зон. За аналогією з вільними економічними зонами. Якщо точно, то вільними ідеологічно-економічно.

Само собою стає зрозумілим, що держава, якщо вона справді така, за кого себе видає, тобто незалежна, національна, демократична і (що там ще є з обов'язкових ознак держави?) унітарна, має вчинити з тими ідеологічними сіоністськими зонами так, як вчинила Прем'єр-міністр Юлія Володимирівна Тимошенко з вільними економічними зонами — розкуркулити.

Боюсь, що з реприватизацією національного інформаційного простору нічого не вийде, тому що така націоналізація зруйнує, принаймні на території України, діючи сіоністську концепцію відсутності в Україні національної ідеї і її мистецьких втілень.

Сіонізм є головною небезпекою для національної культури на інформаційних теренах там, де сіонізм підпорядкував собі інформаційний простір, партійні організації, фінанси, масову культуру або намагається всіма способами все це підпорядкувати.

А тепер практична частина моєї доповіді у форматі сценарію документального фільму, який я вже ніколи не зніму. Сценарій я написав на 100 днів нової влади.

22 листопада 2004 р. світ був свідком сіоністського шабашу в Україні.

22 листопада 2004 р. черговий віртуальний Президент України, підрахований Ківаловим лише з другої спроби, записав на телебаченні свою тронну промову.

Де-юре то було звернення до виборців кримінального “переможця” на піку ейфорії своєї безкарності, а *де-факто* — остаточний цинічний смертний вирок для української нації в її віковичному прагненні — **бути нацією**.

Революція на Майдані відвела від України ту катастрофу.

Відвела катастрофу, бо вперше після Богдана об’єдналася в націю.

І це головне, що зробила Революція

Крім того, Революція назвала і свого народного Президента.

Таким чином, українська нація вперше після Хмельниччини могутньо продемонструвала цілому світу своє політичне існування, хоча попередній Президент постійно скаржився на відсутність української національної ідеї і всю свою політику побудував власне на відсутності національної ідеї.

Світові така українська Україна сподобалася. Щоправда, крім Москви і Сіону.

Прийшов час і Революції захлинутися ейфорією.

В шалу ейфорії Революція погодилась, щоб її називали помаранчевою. Бо це ніби красиво. Безкровна і помаранчева.

І жодної згадки про національну єдність.

Перше, що було сфальсифіковане ді-джеями на сцені, — справжнє обличчя Революції. Революцію вдягнули в карнавальні помаранчеві шальки по тридцять гривень за штуку і помаранчеві стрічки на шару.

Проте Революція була і є **Національною**.

Саме в цьому її феномен.

Національна Революція об'єднала націю на початку ХХІ століття, і цього вже ніхто не зможе заперечити ніколи.

Тому вона є і буде навіки **Національною Українською Революцією**, а сіоністські ідеологи та їхні недолугі українські підголоски будуть шалено наполягати на її помаранчевості. Хоча помаранчі в Україні не ростуть, вони, помаранчі, навпаки, ростуть на Голанських висотах.

І раптом — перша катастрофа, яку ми поки що не усвідомлюємо.

На очах цілого світу в Національній Українській Революції викрадають її Президента.

Якщо говорити мовою політичних бізнесменів-кучма-ноїдів, а іншої мови поки що в нашому політикумі немає, — **Президента приватизували**.

Майже в той самий спосіб, який свого часу приватизували “Криворіжсталь”, футбольний клуб “Динамо”, інформаційний простір тощо.

Треба обговорити окремо, чому Президент опинився в ситуації, коли його можна приватизувати. Бо Президент не дистанціював себе від політичних партій і угруповань таким чином, щоб жодна з політичних течій не претен-

дувала на монопольне володіння Президентом та його Програмою. Програма Президента взагалі була програмою Національної Революції, принаймні в її інавгураційному форматі і, частково, у форматі виступу перед Конгресом США.

Приватизація Президента юридично завершилася на з'їзді партії Безсмертного, яка, як стверджує її голова, немає ідеології. Є лише політичне гасло на кшталт “Пролетарі всіх країн, гоп в єдину купу!”, гасло в безсмертних теж красиве: “Щоб хлопці не скурвилися!”

Насправді ідеологія в новій партії є, лише вона для посвячених, латентна ідеологія, як і годиться всьому, що зроблено на Сіоні, ідеологія з двох слів: **Приватизація Президента.**

Що треба робити з незаконно приватизованим народним майном, хоча б і з таким величезним, як “Криворіжсталь”?

Народне майно стратегічного значення і незаконно приватизоване підлягає націоналізації, за твердженням тієї ж самої нової влади. Це ідеологія нової влади, коли це стосується її економічних інтересів.

Я закликаю Націоналізувати нашого Народного Президента. Президента, якого обрала Національна Революція на Майдані.

Він того вартий, наш Президент, щоб забрати його з рук тих, хто збирається зробити з нього знаряддя досягнення абсолютної влади для себе.

Як націоналізувати те, що належить нації за Конституцією?

Суд, навіть Верховний, навіть Конституційний, не допоможуть.

Допоможе націоналізувати Президента лише максимальне об'єднання національно спрямованих зусиль.

І розуміння, що Ющенко — народний Президент, а не почесний Президент безсмертної партії влади.

Вчимося у Майдану. Вчимося в національного Майдану. Лише коли всі національні сили, перед тим розпо-рошені своїми змаганнями надати Україні найкращий варіант порятунку, **разом** вийшли на Майдани в революційному зусиллі — в них все вийшло.

Треба на платформі **Національної Української Революції**, яка насправді пройшла лише перший цикл свого стихійного становлення, створити блок партій, фронт партій, УПА Національної Революції, блок всіх без винятку партій і рухів, в основі ідеологій яких по-кладено українську національну ідею, не має значення консервативну, радикальну чи навіть ідею “моя хата скраю”, бо стоїмо справді на краю, “над прірвою у житті”, і зробити прорив в історії — безпрецедентно виграти ви-бори до Верховної Ради 2006 блоком Національної Укра-їнської Революції.

Гасло Національної Української Революції — Нас багато! Нас не подолати! — геометрично збільшити кількість прихильників **УПА Національної Револю-ції**, які увійдуть до передвиборного блоку, бо абсолютна більшість українців чекає від національно свідомих пар-тій заклику до єднання.

Коли я рік тому в своїй відозві до українців проголо-сив створення нової **УПА (інформаційної)** проти оку-паційного режиму в українському інформаційному про-сторі, багато скептиків казали мені, що таке в Україні сьогодні нереально. Через кілька місяців я водив своїх невіруючих друзів на Майдан і казав:

— Дивіться і дивуйтесь — це і є Українська по-встанська армія в сьогоденному форматі.

І останнє:

Я звертаюсь до Вас, шановні провідники українства, що зібралися на сьогоднішню конференцію з темою “Сіонізм — головна небезпека для України”, створення національного фронту — **реальність**, як і така сама **реальність**, що МАУП повинен взяти на себе роль організатора створення УПА НР, і така сама реальність, що організаційним структурам МАУП така робота під силу.

І тоді в парламенті України в 2006 році ми побачимо якщо не абсолютну національну більшість, як і годиться титульній нації, то хоча б абсолютну меншість сіоністів. Бо сіонізм — справді головна небезпека для будь-якої нації, що прагне бути собою на своїх історичних теренах.

І пам'ятаймо, що Франція проголосувала проти сіоноглобалізму.

Невже ми гірші?

*Цей текст не був надрукований
жодною газетою, не був виголошений
на жодному “круглому столі”,
не був розміщений на жодному сайті
в Інтернеті повністю. Хоча фрагментами
розійшовся у моїх промовах та десятках
інтерв’ю дуже широко. Подаю його повністю,
хоча він і має децю конспективний вигляд.*

Трикутна доповідь квадратної голови для “круглого столу” “Сто Снів Нової Влади”

Трикутна, бо в основу покладено всього три думки, три ідеї, три висновки з аналізу ста днів.

Квадратної голови, насправді — кубічної голови, бо в куба шість сторін, шість площин дотичності зі світом: чуттєвий — коли по голові б’ють; раціональний, коли голову зомбують; економічний, коли голові нема чого їсти; культурний, коли голова співає попсу; моральний, коли голову прилюдно гвалтують засоби масової інформації; духовний, коли голова може помолитися. Голова одна, а церков — щонайменше — п’ять. От і ламай собі голову.

“Круглого столу”, бо він, як і головний герой української історії — Колобок, не має жодної відповідальності і вартості, бо зроблений з останньої пучки тогорічного борошна і від усіх споживачів утік. Колобок — це річ у собі. “Круглий стіл” — це ідеально безцільне говоріння в порожнечу. Це, майже, як Верховна Рада.

Нова влада: сто днів без Майдану.

Майдан відсунуто в тінь. Нова влада — тінь Майдану. Кадрові призначення — головна трагедія нової влади. Уряд народної довіри реально можна назвати урядом суспільних протистоянь.

Коаліція на основі суми сумнівних внесків у перемогу призвела до перших колапсів — влада тріщить по швах.

Без Майдану як без рук.

Влада без Майдану — вершник без голови.

Сто днів — сто розчарувань для Майдану.

Формат нової української демократії — 52 % до 44 %.

52 — за Ю, 44 — за Я.

52 — це стовп, 44 — це тінь стовпа, коли сонце в Зеніті.

Коли сонце сідає — тінь сягає протилежного обрїю. Тінь стає більшою за свого тїньодателя.

В Україні сонце перманентно сідає. В зеніт ніяк не видряпається. Хіба що під час виборів і революції.

Формат 52 до 44 постійно зменшується, майже пропорційно. Він як шагренева шкіра. Все менший і менший. Від 52 і від 44 відпадають розчаровані. Сьогодні 52 виглядають реально як 32. А 44 як 24. Куди подівалися 20 і 20? Це розчаровані і у владі, і в опозиції. Вони реально є людьми Майдану, які не віддадуть вже своїх голосів ані Владі, ані опозиції. Бо вони знову обмануті. Вони не довіряють нікому. Вони розчаровані в українській політиці, зробленій на Сіоні, Капітолії і в Кремлі. Вони нікому не хочуть більше віддавати останнє, що в них є — свій голос.

Реально оті підвішені сушитися в тіні Майдану 20+20 можуть вирішити подальшу долю України, якщо знайдуть силу, якій схочуть довірити власне життя.

Якщо повірять в таку силу.

Схоже, що нікому вони вже не повірять, крім себе.

Це означає, що сила, якій вони можуть довіритися, — вони самі.

А хто є вони самі? Вони самі здебільшого українці. Різні українці. Українці лише за прізвищем на енко. Українці свідомі, що вони українці. Українці-яничари. Українці, що не вміють вимовити жодного українського слова, крім слова Україна. Українці, яким по барабану, хто вони. Українці-патріоти. Українці “моя хата скраю”. Українці-мудреці. Святі українці.

Що їх об’єднує?

Те, що всіх їх обманули. Підманули й обманули. Обманули на Майдані.

Кому вони тепер можуть повірити?

Собі. Лише собі.

Що спільного може бути в таких різних українців?

Тільки те, що вони українці, діти однієї матері — України.

Чи є така сила в Україні, яка може їх об’єднати? Об’єднати хоча б ще один раз?

Поки що в наявності такої сили немає, але вона існує в потенції.

Ця сила — вони самі об’єднані.

Порахуймо на пальцях: на сьогодні (липень 2005) розчарованих в Президенті — близько 20 відсотків від тих, що зірвали голос на Майдані: “Ю-щен-ко! Ю-щен-ко-о! Ю-щен-ко-ооо!!!” Ще 20 вже відвернулися від Жанни Д’Арк. І вже ніколи не подивляться в її бік з надією. Пальне, м’ясо, цукор — відторгнуть від неї до березня 2006-го майже половину її симпатиків.

Председник Верховної Ради навряд чи дотягне до березня свої когорти неушкодженими. Може статися так, що він вийде на березневий герць сам один.

Чим більше буде Проффессорrrr збільшувати літер у своєму званні, тим більше письменних відколюватиметься від нього. Якщо вообщє не сяде до березня на нари або

не злиняє на Канари. Бо в Професора альтернативи немає: або на Канари, або на нари.

Скільки вільних агентів, як кажуть у футболі, буде до березня місяця в Україні, які можуть взагалі не прийти на виборчі дільниці?

Рахуйте самі — динаміка розчарування в діях влади, в кадрових призначеннях, у соціальній політиці, в національній політиці, в різкій сіонізації влади і мас-медіа, нарешті, економічна криза, що навалюється на кожного з нас, — допоможуть вам у підрахунках. Тут Ківалов не потрібен.

Я нарахував 60 відсотків. А ви?

Дуже легко крикнути: Україна без Кучми!, потім через рік крикнути, скажімо: Україна без Ющенка!

А спробуймо мовчки, без криків, прожити без пального, м'яса, цукру і грошей. Потім вдягнути чисту сорочку, як на смерть, і піти до виборчої дільниці. І там у списках побачити знайомі до болю прізвища.

І крикнути разом: Ю-щен-ко! Ю-щен-ко! Ю-щен-ко! Або: Ю-ля! Ю-ля! Або: Поверніть Януковича з Канар! Або з нар. Я-ну-ко-ви-ча!

Зверніть увагу — кричати Я-ну-ко-ви-ча! — треба на п'ять вдихів, а Ю-ля! — лише на два. На голодний шлунок легше буде кричати Ю-ля! Ю-ля! Ю-ля — можна кричати практично без всіляких зусиль до останнього видоху. Спробуйте: Ю-ля! ...ля! ...ля!

Кричати, коли кишені порожні взагалі легше. Порожні кишені, як резонатори підсилюють звук. Надають йому стереофонічного звучання. Як у Європі.

То хто може об'єднати тих розчарованих? Лише революція, яку вони вже один раз починали. Національну Революцію в них вкрали. Перекроїли її на ходу на помаранчевий карнавал. Національна Революція за всіма законами драматургії відбудеться в березні під час виборів. Мотивація її буде протестна. Розчаровані повстануть, щоб ніхто більше не виступав від їхнього імені. Йменням

ошуканих українців. Всіх українців. Бо ошукали всіх і різних українців. В українців є лише одна єдність — нація. За переписом себе визнали українцями 78 відсотків. Різними українцями.

Тож всі, різні праві сили, всі українці — свідомі націоналісти, помірковані націонал-консерватори, націонал-радикали, ті, чия “хата скраю”, навіть вільний агент Борис Олійник, мають взятися за руки і не допустити в парламент ліберал-сіоністів.

Українці! Різні українці! Весь спектр українства! Наше законне місце в парламенті! Щонайменше 78 % місць у парламенті мають бути наші.

Для цього треба таку децицію — до березня 2006 року об’єднатися в Єдиний Фронт Національної Революції, і що важливо — без втрати своїх партійних облич. Фронт Національної Революції має об’єднати всі партії, рухи і громадські об’єднання національного спрямування, все праве крило українського політикуму.

**СТО ДНІВ БЕЗ КУЛЬТУРИ,
або МІНІСТЕРСТВО ТІНЬОВОЇ КУЛЬТУРИ.
МІНІСТЕРСТВО ТУРИЗМУ ТІНЬОВОЇ КУЛЬТУРИ.
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИЗМУ.**

За сто днів можна поставити щонайменше сто запитань.

1. Корупція, що це?

Продажність і підкупність державних діячів, політиків і чиновників-адміністраторів.

Що можна купити в політика, державного діяча або чиновника? Вони ж не створюють жодного продукту або товару.

Вони створюють лише послуги.

Послуги політиків, державних діячів, чиновників — це надлишок влади, яку тимчасово, за контрактом, або через вибори, або за конституцією делегувала їм держава.

Саме надлишком влади вони й торгують. Вони є гендлярми, баришниками, спекулянтами надлишкової влади.

Коли високопосадовець каже, складаючи присягу, що він не буде красти, він каже правду. Він красти не буде, він буде гендлювати надлишками влади. Всю владу він ніколи не продасть, хіба що за ціну більшу за саму владу. Кожен високопосадовець, політик і чиновник за будь-яку ціну збільшуватиме свою владу. Надлишки влади не обов'язково продавати за гроші. Їх можна класти в якийсь конкретний банк під великі проценти або обмінювати на інші види влади. А можна піти ва-банк і талановитою спекуляцією (корупцією) створити такі обсяги влади, які вже не підлягають контролю з боку тієї самої держави, яку той високопосадовець репрезентує.

Корупція не може бути знищена, допоки існує влада.

Знищення корупції рівнозначно знищенню самої інституції влади.

Корупцію можна зробити лише прозорою, публічною, і обкладати корупцію податками, як будь-яку прибуткову діяльність. Але за особливим тарифом, тарифом корупційним, найвищим. Скажімо, міністр має сплачувати до бюджету при вступі на посаду заставу у розмірі вартості майна, товару і послуг свого міністерства. Або в разі виявлення корупційних дій міністра, той має сісти в тюрму з конфіскацією майна у всіх його дружин, коханок, довірених осіб, дітей та знайомих, які управляють їхнім майном і бізнесом через підставних осіб. Бо в самих міністрів, як всім відомо, ані бізнесу, ані майна не водиться. Вони стають міністрами через те, що вони бомжі і жебраки. Бо, сплативши суму вартості портфеля міністра, будь-хто стане жебраком.

Певна річ, це жарт. Але зробити корупцію предметом люстрації, причому нон-стоп люстрації, цілком реально.

2. Держава, що це?

Питання пульсує в голові, ніби похмільний синдром вже тринадцять років. Пішов чотирнадцятий. Питання спазматичне, риторичне і сумне, бо відповідь хоч за Платоном, хоч за Нероном, хоч за Марксом, хоч за Макіавеллі, хоч за Кантом, хоч за Сковородою, хоч за Ніцше, хоч за Донцовим, хоч за Тойнбі, хоч за Шпенглером, хоч за батьком Махном, хоч за Сартром, хоч за Кучмою, хоч за Распутіним, хоч за Путінім, хоч за ким хоч — відповідь однозначно негативна.

Держава — це щось неприродне, потворне, штучне, створене тими, хто захопив владу ще в печері, щоб утримувати своїх підлеглих у покорі.

Нині вже майже ніхто не пам'ятає, що то таке ярмо. Тому що нема вже волів. І чумакам не треба їх запрягати, щоб їхати в Крим по сіль.

Так ось, ярмо і є ідеальною метафорою для держави, якщо її громадяни воли.

Демократична держава — це взагалі подвійний блеф. По-перше, сама по собі держава означає геть не щось урочисте і високе для її громадян, а лише ярмо. По-друге, демократія — то взагалі недолугий жарт лінгвістів. Демос — це, як відомо з Греції, народ, а кратія — то влада, знов-таки, як це у греків. Влада народу — це нонсенс. Народ ніколи і ніде у світі не володарював. Народ завжди був об'єктом володарювання. Тому, коли кажуть слово “демократія”, його кажуть, щоб приспати вашу свідомість, а потім її обібрати до нитки. Забрати все: гроші, майно, свободу, розум, надію, віру, любов. Оце і є демократія.

3. Тіньова економіка, що це?

Хіба може бути в державі дві економіки? Одна державна, з бюджетом, з апаратом управління, з державними інститутами забезпечення права, безпеки, розвитку

тієї економіки, а друга — тіньова, тобто не державна. Ні, не може бути такого.

Щоб у державі було дві економіки, сама держава має бути подвійною. Для окупації вона має бути прозорою, легальною, законною, незалежною, демократичною, а насправді — ще й тіньовою.

Бо тільки тіньова держава може мати тіньову економіку.

З цього виходить, що держава має подвійний апарат управління. Кабінет Міністрів ніби репрезентує легальну демократичну державу, а насправді, через корумпованих чиновників, він забезпечує функціонування тіньової економіки. Про Верховну Раду в цьому ракурсі можна й не гадувати. Народні депутати — олігархи-тіньовики зробили з Верховної Ради базар для своїх “розборок” і крутять на очах цілого світу тією Радою, як циган дишлом: куди не поверну — туди і вийшло. З кожного прийнятого закону вилучаються всі (абсолютно всі) необхідні для регулювання економіки, культури, суспільних відносин доленосні чинники, а натомість закладаються протиріччя, для використання законів через ручне управління тими ж самими корумпованими чиновниками. Тобто свідомо приймаються закони для тіньової держави.

Постає питання: чому піарщики наполягали, що новий Президент є Народним Президентом? А якими ще бувають легально обрані Президенти? Чи може нового Президента так величають, щоб не вживати титул Тіньовий Президент?

Може він лише Тінь Олігархів, що захопили всю владу в Державі?

Чи може бути Президент тінню?

Наявність двох держав в одній і є найбільшим у світі джерелом корупції.

Перекачування ресурсів з тіньової економіки в легальну, і навпаки, в основному з легальної в тіньову, — золоте

дно, клондайк для адміністраторів, політиків, ділків. Перекачування влади з легального сектору в тіньовий — то просто рай для корупціонерів. Рай на сучасному сленгу — це вільна економічна зона. Тобто тінь під райськими кущами. Попастись в рай можна за певну індульгенцію від влади. Індульгенцію треба проплатити наперед.

Пекло — це реальна Держава, яка, як і все під сонцем, має тінь.

Рай — це тінь Держави: тіньова економіка, тіньова політика, тіньова культура (ще її називають субкультура).

Лежу собі в тіні, в холодочку під райським деревом пізнання добра й зла, стрижу купони, милуюся “Лексусом”.

Бідному козаку Мамаю нема куди податися, всі тіні під усіма дубами вже зайнято.

Під кожним віковим дубом в Україні Милій хатинка о семи димах, на сорок вікон і три поверхи, табунець “мерседесів”, “лексусів” і “хамерів”, підтанцювка з джиги топ-моделей, сателітна тарілка, сервірована всесвітньою порнухою і дезінформацією.

4. Тіньова культура, що це?

З культурою взагалі біда. Культура сьогодні — це тінь тіні. Культуру і стара, і нова недолугі влади розуміють виключно як співи після третьої чарки, бо влада, коли була молодістю, або грала на гітарі, як Кучма, або, як Гітлер, малувала аквареллю, або, як Буш, стріляла у тирі з “Кольта” по ляльках індіанців. Яка влада — така й культура. Бо культура ніколи і на постріл з рушниці не підпущена до влади.

5. Тіньова історія, що це?

Будь-яка писана історія — це вже тінь того, що відбувалося насправді. І власне тінь, яку відкидає той, хто

висвітлює ту минулу подію своєю свічкою. Всім відома народна мудрість, відповідь на звинувачення когось у любовній зраді:

— А ви свічку при тому тримали?

Так от той, хто тримає свічку, дуже вміло може відкинути на екран нашої уяви будь-яку химерну тінь від будь-якого об'єкта висвітлення. Скажімо, з гетьмана Мазепи можна зробити еталон зрадництва на всі часи. З доленосного для народу поняття “націоналіст” — можна зробити страхопуда для залякування всіх жидів “от Мазкви до самих до країн”, аж до Нью-Йорка і Тель-Авіва.

6. Танок тіней, що це?

Це коли перший секретар компартії України Симоненко виводить своїх тіней забутих предків у тінь від пам'ятника кам'яної примари. Це з'ява загробного царства тіней.

Тіні забутих предків, що це? Тінь воїна, що це? Бій з тінню, що це? Тінь України, що це? Царство тіней, що це? Страх перед власною тінню. Мені страшно. Я не вмію відповісти на ці мої запитання.

Мені страшно жити в Україні. Сьогодні, коли читав рукопис цієї книги, почув, що Президент наказав, щоб журналісти добровільно реєстрували свої видання в Інтернеті. Що це?

Це кінець світу.

Кінець свободи слова.

Це — тоталітаризм.

7. Театр тіней, що це?

Гроші — мова економіки. Щоб розмова відбулася — потрібен щонайменше діалог. Діалог між тінню і об'єктом, який створює тінь, неможливий без перекладача — бо в

них різні мови. Тінь німа. В Тіні мова глухонімих — розпальцювка. Роль сурдоперекладача висувається на перший план. Причому зворотного сурдоперекладача. Перекладач вже претендує на функцію самого дискурсу.

Доки ми всі робитимемо вигляд, що в Україні потерпає російська мова, а не українська, доки ми будемо обговорювати заходи щодо порятунку російської мови в Україні — ми гратимемо в театр тіней, де на екрані нашої уяви танцюють збільшені перспективою тіні мізерних маріонеток.

В Україні гине мова України.

Мова, як і гроші, буває знеціненою. Девальвація мови — це така ж реальність, як девальвація грошової одиниці.

Що можна купити сьогодні на одну умовну одиницю української мови?

Дірку від російського бублика і жидівську дулю на дачу.

Українською мовою не можна стати нобелівським лауреатом.

Українською мовою не можна зробити кар'єру лікаря, бізнесмена, футболіста, боксера, співака, кінорежисера, взагалі ніякої кар'єри.

Не можна навіть стати Президентом України, не зрадивши публічно українську мову.

Ще два-три тінювих закони прийме верховне царство тіней і від української економіки залишиться одна лише тінь.

І українці почнуть боятися своєї тіні.

Відкритий лист усім українцям у запечатаному сімома печатками Сіону конверті

Найбільший культуролог України на стику двох століть доктор філософії Вадим Леонтійович Скуратівський так визначив жанр мого останнього фільму “Молитва за гетьмана Мазепу”: крик української душі.

Боронь Боже, я нікого не збираюся повчати, нікого не переконую ні в чому, Збірка статей, що я написав за останні роки, об'єднує єдине — біль зневіреної душі.

Це її крик.

Думаю, що моя душа не самотня в цьому буремно-комфортному світі, бо я постійно чую поруч стенання, голосіння, крики й прокльони інших душ, що жевріють поруч.

Ніби я оселився на лівобережжі Дантового Пекла.

Коли всі ці крики об'єднуються в єдиному пориві — то буде справжня Національна Революція, перша ява якої відбулася в листопаді — грудні 2004, яку називали помаранчевою ті, хто боїться національного руху, мов вогню.

Друга ява Революції буде під час виборів у Верховну Раду 2006. Це неминуче. Пам'ятаєте, що казав наш вщент зросійщений земляк Чехов: “Якщо в першій яві на сцені на стіні висить рушниця, то в кінці спектаклю за законами драматургії вона вистрелить”.

У першій яві Революції всі наші рушниці висіли на стіні.

Справжня Національна Революція в повному форматі ось вже постає із-за обрію. Всі рушниці вже на руках. Моя рушниця (я вже казав неодноразово) — інформований інтелект.

Відкритий лист — це як споряджена рушниця.

Відкритий лист

розчарованим, черговий раз обманутим, недо-розстріляним, недодепортованим або позиттєво ув'язненим в чужинському ярмі, або на власному обійсті, проте все ще остаточно не знищеним нескінченними штучними голодоморами, регулярним захмарним підвищенням цін на пальне, хліб, м'ясо, цукор і комунальні послуги, а також потерпаючим від руйнівних потопів, оскажених цунамі сіоністської пропагандистської отрути;

українцям, які все ще лякаються слова націоналіст як чорт ладану і пишуться тим, що вони ецент змосквичені;

українцям-яничарам, які через простоту душевну не відносять, що вони яничари в третьому чи навіть у п'ятому коліні;

українцям шановним провідникам партій національного спрямування всього наявного сьогодні правого національного спектру: від радикалів — до консерваторів, від “моя хата скраю” — до законослухняних нині нащадків Залізняка, Гонти, Сірка, Мельника та Бендери — провідникам, що не хочуть зрозуміти, що чим на більшу чисельність міні-партій буде розпорошене українство, тим менше шансів в українства стати нацією...

А було...

було зимове народження нації на Майдані...

Відкритий лист націоналіста про те, що лише новітній націоналізм — націоналізм, народжений революцією на майданах, порятує нас, врятує українську націю

від віковичного знущання, геноциду і рабства і повного зникнення у вирі сіоністського глобалізму.

Епіцентр того виру — об'єднана Європа, в яку нас пхають силоміць і ще залякують тим, що українці не спроможні прогодувати себе. Українці, що на початку минулого століття (до першої світової бойні) виробляли у Європі понад 80 відсотків цукру, 70 відсотків м'яса, 90 відсотків меду, 60 відсотків збіжжя. Українці, які володіють майже всіма запасами земного чорнозему. Українці, які започаткували не так давно і космічну галузь, і кібернетику, і навіть кінематограф. За три роки до братів Люмерів інженер Тимченко в Одесі продемонстрував перший у світі фільм, а хлопець із зачарованої Десни навчив світовий кінематограф поезії своїм фільмом “Земля”.

Європа, від якої нас свого часу відгородив залізною завісою ленінсько-сталінський комунізм, щоб за тією завісою доклати, а сьогодні чомусь ця Європа нас до себе не підпускає, хоча об'єднана Європа сьогодні насправді вже є жертвою глобалізму.

Об'єднана Європа з її парламентом — це карикатура на Союз Савецьких Соціалістичних Республік, яка завалиться так само, як і СеРеСеРе.

Об'єднана Європа — це колос на глиняних ногах, який вже почав падати під вагою глобалізму.

Глобалізм — це найсучасніша форма сіонізму, запроваджена світовим урядом ніби неминучість поступу цивілізацій, щоб приховати справжню сіоністську суть.

А суть її — за будь-яку ціну знищити національні коріння процвітання націй в Європі. Знищити форми становлення національних держав — націоналізм.

По-перше, не треба боятися двох слів — **націоналізм** і **сіонізм**.

Це лише слова, не більше, але слова, які просякнуті смертельною отрутою пропаганди.

Слово “націоналізм” в Україні вживається сіоністською пропагандою в суто чорному, негативному значенні, щоб паралізувати свідомість етнічних українців, щоб вони відхрещувалися від цього слова, щоб вони зненавиділи це слово, бо на це слово сіоністи навішують всі страхиття останніх трьох століть.

Ніби український націоналізм винуватий і в жидівських погромах, яких насправді було значно менше, ніж погромів українців на українській етнічній території, і погроми ті були справою рук різних зайд в Україну; ніби український націоналізм причетний до єврейського Голокосту, хоча жертв Голокосту незрівнянно менше, ніж лише жертв Голодомору-33, організованого зовсім не українськими націоналістами; та й жертв у другій світовій бойні українці поклали на олтар визволення незрівнянно більше, ніж євреї, навіть і у Бабиному Яру. Світову бойню (WW-II) чомусь сіоністи-шовіністи вперто йменують **Великої Атєчественной**. Спитайте себе чесно: чому? Щоб виправдати жертви — 30 мільйонів життів безжально кинутих у пекло війни за світове панування, тобто той самий глобалізм двох нелюдських ідеологій — комунізму та фашизму.

Люди це зрозуміли давно, недарма між Свастикою і Серпом і Молотом історія поставила знак дорівнює. Сьогодні сюди треба долучити ще й шестикутну Зірку Давида — символ сучасного сіонізму.

Саме поняття “націоналізм” життєдайне для будь-якої нації. Націоналізм зародився у Франції як головний здобуток Революції 1789 року і власне створив Францію тією великою європейською нацією, якою пишається цілий світ.

Щойно, на початку 2005-го, французи підтвердили свій націоналізм, коли проголосували на референдумі проти глобалістської конституції об'єднаної Європи.

Український націоналізм має ті самі коріння, що й французький, що й іспанський, такі самі світлі ідеали, як і будь-який націоналізм, який будує і вдосконалює, і прославляє свою націю.

Ідея націоналізму ясна, як промінь сонця: будь-яка нація на своїй етнічній території має процвітати і то не за рахунок придушення інших, не корінних націй, а опікувати їх під своїм материнським крилом, як власних дітей.

Якщо корінна нація буде міцна, згуртована, заможна, освічена, вільна і духовно здорова, то всі інші етноси та окремі інородці в її надрах так само будуть вільні, заможні, духовно чисті і освічені.

Якщо корінна нація все ще виборює своє Богом дане право на свою велику мову, величну історію, що губить-ся в глибині століть, свою рідну зруйновану та спаплюжену природу і свою майже задушену старшим братом і лихим сусідом в колисці культуру — то й інші етноси на її теренах будуть травмовані чи просто знищені, бо титульна нація буде неспроможна захистити своїх діточок-приблуд.

Саме травмовані росіяни будуть вимагати якихось ще більших, ніж вони мають мовних переваг над українцями.

Що означає словосполучення друга державна мова?

Воно означає, що ніби існує на цьому терені **друга держава**, і не менше.

Паралельна держава. Російськомовна держава. Тіньова держава, якій ніби належить лівова частка економіки, мови, культури, історії, території, віри, сумління і нещастя корінної нації.

Проте, таке явище в історії має більш виразну і бездоганну дефініцію — окупація.

Якщо чесно, то треба поставити питання про надання статусу першої, а не другої, державної мови – мові окупанта.

Тоді все стає на свої місця. Тоді в корінній нації є привід розпочати визвольну вітчизняну війну. Не у форматі парламентських слухань і поодиноких партизанських рейдів на шпальтах малочисельних і ще менш малотиражних газет, а реальну війну з кулями і вилами, як справжній гайдамацький рух, або подвиг вояків національно-визвольної армії генерала Чупринки.

Принаймні для мене заклики до надання статусу ще одній, хоча б за порядком і другій, державної мови, звучать як прямий заклик до міжетнічної ворожнечі.

Бо смертельно ображають мій національний гонор.

З великим жалем мушу визнати: доленосний здоровий національний егоїзм українців паралізований століттями тотальної могутньої окупаційної пропаганди.

Так себе не любити, так себе не поважати вміють лише одні хохли у всьому білому світі. Я не помилився — хохли, бо хохли — це українці, які зрадили свою національну гордість.

Чому не надати тоді статус другої-біс державної мови польській мові, і статус другої – два-біс кримськотатарській, а чому б і не одеському суржику між івритом, ідишем і московським наріччям. Щоправда, вони вже мають свій “1+1”.

Я вже не кажу про менших братів, що проживають в Україні: гагаузів, болгар, німців, литовців, греків, турків, молдаван, ромів та шведів.

Кожному етносу — другу державну мову, і ніяк не менше.

Інше слово, яким сьогодні гіпнотизують світ — слово сіонізм, воно означає майже теж саме, що націоналізм, лише з суттєвою поправкою: політичний сіонізм — це ідеологія створення моноетнічної держави Ізраїль, за рахунок знищення корінного населення на окупованій Ізраїлем території; а духовний сіонізм — це ідеологія підкорення собі через знищення національної свідомості корінного етносу, куди доля закидає хоча б жменьку сіоністськи свідомого єврейства.

Як, скажімо, на очах цілого світу, це відбувається в США.

Або в Україні.

Націоналістом народжуєшся, якщо батьки — етнічні українці, але до часу нічого про це не відаєш, про свою кривну належність до націоналізму, аж поки сіоністи не звинуватять тебе в націоналізмі, якщо ти забажаєш вчитися рідною мовою, дивитися українське кіно, читати українську газету, любити Україну, знати її історію і, нарешті, бути щасливим і багатим на своїй землі, і кохатися з україною, або відповідно з українцем, якщо ти дівчина. А якщо ти ще й відчуваєш відповідальність за те, що не всі твої співвітчизники-українці і не зовсім щасливі, і не такі вже й багаті на своїй землі, і не всі знають рідну мову, і засмутишся, то тут тобі й нагадають, що ти націоналіст.

Якщо ти дуже хочеш бути щасливим і багатим на своїй землі, то тобі скажуть, що ти лютий антисеміт, лише через те, що ти не єврей і хочеш щастя собі і своїм рідним по крові.

Принаймні так було зі мною. Я з Черкас в 1941-му опинився в далекому сибірському селі Філіповка, потім в 1947-му на Суковому Болоті на околиці Москви, де й пройшов справжній яничарський вишкіл, який було

остаточно відполіровано моїми друзями і педагогами євреями у Всесоюзному Державному інституті кінематографії.

Доля розпорядилася по-своєму: я — яничар, знову опинився на батьківщині, став оператором фільму “Тіні забутих предків”. Національні гени виявились сильнішими за яничарський вишкіл. Після “Тіней забутих предків” вперше почув, що разом з режисером фільму, вірменином грузинського розливу, Параджановим — український буржуазний націоналіст. Що значить епітет “буржуазний”, я й досі не знаю. Що таке “націоналіст” я спитав у Івана Дзюби. Дзюба дав мені свою книжку “Інтернаціоналізм, або русифікація”. Книжку в мене конфіскувало КДБ, а Дзюбу за ту книжку посадили. Іван Драч дав мені свою книжку “Криниця для спраглих” і сказав мені, що я українець. Я зняв свій перший режисерський фільм за тією книжкою вже як свідомий українець, хоча ще російськомовний.

Після фільму “Криниця для спраглих”, забороненого постановою ЦК КПУ, я вже почув потилицею, що я антисеміт, бо затятий націоналіст. Що я “зверіний антисеміт”, дізнався вже після фільму “Білий птах з чорною ознакою”, забороненого XXIV з’їздом КПУ в 1971 році, бо в тому фільмі вперше в Україні вивів на світовий екран вояка УПА як одного з головних героїв української, ще такої гарячої, що аж спопеляє душу, історії...

Після того я вивчив рідну мову за книжкою Стефаника, бо дізнався, що Стефаник — батько італійського неореалізму.

Якщо на становлення яничарства пішло сімнадцять років, то на остаточну “націоналізацію” вистачило семи. Драч, Миколайчук, Дзюба, Ліна Василівна Костенко, Денисенко, Василь Васильович Цвіркунов свою справу зробили краще, ніж професори ВДІК.

На цьому зі вступом та моєю власною дефініцією основних понять як **націоналізм, антисемітизм і сіонізм** закінчимо.

Трохи помінявши слова у відомому вислові Максима Горького, можу стверджувати: “Націоналіст — це звучить гордо!”, або якщо трохи скоригувати слова Федора Достоєвського: “Націоналізм врятує світ!”, принаймні український світ, історичну парадигму України врятує.

Бути націоналістом вимагає від тебе Батьківщина, коли вона в скруті. А Україна сьогодні, як ніколи в скруті.

Чому я так стверджую?

Бо в першій половині 2005 року сталися три найбільші, доленосні (в сенсі долеруйнівні) події для України:

1. В Україні вкрадено Національну Революцію.
2. Інформаційний простір України з окупаційного режиму перетворено на режим апартеїду.
3. Приватизовано Президента.

Почну з Революції.

Революцію скрізь і завжди називають помаранчевою. Чому? Щоб приховати від людства її справжню суть. На Майдани людей вивела ні жалюгідна платня, ні мізерна пенсія за межею виживання. Це було і до Революції. Народ звик терпіти економічні наруги і знущання заради світлого майбутнього. Люд звик розмовляти суржиком заради виживання. Не це вивело українців на Майдан.

Людей на Майдан вивела ображена національна гідність. 22 листопада зі сцени на головному Майдані мені довелося сказати такі слова: “Варто було жити таке довге життя, щоб дочекатися народження нації. Нація встала з колін. Вперше після визвольної війни Богдана Хмельницького українці об’єдналися в національній Революції.” За всіма ознаками Революція на Майдані була Національною.

Помаранчевою її заздалегідь назвали і вперто називають опісля, бо визнати, що то Національна Революція не входить у плани сіоністів. А майже всі мас-медіа, практично всі газети, без сумніву, всі телеканали належать сіоністам.

Не єврея, зауважте, не нашим братам по історії і території, а саме ідеологам сіонізму. Тому звинувачувати мене в антисемітизмі не варто, я антисіоніст. І це моє святе право і не тільки право, а й обов'язок, як патріота, націоналіста, бути проти гнобителів свого народу.

Далі перейдемо до інформаційного простору.

Свого часу я написав відозву, де стверджував очевидне, що інформаційний простір України тотально окуповано. Сьогодні це визнають на всіх рівнях: від пересічного споживача інформації, до тих, хто відповідає за національну безпеку. З того моменту, після вкраденої Національної Революції, дещо в світі змінилось. Ніби було відмінено всіляку цензуру.

Це велика неправда.

Не цензуру, не темники було відмінено. Було переформатовано обсяги і напрями потоків інформації. Натомість окупації було запроваджено апартеїд. Принцип апартеїду — інформаційне зомбування тубільного населення, аборигенів, корінного етносу та інформаційне розбещення правлячої верхівки всездозволеністю і безкарністю.

Не сфальсифікована інформація має обслуговувати лише вищу владу. Інформація стає недоступною для мови корінного етносу. Мова корінного етносу замінюється на другу державну, як правило, на мову колонізатора.

Якщо існуючий в Україні інформаційний апартеїд протримається до безрезневих парламентських виборів 2006 року — Україна, як українська держава, безслідно зникне у вирі сіоністського глобалізму.

За усіма ознаками іде зачистка території для “землі обетованной”. Порахуймо, скільки хазар у парламенті, скільки в уряді, скільки в безсмертній партії влади. Коли порахуємо, то стане ясно, що “земля обетованная” — це не історичний поетичний фантом, а це земля, на якій ми колись жили. Ми — це українці.

Тому інформаційну окупацію, інформаційний апартеїд треба негайно зруйнувати. Хоча б і в гайдамацький спосіб. Як велів Шевченко.

І третій пункт, найболючіший.

В Україні вкрадено Президента. Спершу на майбутнього Президента було зроблено замах з метою усунення його в період виборів. Цей сценарій реалізувати не вдалося, тоді було запущено один із резервних сценаріїв. Не вбивство, а викрадення.

Президента було викрадено. Вкрадено сіоністами.

Тобто в юридичному сенсі не вкрадено, а приватизовано за законами ринкової ідеології. Все відповідно до діючого законодавства. Хіба що не відповідно до Конституції. Але це дрібнички — Конституцію можна міняти у Верховній Раді, крутити стосом статей, як циган сонцем або дишлом. Як поверне — так і вийшло.

Спершу обкарнали президентські повноваження, а потім створили партію під назвою “Наша Україна”, яка дивним чином нагадує “Нашу Україну” як фотонегатив нагадує фотознімок. Причому фотонегатив від зовсім іншого фотознімка.

При цьому Безсмертний навіть не подбав про будь-яку ідеологічну “утку” у вигляді ідеології партії.

— Вона нам ні до чого, — була відповідь глави партії на запитання про ідеологію. Хіба що вождь партії не знає, що партії створюються лише на ідеологічних засадах. Принаймні до сьогоднішнього дня так було у цілому світі.

— Щоб хлопці не скурвилися! — уточнив партайгеноссе, коли на нього вже занадто насили журналісти.

Не скурвитися хлопці мають саме до моменту парламентських виборів, щоб до останнього колоска підібрати всі голоси виборців на парламентських жнивах у березні. А там — хоч трава не росте. Сіоністи будуть приведені до влади через ту, так звану партію “Наша Україна”. Бо Президент після обрання нового парламенту буде грати вже не головну роль. А крім того, Президента вже приватизовано провідниками тієї партії.

Розчарування в Президенті, який дав себе приватизувати, або (іноді здається) навіть прагнув цього, розчарування в діях Прем’єр-міністра, яка дала себе паралізувати кадровими призначеннями в свій Кабінет, розчарування партією “Наша Україна”, яка зрадила ідеали Національної Революції на Майдані — звільняють мільйони голосів виборців.

Мільйони можуть просто не прийти на виборчі дільниці. І я можу бути серед тих розчарованих. Не віддам же я свій голос за тих, проти кого стояв на Майдані.

Я так кажу, бо я один з тих розчарованих.

Якщо на політичній арені не з’явиться сила, яка може непохитно відстоювати мої інтереси в парламенті, я не віддам свого голосу нікому.

І, звичайно, програю все. Програю майбутнє своє, своїх близьких, майбутнє нації, до якої я належу.

Єдина сила, якій можна довірити своє майбутнє українцю, це Національна Революція, Національна Ідея і носії цієї ідеї — праві сили.

Вивчаючи настрої українців, а в мене сотні і тисячі знайомих по містах і селах України, не менше в діаспорах по цілому світу, я впевнено можу сформулювати

народну думку: неминуче насувається другий етап Національної Революції, і саме на момент чергової фальсифікації виборів до Верховної Ради.

Ця думка головна сьогодні. Вона ще не артикульована загалом. Але той, хто постійно тримав руку на пульсі народу, той скаже безпомилково.

Національна Революція, яка сформулювала свої ідеали устами народного Президента в його інавгураційній промові на Майдані і частково в Конгресі США і які так яскраво не запроваджуються в життя тими, хто приватизував народного Президента, так-от, Національна Революція вимагає від усіх правих сил, усіх національно усвідомлених партій, рухів і громадських організацій — ситуативного об'єднання для перемоги на виборах у Парламент.

Це так просто: перестати ставити свій егоїзм понад бідую свого народу; зрозуміти, що поодиноці практично жодна з правих партій і рухів не здолає трьохвідсоткового бар'єра, штучно вигаданого саме для знищення розпоршених правих сил; об'єднатися у Фронт Національної Революції (бо разом і батька краще бити) і виграти абсолютну більшість у Парламенті.

Бо цього хоче, цього прагне, цього вимагає зникаючий з мапи історії український народ.

Я — українець не хочу зникнути. Я — українець не хочу, щоб зникли мої діти в мороці глобалізму.

Новий національно відповідальний парламент буде рушійною силою нашого українського суспільства, якщо праві сили згуртуються. Не можна допустити, щоб більшість у новому Парламенті належала, як зараз, сіоністам.

Стати на заваді сіонізму може лише об'єднання всіх патріотичних, національно налаштованих сил.

Останній винахід безсмертного сіону адміністративно-територіальна реформа. Адміністративна безсмертна реформа — це зовсім не бажана люстрація. Не треба плутати. Це системна сіонізація всієї розгалуженої інфраструктури адміністративної влади.

Основна мета цієї реформи — розірвати напрацьовану століттями регіональну інфраструктуру самоврядування. Після цього Україну можна буде брати голими руками хоч в політичному, хоч в економічному, хоч в духовному аспектах.

Українці стануть фактом минулого, як скіфи, сармати, трипільські арії.

Останнім часом почали піарити старе нове гасло “політична нація”. Що це таке “політична нація”. Півстоліття тому таке вже було за часів Брежнєва. Тоді була проголошена політична нація — “савецкій народ”.

Нація не може бути політичною. Це піар-технологічний трюк. Політичною може бути лише частина народу, а саме — партія. Не може бути вся нація партією. Як би це не кортіло “Нашій Україні – силі народу”. Політична нація — це демагогічне протиставлення етнічній нації політичного фантома з метою зруйнувати останню. Стерти її, навіть пам’ять про неї з лиця рідної землі.

Союз “Наша Україна — сила народу” робить все, щоб поглинути повністю увесь партійний спектр, підкорити його собі, щоб всі, хто не увійде в це партійне об’єднання, не змогли окремо подолати трьохвідсотковий бар’єр на виборах і таким чином взагалі зникли з політичного Олімпу держави. Або підняти бар’єр до 5–7 %.

Як це робиться, ми всі бачимо, скажімо, на прикладі УНП Юрія Костенка. Його послідовно витіснили з усіх позицій, обіцяних УНП в уряді, потім “Наша Україна” зробила все, щоб не провести Юрія Костенка на посаду

заступника Голови Верховної Ради, зараз перед УНП стоїть проблема взагалі зникнення в передвиборчих перерегонах і виборах. Цього не можна допустити. Це могутня гілка РУХу, це одна з останніх наших надій.

Юрій Костенко проголосив, що УНР має намір йти на вибори у блоці з партією НРУ Бориса Тарасюка і “Собором” Матвієнка.

Це правильно.

Ще раніше було оголошено, що об’єднуються у виборчий блок Українська Консервативна партія Георгія Щокіна і об’єднання “Свобода” Олега Тягнибока.

Тепер треба об’єднати ці блоки в єдиний Фронт Національної Революції.

І запросити всіх, хто ще вагається і не розуміє, що без такого об’єднання, яке вимагає народ України, вони приречені на зникнення.

Об’єднання в єдиному фронті не передбачає зникнення партійного статусу, це має бути об’єднання без втрати власного політичного обличчя.

Українці, рядові учасники Національної Революції, що відстояли всі дні і ночі на Майдані, від першого намету до святкового салюту, вимагають від всіх національно свідомих партій, рухів і організацій, об’єднатися в єдиний блок на ідеології зрадженої Національної Революції.

Голоси всіх свідомих українців, голоси всіх розчарованих в діях уряду і Президента, голоси всіх українців, кого знову збираються ошельмувати на виборах, об’єднуються, якщо об’єднуються національні сили.

Це дасть не просте арифметичне збільшення голосів за національний блок або ще краще — Фронт Національної Революції, що дійсно опікуватиметься і українським бізнесом (малим, середнім і великим), і справж-

ньою національною культурою (аграрною, військовою, мистецькою, науковою, політичною, правовою тощо), і православною вірою, це дасть зростання голосів в геометричній прогресії.

Бо, нарешті, голоси розчарованих, а таких сьогодні в нашому суспільстві переважна більшість, знайдуть своїх достойників.

І тоді, коли ми переможемо з величезним відривом, ми, переможці, націоналізуємо свого народного Президента. Відчужимо в “нашої” не нашої України і повернемо його українському народу. Як і годиться.

І разом з Президентом і Новим Урядом, створимо заможне, справедливе життя для всіх громадян України. Крім, звичайно, п’ятої колони, що постійно руйнує Україну. Ті, хто руйнував і руйнує Україну, будуть сидіти по тюрмах, як це обіцяв і Кучма, і Чорновіл, і Ющенко.

Пропоную назву об’єднанню всіх українців: Фронт Національної Ідеї, або Майдан.

Публікується вперше

Фрагмент з автобіографічної книги
“Доповідна апостолові Петру”
Пожежа в Чикаго

В Україні вже триста років як обляги — час, коли лягають покотом від Говерли до острова Тузли виснажені працею хохли-раби.

Лягають просто неба, під Чумацьким Шляхом, що заріс травною забуття, бо вже триста років, безнадійно чекає шлях, коли прокотиться його зоряною бруківкою шал повстання, або хоча б босоніж пройде апостол правди і науки.

Принаймні Тарас кличе його зі своєї могили.

Бо апостоли завжди ходили босоніж. Чи це правда, святий Петре? Як це звучить латиною? *Пер педес апостолорум? Правда?* Ти ще й досі босий, Петре? Не нажив собі на сандалі?

Обляги — це час, коли присипають сухотну безнадійну надію Лесі Українки. Час, коли залюлюють кволе сумління Грушевського.

Час, коли обабіч ніч.

Обабіч ніч. І ніч перед очима. Ніч без права на світанок. І триста років ночі за спиною. Ніч покручена в спіраль стрічкою Мебіуса. Однобічна довічна ніч, з якої немає виходу, бо світанок не передбачено Конституцією. Ані волобуєвською, ані сталінською, ані кравчуківською, ані кумівською...

Чи буде світанок, чи ні — рабів не питають... і рабів світанок не обходить... Краще б його не було взагалі, тоді можна виспатися досхочу...

Спати вічно...

Нумо... Лягаймо... Спимо... Бо нон-стоп обляги в Україні.

Лише поодинокі дзвони заважають облягам.

Б'ють дзвони і з кожним ударом обсипається крихітка облуди з рабського сумління.

— *Дзвони, дзвонарю. Буде світанок чи ні, то не наше діло. Наше діло дзвонити* — це дослівна цитата з мого з Іваном Миколайчуком спільного фільму „Білий птах з чорною ознакою”. І це було написано на дверях мосі квартири в гостинці, самим Миколайчуком, на новосілля, квартири розміром дванадцять квадратних метрів, розміром у дарабу, якою сплавляли ліс Черемошем, розміром в останній бункер, який мені показували під Рос-токами на Товарниці, бункер — розміром трохи більший за братську могилу на трьох, гостинку, яку я з вдячністю отримав від кіностудії Довженка, щоб жити там утрьох: красуня дружина Людмила, кучерявий, як соняшник, Пилипко і я.

Я писав тоді у *гостинці* (не плутати з *дитинці* і з *готелем*) п'єсу за щоденниками Довженка, за його оповіданнями та “Зачарованою Десною”. Вперше писав українською мовою, для цього перепаяв шриффт на своїй російсько-літерній друкарській машинці “Колібрі”. Перепаяв вдруге, бо від народження вона була англомовна.

Від гордоців, що в мене є власна мініквартира в сорок три роки, я погарячкував і купив меблевий гарнітур. Коли його привезли в гостинку, вантажники обложили мене спеціальним вантажно-біндюжним триповерховим матом (для кожного поверху в них своя термінологія, свій

тезаурус, а квартира була саме на третьому поверсі), бо гарнітур неможливо було запхати у *гостинку*, гарнітур був більший за квартиру. Довелось його не розкривати і забити помешкання картонними брилами.

Поставили впритул, так що ледь можна було пройти повз, лише диван, два крісла і журнальний столик. За письмовий стіл правила коробка-напівбрила з-під крісла, на хребет якої я і приторочив друкарську машинку і стос паперу, як сакви на коня. А сам сидів не на коні, а долі, під конем і писав п'єсу про Довженка "Той, хто чув лева".

У Довженка є побрехенька, що ніби одного разу він зустрів на березі Десни лева. І мав з ним розмову. Щоправда, мені більше подобався інший фантазм, про те, як йому (Довженкові) конче приспічило поговорити сам на сам з самим собою, і тоді він до сходу сонця взяв у сусіда-рибалки човен-довбанку, вигріб на середину Десни і щоб ніхто не почув з берега, почав мовчки говорити сам до себе. Саме цю сцену я писав тоді на друкарській машинці "Колібри". Люда накривала на стіл. Вже поставила на низенький журнальний столик чотири прибори і порцеляновий баняк з гарячим борщем, ми чекали на гостей, Пилипку тоді було рік, або щось близько до того. Малий Пилипко бавився в кріслі біля входу в кімнату, в тому, що було в мене за спиною, через накритий для обіду стіл. Пилипко освоював всесвіт на зуб, сантиметр за сантиметром вгризаючись у новоявлений для нього простір. Крісло йому, мабуть, здавалося Монбланом. Я постійно одним оком позирав через плече на синочка, що повзав по кріслу, другим оком поглядав на аркуш з текстом, що здивовано виповзав на білий світ через каретку друкарської машинки. На якусь мить я піддався чарам довженківської фантазії і раптом спиною відчув небез-

пеку, обернувся і побачив, що немовля видряпалося на спинку крісла і зіслизнуло зі спинки, з самої вершини, для нього — з самого Евересту, зірвався голівкою вниз, на підлогу.

Немовля вже падало з Говерли.

Мої ноги були тісно впаковані в отвір картонної коробки, до того ж я їх схрестив, переплів, як йог, бо було тісно ногам сісти інакше.

Я стрибнув спиною і плечима назад, не відштовхуючись ногами. Не було чим відштовхуватися, хіба що дупою. Пролетів догори ногами поземним польотом над столом, накритим для обіду, над баняком з гарячим борщем, по діагоналі через всю кімнату. Я не зачепив навіть вазу з квітами посередині столу і встиг підставити витягнуту руку вже біля самої підлоги під голівку синочка.

Колись мене цьому навчив клоун Льоня Енгібаров, як ловити гімнаста, що падає з-під купола цирку. Треба ударом змінити напрям польоту, це пом'якшує падіння. Боляче, але не смертельно. Смертельне пряме падіння.

Голівка Пилипка лягла мені в долоню в останню мить, і я ривком поклав тільце собі на руку. Пилипко засміявся. Йому сподобалася така гра. Коли Пилипко засміявся, я побачив, що верхнього зубика в нього в роті вже нема. Зуб стирчав на вершині Евересту, як свідчення того, що вершину підкорено.

У псевдокімнату з кухні, на гуркіт від падіння мого тіла, з псевдокухні, розміром два на півтора, вскочила Людмила з пательнею в руках. З пательні вилетіли чотири котлети по-київськи, чотири, бо ми чекали на гостей. Всі чотири котлети по-київськи впали мені на голий живіт. Бо я писав п'єсу по пояс голий. Хто не знає, скажу, котлета по-київськи, або по простому — де валяй, то

така перекручена куряча потвора з розпеченим маслом всередині. Звичайно, котлети луснули, звичайно, розпечене масло зашкварчало на моєму животі. Потім я ніяк не міг зрозуміти, як можна було стрибнути з положення сидячи, пролетіти над столом спиною униз, приземлитися на половині квадратного метра, нічого не зачепити, встигнути врятувати сину шию від перелому і отримати в чистому підсумку опік пупка другого ступеня.

Котлети я все одно з'їв. Всі чотири. Сам, один.

Щодо Довженка, то коли він вплив на стрижень, на саму середину Десни, витяг з води гребка і почав говорити сам до себе, то за спиною почув чийсь голос. Ну, як ото я — спиною відчув небезпеку. Коли Довженко обернувся на голос, він побачив, що в човні за його спиною сидить його внутрішній редактор.

Свого внутрішнього редактора я задушив голіруч напередодні зйомок “Криниця для спраглих”. Я вчинив, як Довженко. Позичив човна в брата Вадима, щоправда то був човен-дюралька з підвісним мотором “Вихор”, вплив на середину Дніпра серед гупої ночі навпроти Труханового острова. Заглушив “Вихора”. Рвучко обернувся назад, схопив внутрішнього редактора за горлянку і почав душити. Рука в мене, особливо ліва, слава Богові, як залізна. За хвилину все було закінчено. Важке, ніби лантух з опарою, тіло внутрішнього редактора охляло, засіпалося в конвульсіях і почало ляскати, пукатися смердючими пузирями. Я почекав ще три хвилини, затамувавши своє дихання від того смороду, не відпускаючи лещата сталевих пальців з горлянки внутрішнього редактора, щоб переконатися, що кисень не поступає до його мозку. Переконався. Тоді перевалив мертво мерзоту через борт дюральки і притопив веслом. Повертався

на Труханів острів не на моторі, а на веслах. Я забув сказати, що мочили мого внутрішнього редактора ми удвох з кращим на той час кінорежисером України Льонею Осикою. Щоправда він про всяк випадок лишень сидів на шухері на транці човна. Коли поверталися, сталася ще одна знакова пригода. Ляоня щось побачив у темряві у воді, бо перебрався з транця на ніс, бо там було зручніше пити горілку.

У воді борсався горобчик.

Розчепірило нещасне створіння крильця, безсило здригалось хвостиком, роззявляло дзьоба. Дзьоб був з жовтою облямівкою. Пташеня. Ляоня виловив його з води, поклав на долоню і почав серед ночі знущатися з Гоголя:

— Редкая птица долетит до середины Днепра... Всі перелітають Дніпро запросто, а ти, малий дурень, послухався Гоголя, тому і потерпавш... Ніколи більше не читай дурниць... Ти не редкая птіца, ти вільний український горобець.

Моя остання (?) квартира на Коцюбинського, як Україна, поділена на дві половини: дві східні кімнати, туалет, ванна і другий вихід, що веде у внутрішній двір до смітника і гаражів, геть зрусифіковані і навряд чи колись зможуть бути повернені у лоно української ідеї. Східну половину захопив тесть, який вважає, що то його недоторканна етнічна і історична територія. Мій великий дезінформатор телемонстр “Т. В. Панасюк” опинився на окупованій території. Дід моїх дітей Пилип Ерастович зранку до ночі переглядає всі програми “Інтер-Пінчука”, “1+1 Рабіновича-Роднянського”, Перший Національний Медведчука з Медведчукчей, і решту ТВ-інформзобування електронної московіади в пошуках м’якого

порно, хард-порно (тобто порно з кісткою) опівночі, стюпід емерикен екшен, наркотичної дези, безкінечних доз попсорусифікації, безмежних хвиль ностальгій за імперією, і головне — політичного порностриптизу голих срак і сракоподібних дауноцарських облич влади.

Західні кімнати — оплот націоналізму, завдяки молодшому сину Андрію. Він, починаючи з сьомого класу, читає виключно Шевченка, Донцова, Грушевського, Аркаса, Андруховича і собакиться в інтернеті з імперськими отморозками, прокляв руську культуру, як загарбницьку, рветься на війну у Чечню, на Тузлу і прагне реваншу української ідеї. Старший Пилип поміркований патріот-консерватор, бо юрист-міжнародник і перекладач з англійської. Крім того, актор від двох з половиною років. Востаннє зіграв в Карпатах якогось відморозка у фільмі мого учня Сергія Альошечкіна з Токмака. Перед тим грав на паях зі Ступкою і Сергієм Марченком самого Мазепу.

Ми з Люкою (Людмилою Пилипівною) володіємо середньою частиною України — Подніпров'ям; мій кабінет на півночі — то Чорнобиль — Димер (*уснул как вымер город Дымер*) — Ново-Петрівці — Вишгород — Київ; величезна передня — як Канів — Черкаси — Чигирин, спальня — Запоріжжя, зимовий балкон-еркер, де я о сьомій п'ю каву — править мені за Крим.

Собака Орсон має безвізовий режим на всій території, а буда її у Кодаку (Дніпропетровську). Нема куди правди діти, у прикордонну зону з РФ (в спальню Ераста Пилиповича) Орсона не пускають. Я ніяк не можу зрозуміти чому, хіба що через орсонову національність. Він у нас Орсон Річардович (його батько чемпіон Німеччини) Ротвейлер — скоріше за все єврей. Я думаю, що Ераст

Пилипович прихований антисеміт, іншої причини нема, щоб ото таку гарну собаку не пускати навіть на поріг своєї спальні. За моїми спостереженнями, антисемітами не народжуються, антисемітами не стають, антисемітами бувають. Ситуативно. Як реакція на підвищення рівня радіації семітизму. Це у випадку з моїм тестем.

Старший (за віком) комп'ютер (другий євреї в нашій сім'ї) стоїть точно там, де розташовано на мапі України четвертий реактор. Він, якщо дивитися з передньої, зовні схожий на саркофаг.

Такі собі сірі похмурі чималі саркофаги, схожі на валізи, забуті Богом на межі www@потойбіччя.ua. на чорному, не ораному розумом полі столу. Господь забув свої валізи у Чорнобилі 27 квітня 1986 року, коли тікав з України у паніці від радіації. Саркофаг — то валіза Бога, що він забув при втечі. Ніцше взагалі стверджував, що Бог не втік, а помер, а нам про це досі нічого не сказали. Ну, так як про Сталіна — лежав кремлівський горець на дачі три дні мертвяком, а вони боялися сказати про його смерть вголос. Або Арафат, той взагалі тиждень трупом дубів в паризькій лікарні, де колись помирав Параджанов, а цілому світу теревенили, що він ще дихає. Просто помпою ганяли йому в легені повітря та й вже. Ніцше хитрий, він сказав, що Бог мертвий, при тому ніби не він сказав, а ніби так говорив Заратустра... Щоб не можна було з нього скачати права через суд за образу честі і достоїнства.

Питання. *Якщо Бог помер, то хто отримає у спадщину всесвіт?*

Святий Петре, скажи чесно, якось там дай нам знати, якщо Бог дійсно помер — то, скажімо, підірви над Ізраїлем, саме над Єрусалимом, чисту діджітальну ін-

формаційну бомбу. Ну таку, що знищить всіх сіонидів, (синоптиків, синонімів, жидів і євреїв це не стосується) а історичні споруди, Стіну Плачу, Храм Гробу Господнього, Віа де ля Роза — Хресний шлях, Гетсиманський вишневий сад і взагалі всі будинки, ресторани, муніципальні туалети залиш недоторканими.

Зауваж, святий Петре, я вжив термін “сіонидів”, який насправді нічого не означає, це термін фантом, це моя вигадка, неологізм. Якби я написав слово “сіоністів”, то я мав би тут на землі *крупніє неприятності* у вигляді судових переслідувань від Рабиновича за розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Хоча сіонізм не національність, а ідеологія.

В мене був близький знайомий сіоніст, за національною приналежністю бурят. А може видавав себе за бурята. Так буває. Насправді в нього було 812 бурятських тобто бурових установок у Тюмені. В Тюмені мій знайомий бурят взагалі не жив жодного дня. Він завжди жив у Женеві. А в Цюріху в нього лише банківські рахунки. Колись я на його запрошення під саме Різдво йшов нічним Цюріхом до нього у гості. Падав лапатий сніг. Кожна сніжинка була розміром з американський квотер. І сніжинок було так само багато, як квотерів на кучугурах рахунків в мого бурята. Квотери сіялися з неба крізь мереживо різнокольорових електролампочок, що були якось таємничо закріплені просто неба на рівні третього поверху. По вулиці Бангофштрассе абсолютно беззвучно котилися сяючі блакитним світлом акваріуми на колесах — цюріхська порода трамваїв. В акваріумах беззвучно роззявляли рота — дихали чистим гірським повітрям поодинокі цюріхчани. На зупинці тихо, як у різдвяному сні, грав духовий оркестр місцевої пожежної охорони в

елегантних червоних пожежних фраках і надраєних, як сонечко на Паску, мідних шоломах.

Мене зупинив внутрішній голос:

— Юрку, що ти тут забув?

У відповідь я ніяково хрюкнув відмороженим шнобілем повним свіжозамороженої нежиті і тут побачив.

За вікном розміром метр на метр на метр в базальтовій полірованій стіні “Ворлд-Бурят-Банку” у глибині напівтемної зали біля велетенського, як київський вокзал в Москві, каміну з мініатюрним майже прозорим порцеляновим горнятком кави в лівій руці сидів Джеймс Бонд. На маленькому столику з хтиво вигнутими ніжками перед ним безтурботно відпочивав пістолет “Лугер” 38-го калібру.

Лугер очевидно спав, бо муркотів, як ситий сибірський кіт.

За секунду я зрозумів, що Джеймс Бонд є звичайним охоронцем і охороняє він те, що виставлено на показ у вікні-вітрині.

А “Лугер” насправді був “Берретою”, що лише прикидалась “Лугером”, що ніби спить, щоб замуляти перехожим очі.

Вікно-вітрину було задрапіровано дешевим сіро-зеленим шинельним солдатським сукном. Саме в такій шинелі батько повернувся з війни. Де вони тільки доп’яли те сукно в Цюриху? Точно посередині суконного підвіконня на тому сукні лежало кишенькове кругле люстерко діаметром вісім сантиметрів.

Точно посередині кишенькового люстерка в промені, гострому як лезо іспанської навахи, лежало воно.

Воно було діамантом.

Діамантом діаметром трохи меншим за кишенькове люстерко. Тобто діаметром п’ять цілих сім десятих сан-

тиметра. Ця точність доступна мені на око. До десятих. До сотих вже не можу. Недоступно. В кожній людині різні рівні доступності рівня життя.

Я поворухнувся.

Над діамантом змахнуло віяло райдужних променів, ніби лазерний павич розпушив хвіст.

Я завмер.

Віяло променів завмерло.

Я зробив чверть кроку.

Діамант вибухнув снопом мікроелектрозварок — у Цюріху посвітлішало на більйон люксів.

Внутрішній голос голосом батька Герасима насварився пальцем:

— *І не думай! Скло броньоване!*

Слова “сіоніст” я не вживав. І на цьому крапка.

Якщо ти такого не можеш, ну, святий Петре, ну, підірвати бомбу на замовлення, то зроби хоча б так, щоб лампочка в мене на кухні, у витяжці фірми “Бош” над плитою фірми “Бош”, яка перегоріла минулої суботи, ще до помаранчевої революції, засвітила знову і то не на 60 ват, як до перегорання, а на всі 100. Бо 60 для мене затемно.

Я згадав, як називається той діамант: Гора світла. Похінді: Кохі-Нор. Чи по фені? По банківській бурятській фені? Таку саму назву мають мої улюблені олівці — Кохі-Нор.

— *Якщо Бог помер, то кому дістанеться той діамант?*

Це питання не дає мені спокою з тієї різдвяної ночі. З ночі, коли Бог народився.

І ще, тоді в Цюріху я зрозумів, чому олівцям надається право називатися Гора світла. Бо в руці, скажімо, Матіса, або Чистякова, або Шевченка, або Дюрера, або

Пікассо, або батька і сина Якутовичів — вони здатні на графічний “беспредел”.

Вони можуть намалювати все: таке, що не можна намалювати вообщє: янгола, диявола, промінь світла, райдугу, електрозварку, біле на білому — снігопад у Гренландії або на Дзимброні.

Не можуть вони намалювати лише портрет Бога.

Колись один пробував.

Цар Авгар захворів на лейкемію. Царю Авгарові сказали мудреці фарисеї і книжники, що в сусідньому Єрусалимі зараз виступає група апостолів на чолі з Ісшуа з Назарета, і вони творять чудеса. Я не богохульствую, так сказали мудреці фарисеї царю Авгару. І ще вони сказали, якщо намалювати портрет того їхнього головного шоумєна, так сказали фарисеї, фарисеї завжди так кажуть про месій, то портрет може вилікувати лейкемію. Авгар послав до Ісшуа найкращого на ті часи художника. Ісшуа погодився на три сеанси по п'ятнадцять хвилин, або по їхньому — три квадранти три схід сонця поспіль. Коли останній третій квадрант витік до останньої піщинки з пісочного клістиру, художник заплакав, художник не зміг намалювати портрет Ісшуа, риси на пергаменті були порожні, тотожність вислизала із зображення, художник був у відчаї, бо він був класний корпоративний художник, ну, як я, або як Хокусай, або на крайній випадок, як Матіс. Тоді Ісшуа передав художнику рушника, яким він тільки-но втер обличчя після ранкового омовіння. На рушнику був відбиток Бога. Лик Христа нерукотворний. Це так званий рушник Авгара. Звичайно, це не увійшло в канонічний текст чотирьох Євангелій, це апокрифічний текст, але латентне послання митцям міститься в цьому міфі фундаментальне: образ не створюється тотожністю. Образ є продуктом духу.

Бога не можна намалювати олівцем Кохі-Нор, але дух митця олівцем Кохі-Нор може створити Образ Бога.

Дух митця мешкає в потойбіччі, в трансценденті, дух мотає позитивний строк на нарах у раю.

Чи на нарах у пеклі?

Це вже залежно від того чи дияволу, чи Богу митець присягався.

Повернімося з Гори Світла на кухню моєї квартири, де перегоріла лампочка Ілліча в витяжці фірми “Бош”.

Одну хвилинку, святий Петре, перед тим як повернутися на кухню, я розумію, ти не маєш права творити дива, як Христос, я тебе розумію, в тебе не той ранг, але ти міг би, бо це у пакеті твоїх повноважень, я знаю, зробити *откровеніє* у форматі божественного дива.

В мене є пропозиція.

Поверни в текст канонічної Біблії, так званого П’ятикнижжя, а саме в книгу Буття, або, по-справжньому в Генезис, перші вісім віршів, які було вилучено з Генезису відразу по смерті Мойсея.

Як відомо, текст П’ятикнижжя був надиктований Мойсею з Палаючого Куща богом Яхве. Мойсей не мав права стенографувати глас Божий, а лише запам’ятав. І далі передавав з покоління в покоління лишень у форматі *усної народної творчості, тобто — орально*.

Всі від руки писані, або друковані редакції П’ятикнижжя є адаптованими тільки для гоїв. Справжній глас Божий довіку має бути утаємниченим для гоїв. Той початок Генезису, вилучений з книги Буття (невдалий переклад терміна Генезис), зберігся на глиняних таблицях Шумерського царства. Власне, війна проти Іраку основною метою мала не усунення Саддама Хусейна, а ніби демократизацію Шумерсько-Вавилонського царства (Іраку), й знищення тих глиняних свідоцтв. Коли ті глиняні

таблиці, вже після окупації Іраку, переправляли підземним тунелем в Ізраїль, одну, що була зверху, вдалось на ходу відсканувати агенту ЦРУ–МОСАД–УР. Ось її текст в перекладі з шумерської на англійську і з англійської на українську:

***Перша книга Мойсєєва: ГЕНЕЗА
Створення світу***

- 1. На початку був Страх.*
- 2. Страх породив Богів.*
- 3. Боги створили Небо і Землю.*
- 4. Земля була пуста та порожня, і темрява була над безоднею і Боги ширяли над поверхнею води.*
- 5. І Боги посварилися між собою, кому панувати над темрявою. Бог Енліль, Бог Мардук, Бог Баал-Забуба (Вельзевул), Бог Яхве, Бог Аллах, Бог Саваоф ширяли над безоднею у п'їтьмі.*
- 6. І сказав Бог Вельзевул: Хай буде скверна. І була скверна.*
- 7. І сказав Бог Саваоф: Хай станеться світло. І сталося світло. І побачили Боги світло, що добре воно...*
- 8. І сказав Бог Яхве: Я Бог над Богами. Бо я первісток Страху. І відділив світло від скверни. І повернувся Страх. І побачили Боги, що страх це добре.*

Більше на тій єдиній відсканованій у тунелю табличці нічого не було.

Повернімося з кухні Богів на кухню моєї дружини Люки.

Кухня у нас з Людмилою — вільна економічна зона. Там постійне процвітання, у сенсі поглинання харчів, хоч на пень зрусифікований Ерастович (родом, до речі, з Канева, просто з-під могили Шевченка) жалується (ну,

по-нашому скаржитесь) по всіх шести радіотелефонних точках по двох лініях нашої квартири з усіх її регіонів:

— *Што вам сказать...* — це не запитання, це філософське об'явлення, — *Шйоб ві так жїлі, как я жїву... Ирразї... ета... жьїзнь?*

Три наші мобільники йому недосяжні, а то б жалівся і по трьох мобільниках:

— *От вазьму і разменяюсь... мне три кімнати... ім две...* — точнісінько, так його перетак — як Лужков, хоче відтяпати Донецьк, Луганськ (Ворошиловград) і Харків. І Тузлу на додаток. Бо Тузла в Криму. До речі, я вже один раз сказав Лужкову. В мене брали інтерв'ю після прем'єри “Молитви за гетьмана Мазепу” для московського ОРТ. Спитали:

— Як ви ставитеся до того, що Лужков відіслав міністру культури РФ Швидкому томик Пушкіна з “Полтавою”, щоб той засудив зйомки мого фільму. Тоді я відповів:

— Я фільм зняв, а мер Москви Лужков тепер пусть пісяєт кіпятком в кепку (якщо українською: сцяти окропом в кучму).

Зараз Лужков хоче віддтяпати в Україні Донецьку, Луганську, Одеську області і Крим. Створити Східно-Південну державу.

Я б сказав, що у Лужкова нон-стоп державю.

Спеціальне російське імперське державю.

Ліки вже не допоможуть.

Тож відливати окропом меру Москви доведеться вже до кінця життя. Уткнути таке я б дуже рекомендував йому під пам'ятником засновнику Москви київському князю Юрію Долгорукому навпроти мерії.

Паскудити в нашій українській хаті меру Москви ми не дозволимо.

Можемо ненароком відірвати відповідні його причандали.

До цієї квартири в мене було безліч квартир у різних завулках земної кулі, які я винаймав, квартир, де я був у приймах, де я був прописаний, безліч гуртожитків, комуналок, гостинок. Я вже не кажу про готелі. Якось раз заночував у Парижі у двозірковому готелі “Фіrst-готель” разом з сином Андрієм. Андрій під моїм керівництвом прогулював у Парижі перші десять днів навчального року у другому класі. Коли ми з Андрієм зайшли до цього “Фіrst-готелю”, то в напівтемному коридорі другого поверху блимала єдина лампочка Ілліча, й та з туалету.

— *Вже непогано*, — бадьоро сказав я восьмилітньому сину. — *Туалет не на вулиці!*

У коридорі другого поверху, куди ми зійшли щербатими сходами, що вискрипували спримітизовану до двох нот мелодію “Марсельєзи”, за дверима з перехнябленим обличчям, ніби вони щойно відкусили половину лимона щербатими щелепами, за дверима, що вже ніколи не зачинялися через те, що були, схоже, вкрадені від туалету в Бастилії, коли її розкуркулювали, в розколотому і знову зліпленому докупі епоксидною смолою унітазі кружляло в ритмі “Музет де Парі” біле афролайно.

Це парадокс еволюції: ми, білі, ходимо темним, а чорні навпаки — білим.

Цей *вайт-парадокс* я помітив ще у Карпатах, коли єдиний у нашій знімальній групі негр переїв гусянки і стріляв білим по білому на кожній скелі від Ворохти до Жеб’єго. Бо була зима і було зимно. Щоправда, негр був несправжній, негр був кубинцем, тому харчувався лише бананами з гусянкою. Звичайно, місцевими бананами — кукурудзою, а якщо точно, то банушем, тобто кашею з кукурудзяних круп на сметані.

У паризькому “Фіrst-готелі” за висадженими з фрамуги дверима першої по коридору кімнати грало радіо на акордеоні в стилі “Музет де Парі”, щоб заглушити еротичні верески двох Лоліток-неповноліток. Чотири бліді неповнолітні ноги тих леліток метушилися у напівтемряві над ліжком, як чотири похлихливих променя прожекторів у небі над Дніпропетровськом, коли перша “зажигательная бомба” впала на дах нашого будинку. Ну, так мені чомусь уявилося. Я ж попереджував, що в мене з дитинства ушкоджено асиацетивний ряд.

Мабуть, все-таки: *асоціативний*.

Все одно ушкоджено. Навіть до правопису ушкоджено.

Мабуть, перегоріли генетичні запобіжники, і хтось встановив мені у голову саморобні жучки, які постійно коротять і іскрять небажаними асоціаціями. Запобіжники було ушкоджено геть-чисто тією першою *зажигалкою*. Це така маленька елегантна бомбочка завбільшки з геніталії нашого лошати в Черкасах, — маленька, та здатна підпалити навіть залізо. Я маю на увазі “зажигательную бомбу”, а не лоша. Що вона (зажигателька) й зробила дуже успішно тоді з бляшаним дахом нашого будинку у Дніпропетровську.

В кімнаті № ЪХЗ “Фіrst-готелю” (так дослівно було викарбувано на дерев’яній більярдній кулі притороченій до ключа — № ЪХЗ) лежало на підлозі ліжко першої групи інвалідності (здобутої, вочевидь, під час польових досліджень арабських сексуальних меншин за незалежність) і чорне біде у формі лотоса.

Більше нічого.

Ще тхнуло дустом, запах якого я вже підзабув з часів своєї молодості. Вікно теж впало об підлогу, тобто було на рівні підлоги і теж овальне як і блідо-чорне біде. Овал

було заграбовано кованою решіткою в стилі Бердслея — сплетінням чорних еротичних лілій. Як грім з чистого неба, у кімнату крізь ґрати увірвався гуркіт паризької підземки, яка чомусь саме навпроти того вікна переставала бути підземкою, вискакувала з-під землі, щоб прорватися на той берег Сени на станцію Трокадеро по вузькому мосту.

Біде підскочило над підлогою на півметра і приснуло з-під себе іржавою водою (може сечею) на всі боки, коли з тієї смердючої нори тунелю виривалося з громоподібним вереском отоє Мурло Метро.

Ми з Андрієм рвонули з номера, але двометровий портьє вже біля самих входних (в цьому випадку — вихідних) дверей гаркнув, на „чистом руськом езіку”:

— *Стоять! Блін! Замочу! Деньгі!*

Я заперечив зухвало, ніби я був десь на Подолі, або у Засаранську, або у Ахтирці, або на з’їзді всіх депутатських рівнів в Сіверськодонецьку, а не у Парижі:

— *Какіє, блін, деньгі? Ми только вошли і вишли!*

— *80 франков...* — простягнув руку руський жигало, на пальцях в нього був кастет з красивими черепами із нержавійки на зап’ястку.

Я мовчки відірвав від серця і поклав чотири купюри по 20 франків на переконливу долоню екс-баскетболіста, на якій і футбольний м’яч видався б пінг-понговою кулькою.

Великі в моєму портмоне купюри на долоні грабіжника мали вигляд поштових марок.

— *Так би сразу, Мазепа,* — сказав двометровий британський велетень.

Я зреагував на отоє “Мазепа” вже з-за входних (пардон, вихідних) дверей.

— *Звідки ти знаєш, що я Мазепа?* — запитав я, повертаючись з-за дверей. Ні. Не лякайтесь, я не пройшов крізь двері, я їх відкрив ногою.

— *Перестань націнать, так сказать,* — пров'якав лисий. — *Ми с тобой учілись в одном класе 461-й московской школы. Ты пять лет сидел за моєю спиною. І смотрел строго мне в затылок. Больше тібьє в Москвє смотреть некуда біло...*

Зусиллям волі я перенісся в 1947–53-й. Переді мною дійсно сидів двохметровий йолоп з чорними смоляними циганськими кучерями. По потилиці, як по Шанзалізе (Єлісейських полях — хто не знає), іноді, повторюю, іноді по п'ятницях, гуляла відгодована руда воша.

— *Я тебя по голосу узнал, Мазепа. Как ты вякнул, какіє, мол, блін, деньгі, так я тебя по голосу і узнал.*

— А я тебя... припомінаю... только со спіни... Как тебя? — Я піднатужився і голос вчителя математики Жердева підказав мені: — Шльома, к доске!

— *Шльома к доске!* — зрадів я.

— *Точно! Садісь — 2.*

— *Шльома, чтоб я тебя опознал окончательно, повернісь ко мне задом, пожалуйста... к бару передом...*

Андрій вчепився мені в руку, Андрій з дитинства лелюбив моїх жартів з руських народних казок.

Лисий Шльома, як *ізбушка на кур'їх ножках* (не плутати з ніжками Буша), слухняно повернувся до мене спиною.

Я со всей своей дурацкой мочі затопив йому в дупу носакон (в мене сорок четвертий розтоптаний і тоді я ще міг тридцять разів на кожній нозі віджатися пістолетіком), і ми побігли геть з гостинного паризького філіалу московської школи № 461.

За спиною я чув, як трощить лисою головою і триповерховим матом стійку бару мій однокашник з 5 “Б” тире 9 “Б” класу.

Через три квартали біля таксофона під Ейфелевою вежею ми зупинили свій стіпльчез з валізами, і я подзвонив у посольство і подякував за замовлений готель аташе по культурі мадам Жопі. Наголос на “і”.

Мадам Жопенко образилась:

— *Ви самі просили подешевше. Дешевше в Парижі не буває — 80 франків за ніч.*

Я приїздив у Париж на запрошення ЮНЕСКО, як член почесної комісії “100 кращих режисерів світу” з нагоди святкування сторіччя кіно. Святкування сторіччя відбувалося під дахом ЮНЕСКО. У них навіть емблема така: ЮНЕСКО, а над написом — трикутний дах у грецькому стилі.

Так десять днів у Парижі я був під дахом ЮНЕСКО.

Коли ми з Андрієм зайшли до зали Палацу ЮНЕСКО, де було розгорнуто виставку “100 років кіна”, я *афонарел* (цей неологізм, гадаю, походить відразу від трьох слів: фон, фонар, Афон), бо велетенську залу було викручено безкінечною стрічкою Мебіуса за два метри заввишки з сірого домотканого полотна. По стрічці чітко у потилицю було розвішано безліч фото зі знаменитих фільмів з цілого світу. Ми з Андрієм йшли вздовж галереї шедеврів, і я називав сину “імена” фільмів, я не читав підписів, мені це було ні до чого, мені це було не потрібно, я впізнав їх і без підписів, як давніх друзів, з одного-єдиного кадру.

Чомусь згадалося: віршований репортаж з того світу, що я написав ще у ВДІКУ “на русском языке”: *...и вызывал невидимый диспетчер / друзей моих земные имена...*

Я називав ті “імена”, як “імена” незабутніх коханок із захопленням і вдячністю: “Прибуття поїзда”, “Полиний поливальник”, “Маскарад”, “Аероград”, “Нетерпимість”, “Контракт рисувальника”, “Набережна туманів”, “Діти Райка”... — я не лише називав їхні “імена”, а як заклинання, стисло, двома трьома реченнями, щоб було переконливо для восьмирічного сина, однією летючою словесною лінією миттєво викликав з небуття лице тих фільмів: “Мати Іоанна від янголів”, “Диліжанс”, “Іванове дитинство”, “Вогні великого міста”, “Касабланка”, “Панцерник Потьомкін”, “Носферату”, “Білий птах з чорною ознакою”, “Вечірні відвідувачі”, “Жив собі співочий дрозд”, “Прощавай, Гюльсари”, “Коліївщина”, “Шербурзькі парасольки”, “Червоний гаолян”, “Спартак”, “Багдадський злодій”, “Хіросіма любов моя”, “Рокко і його брати”, “Псіхо”, “Білосніжка”, “Затемнення”, “Республіка Сало”, “Нібелунги”, “Цей непевний об’єкт бажання”, “Ніхто не хотів вмирати”, “Смерть богів”, “Дзеркало”, “Мій дядько”, “Страсті Жанни Д’Арк”, “Андалузький пес”, “Остання людина”, “Алчність”, “Малюк”, “Міст через річку Квай”, “Драбина на небо”, “Асфальт”, “Під дахом Парижа”, “Солом’яні пси”, “Червона кулька”, “Ночі Кабірії”, “Тарзан”, “Китайський квартал”, “Хтось пролетів над гніздом зозулі”, “Дерево бажання”, “Мольба” (десь тут мала бути Драчево/моя “Криниця для спраглих”, але її не було, сказав я Андрію, бо вона заборонена) “Нанук з півночі”, “Сім самураїв”, “Чапаєв”, “Асфальт”, “Леопард”, “Земля дрижить”, “Пасажирка”, “Тютюновий шлях”, “Золота лихоманка”, “Апокаліпсис зараз”, “Околиця”, “Чайки помирають у гавані”, “Одіссея-2000”, “Рим відкрите місто”, “Птахи і хорти”, “Безпечний їздок”, “Дванадцять розгніваних чоловіків”, “Плата за страх”, “Останнє танго у Парижі”,

“Трамвай бажань”, “Вест сайд сторі”, “Ромео і Джульєтта”, “Міст Ватерлоо”, “Віденський вальс”, “Боні і Клайд”, “Солодке життя”, “Викрадачі велосипедів”, “Кабінет доктора Калігарі”, “Летять журавлі”, “Собачий світ”, “Чоловік і жінка”, “Засуджений до страти втік”, “Довгий шлях додому”, “Під небом Сицилії”, “Того літа у Марієнбаді”, “На останньому подиху”, “Небо над Берліном”, “Чарівник з Оз”, “Хрещений батько”, “Голий острів”, “Блоу ап”, “Нічний портъє”, “Сталкер”, “Франкенштейн”, “Сіль Сванетії”, “Нема миру під олівами”, “Ріо Іскандідо”, “Мати”, “Рашомон”, “Райдуга”, “Іван Грозний”, “Грона гніву”, “Земля”, “Бродяга”, “Андрій Рубльов”, “8 з половиною”, “Ля страда”, “Смерть велосипедиста”, “Акатоне”, “Вірідіана”, “Сходження”, “Дочка Райяна”, “Сьома печатка”, “Бляшаний барабан”, “Попіл і діамант”... я говорив півтори години пошепки... і плакав... Андрій не питав мене, чому я плачу... заляпана моїми сльозами стрічка Мебіуса зробила сальто і вивела нас на початок експозиції.

Перший, він же останній, кадр експозиції на полотняній кінострічці Мебіуса я не впізнав.

Щось замуляло мені в серці.

Десь я вже бачив той кадр.

Колись наче я його бачив.

Либонь... нібито... мабуть... здається... вірогідно... ачеї...

Десь...

Колись....

Неможебути...

Цього неможебути, бонеможебути ні ког да...

Я вперше на цій виставці нахилився, щоб прочитати підтанцювку.

Під кадром було написано: “Ля шево де фу”, реалізатор Серж Параджанян, сінєаст Віктор Іллєнко.

Все, звичайно, французькою, якою я не читаю.

Я французьку розумію лише в оральному виконанні.

Яке таке в біса “Ля шево де фу”?

На кадрі з фільму мій друг Іван Миколайчук молився на Свят-Вечір у своїй хаті.

— *Тато, це ж твій кадр з фільму “Тіні забутих предків”, — підказав мені Андрій. — Це ж ти його знімав...*

— *Так, синку, точно. Це “Тіні” Параджанова.*

Щось я забагато плачу в Парижі. А Гемінгвей казав, що Париж — це свято, яке завжди з тобов. Брехав, либонь, п’яничка. В мене, любий Ернсте, свято, яке завжди зі мною, це барак на Дубровці, барак на Суковому Болоті в Москві.

Барак був...

Барак був на околиці Москви на вулиці Шарикопідшипніковій, № 3, в центрі бермудського трикутника індустріальних велетнів першої п’ятирічки: автозаводу ЗІС, Першого державного підшипникового заводу, шинного заводу.

В тому бараку наша сім’я (батько, мама, старший брат Вадим і я, наймолодший Михайло-ІІ народився вже у бараку в 47-му) поселилася у кінці 1946-го.

Батько після війни знайшов роботу у Москві. Він казав, що за будь-яку ціну прагне дати своїм дітям гарну освіту. У провінційних зруйнованих Черкасах годі було й думати про таке. Батько, висококласний інженер-винахідник погодився на роботу майстром вагранки на найбруднішому виробництві у світі. Принаймні у соціалістичному світі. То був завод “Ізопліт”, що виробляв майже кустарним робом скловату. У вагранках, таких іржавих залізних буржуйках, розміром з паротяг, що

поставлено на попа, плавили блакитну глину мергель з будівництва московського метрополітену, розплавлена рідина витікала через отвір у підчеревині вагранок. Вогняну цівку роздувало потужним компресором на довгі, але мікронні за товщиною пасма скловати. Ті пасма застигали у повітрі, падали на конвеєр і створювали таку собі безкінечну пухнасту ковдру з мінеральної вати — ізоляційний матеріал для будівництва. Значна частина мікрокристалів постійно поповнювала смердюче повітря брудного, гарячого, як пекло, темного, як у нігера у дупі, цеху. Кристали-голки набивалися у пори шкіри, всім, хто лише на мить заглядав у цех, набивалися в рота, у ніс, в очі, у вуха, заповнювали легені. Всі чесалися як навіжені. За рік-два туберкульоз був гарантований усім робітникам цеху, хоч чешись, хоч не чешись.

Завод “Ізопліт” на чотири вагранки був колись частиною лагерної зони, де працювали полонені німці. Ну, звичайно, крім місцевої п’ятдесят восьмої статті. Зона, розміром гектарів з десять, була на околиці Москви поруч з окружною залізницею за Абельманівською і Крестьянською заставами на Суковому Болоті, яке омивалося петлею Москви-ріки біля Южного порту. Зону, як і годиться зоні, було огорожено подвійним високим парканом, увінчаним багатьма рядами колючого дроту. Між парканами бігали собаки, бо постійно ззовні було чути гарчання отих вовкодавів. Я це чув, бо між зоною і залізницею в нас був город, три сотки, де ми вирощували картоплю, бурячки, моркву і чорну редьку. З городів під зоною майже не було крадіжок, бо охоронці на вишках стерегли не лише зеків, а мимоволі й наше збіжжя. Зона спеціалізувалася на деревообробці. Виробляли різні балки, двері, вікна, дошку для підлоги, крокви, ну, і все, що потрібно для будівництва. Це було видно, якщо залізи

на п'ятий поверх будинку, що самотньо височів на пустирі проти нашого барака.

Там само (у зоні) колись (від початку) виробляли і скловату як ізоляційний матеріал для стін, з яких складалися бараки для інших вже зон. На початку 46-го три бараки і заводський цех викраjali з зони і створили цивільний завод “Ізопліт”.

На той завод і найнявся мій батько майстром, бо ніхто з тих, хто вижив на війні і не хотів загинути у мирний час, працювати там не погоджувалися без попереднього ув'язнення.

Ідеальне робоче місце для хохла.

І ми поселилися в одному з тих трьох бараків, в якому раніше перебували зеки. Барак як барак. Єдине, що модернізували в тюремній архітектурі — поставили перегородки між сім'ями, що оселилися в тому баракі. В нас була вигородка, де розмістилось три ліжка, стіл і лишилось трохи вільного місця. Умивальня в кінці коридору — труба над бетонними ночвами з десятком кранів, які не хотіли вичавлювати з себе звання ані краплини води і сортир на шість дірок у бетонній підлозі зі скам'янілими слідами якогось велетня серед куп вікового, ще, мабуть, військовополоненого німецького лайна — то була і вся столична цивілізація.

Цивілізація у кінці коридору. Цивілізація в глухому куті соціалізму.

Зручності (істеблїшмент) лише ледь, на три зірки, не дотягували до рівня паризького “Фірт-готелю”.

В довгому коридорі просто біля наших дверей, бо наші двері були в самому кутку — дирекція заводу “Ізопліт” тримала сорокавідерну діжку заповнену головами оселедців. Якихось невідомих мені до того оселедців, бо голови в них були розміром з мої черевики в калошах.

Відрубані голови діставалися *на шару*.

На шару — це як у “Боїнгу-747” у бізнес класі — *віскі на шару*, глуши — скільки хочеш, коли я летів з Людмилою з Токіо у Тайпей, теж *на шару*, за рахунок Прем’єр-міністра Тайваню, як ВіАйПі-гості їхнього кінофестивалю “Голден Хорс” з фільмом про зону “Лебедине озеро. Зона”.

Бери оселедців (голів) — донесхочу.

А може то була така порода риби — лише голова, ну є, наприклад, в морі однобічна риба камбала. І нічого. Живе. Така собі риба Мебіуса звідусюди лишень з одним боком. І на тому одному боці два ока. Така в неї примха, фанаберія однобічна.

А тут кадуб комиз — голів без жоп.

Таким чином (шаровими головами) дирекція заохочувала робочих найматися на завод “Ізопліт”. Постійно там працював лише наш сусід Іван Петров, якого я ніколи так і не побачив тверезим, крім як у труні. Він згорів від горілки на свята Великої Жовтневої Революції. Ото я вперше бачив обвуглену зсередини людину, тверезу, проте в труні. Замість очей, рота, носа і вух зяяли вигорілі жерла міні-вулканів, через який витікав вогонь, як з тих вагранок, біля яких він працював, рідкий вогонь, що й спалив Івана Івановича Петрова в 1950-му. В труні вулкани вже не працювали. Лава застигла ще до того.

Іван Петров в гробу був малою руською Помпеею, що загинула від “Московської”, а не від того, що дражнила Везувія, як стверджував Маяковський:

— *Помніте! Погібла Помпея, когда раздразнілі Везувій!*

На єдиному вільному квадратному метрі в нашій барачній оселі енергійний до нестями батько Герасим збудував з рейок та чорного фотопаперу будку фотола-

бораторії. В середині був стіл із саморобним батьковим фотопобільшувачем, стояли два відра з водою під столом — ополіскувати фотовідбитки, червоний ліхтар і дві кювети на столі для проявителя і фіксатора.

Халабуда була гордістю інженера Герасима. То був Храм мистецтва в нашому бараку. Ну, ото як зараз у Храмі Хреста Спасителя імені Лужкова–Церетелі всередині збудовано ще один сніжнобіломармуровий Храм, але вже як олтар для того Великого.

Так і в нас за олтар правила чорнопаперова фотолабораторія. Називалась вона іменем нашої мами – Чорна Марія, через те що перша кіностудія Голівуду називалась теж Чорна Мері. Голівудська Чорна Мері була з чорних бляшаних листів. А наша з чорного фотопаперу. Завдяки тій батьковій Чорній Марії брат Вадим в 50-му поступив на операторський факультет найпрестижнішого вузу СРСР. Таки дбав батько про нашу освіту.

Взимку 48–49-го молодший брат Мишко захворів на скарлатину, кір і краснуху одночасно. Під новий рік маму викликали в лікарню і сказали:

— *Забірайте рибьйонка. Пусть рибьйонк умрьют дома.*

У Мишка голова вже не трималася на тонкій шії. Вона падала то на ліве, то на праве плече, скільки б мама не підіймала його голівку. Мишко плакав беззвучно, поклавши голівку з прозорими вухами собі на гостре, як ножиці, плече.

На звуки в нього вже не було сил.

Мама поклала Мишка собі на груди, ніби він був немовля. Так в неї на грудях уві сні він і зустрів новий 49-й рік. Ми сиділи поруч біля порожнього столу. О пів на дванадцяту сусідка Катерина Петрова принесла нам миску супу з варених голів невідомих науці оселедців.

К. Петрова ніколи не встигала перехопити свого чоловіка І. Петрова біля каси, коли він отримував платню. Бо пропивав він її до останньої копійки. Тоді, рятуючи свою багатодітну родину (зі старшим сином, теж Іваном, я приятелював), пані Катерина варила з риб'ячих голів борщ. Вона казала, що то український борщ, бо заправляла його американським кетчупом, що діставався їй по ленд-лізу.

Український борщ з американською томатною пастою і чукотськими голова оселедців назавжди спотворив мої гастрономічні смаки. Ще сусідка смажила морожену картоплю, бо морожену викидали на смітник у ресторані “Балчуг”. Смажила на риб'ячому жирі. Риб'ячий жир видавали у районній дитячій лікарні її золотушним, рахітичним, педикульозним (вошеносцям, значить) дітям теж на шару. По три флакони на одного на місяць — можна було жити, бо виходило: три на чотири нібито дванадцять стограмових флаконів...

Можете собі уявити пахощі в нашому бараку. З того часу, як відрізало, я не вживаю чорної ікри. Не їм і червоної. Не можу навіть дивитися на балик, червону рибу, міног і хамсу. Не їм лангустів, крабів і раків.

Ну, скажіть мені, чим винні раки?

Раки не винні!

А від отих японських *суші* я починаю блювати, лише офіціант відчиняє двері з кухні ресторану “Мандарин” на Бессарабці і робить лише один крок у мій бік з порцією отих мерзенних *суші*, коли випадково проїжджаю мимо на таксі.

Якось на дні народження в мого друга лікаря-реаніматолога Гаріка Беклемішева я сидів поруч з його племінником, онуком поета Рильського, теж Максимом. Вздовж стола рухався підніс з канапками з кав'яром і баликом.

Коли дійшло до Максима, він сказав:

— *Дякую, мені не треба...*

Я повторив за Максимом теж саме:

— *Дякую, я не хочу...*

Дружина Максима нахилилась до мене з щирим жіночим співчуттям у голосі спитала по-руськi (а якою ще мовою може виразити своє співчуття невістка Рильського українському кінорежисеру):

— *Вас тоже перекормили в детстве черной икрой?*

— *Так, — погодився я. — В мене батьки садюги. Вони мені зв'язували руки і натоптували коктейлем з чорної і червоної ікри. І закорковували рота баликом з білуги.*

— *Старий Рильський бил тоже такой. Он замучил своїх внуков своїми стихами і чорной ікрой...* — розголюсила сімейну таємницю невістка.

Я їй (так-на-так) розповів (невістці Рильського) історію про суші. Як я заблював “Боїнг-747”. Всі його два поверхи, внутрішні сходи, всі сім туалетів, кухню, басейн і кабінку пілотів.

Тоді я не знав, що таке *суші*.

Після отруєння Юценка, хтось з депутатів порадив йому ніколи не закушувати *суші*.

Коли на рівні моїх очей зупинилися довгі, двометрові, жовті, як марелі з мого садка, японські ноги жіночої статі в уніформовій умовній міні-спідничці — я нічого не запідозрив лихого. То було у “Боїнгу-747”.

Коли там, на рівні моїх очей, що повипадали з орбіт, там, де ноги жіночої статі, зазвичай, зростаються в одну, я побачив срібну тацю, а на срібній таці порцелянову тацю-цяцю, а на цяці шестеро звабливо-цнотливих оченят, то й були *суші*, я теж не відчув небезпеки.

Пам'ятаєте з Апокаліпсу: “Крила повнії очей”?

Але коли я проковтнув одну (чи один? чи одне?) *суші*, то ота сораковідерна діжка з іржавими смердючими позаторішніми фекаліями кашалота або головами оселедців, той пер-ла-шез головизни, вибухнуло через мого рота вулканом Фудзіяма, який ніби (помилково) замовк навіки. Як говорив Заратустра.

Першого січня 1949 року Мишко прокинувся живим. Голівка робила відчайдушні спроби вухами утриматися на поламаний стеблині-ший.

— *Йему нада рибій жир, півниє дрозжжі і куріниє яйца*, — сказала Катерина Петрова. Вона знала це по своїх дітях. Шестеро померло, не дотягнувши до трьох, трьом перевалило за три, одному було дванадцять. Я з ним корешував. Той теж був Іваном.

Риб'ячий жир тоді було не проблемою, сильно південними морями лютувала наша “савецкая” китобойня “Слава”. Риб'ячого жиру в Москві було — хоч залийся. Пивні дріжджі привозив з пивзаводу брат Вадим. Михайлик ставав на путь алкоголіка — кожного дня зранку сто п'ятдесят густої, як дьоготь, рідини пивних дріжджів. З яйцями було не йок. Савсем не йок.

— *Бабай, курсак яман? Йок?* — дражнилися азіатські щілоокі діти вздовж всієї південносибірської магістралі “Турксиб”, коли ми поверталися з евакуації. Якщо хтось хоче перекладати, хай перекладає, це означало б: “Бабай (тобто людина другого сорту, людина з третього світу, хохол, одним словом), ну, *а курсак яман*, зрозуміло і не образливо, означає, що живіт порожній”. Мишковий хворий курсак був абсолютно яман від курячих яєць.

Тоді батько зробив блискавичний хід. Рокіровку в довгу сторону, коли на перехресті всі сторони короткі і всі закінчуються глухим кутом, коли на шахівниці вже не

залишилось фігур. Батько пізно ввечері приніс додому чотирьох курей і одного зачуханого півня. Після роботи він встиг змотатися кудись у Підмосков'я і позичив на два місяці під заставу свого партквитка і американського президентського пальта, що дісталось йому з американської допомоги по ленд-лізу повноформатну курячу сім'ю.

Пальто було точно таке, як в президента Рузвельта, коли він мерз в Ялті, тільки поношене. Звісно, за два президентські терміни будь-яке пальто зітреться. Пальто було на риб'ячому хутрі. Фото Рузвельта у батьковому пальті було в журналі "Аганьок" на обкладинці. Батько витяг те пальто на спічках (знаю — сірниках, та яких в біса сірниках, коли виграв на спічках?!) серед роботят своєї зміни біля вагранки заводу "Ізопліт".

Підмосковні кури позагаджували нашу вигородку в бараці за двадцять хвилин. У тих курв у дупі були такі пристрої, такі собі курячі гівномети, що стріляли смердючою рідиною, як тхори. Безупинно. Пахощі курячого посліду змішались з пахощами підсмажених оселедцевих пропащих голівоньок — і мені настав капець.

В мене є один уроджений недолік.

Лише один.

Але який!

В мене нюх як у кокер-спанієля. Можу із заплющеними очима йти за дівчиною, яка пройшла моєю вулицею позавчора. Ще й досі. В шістдесят вісім (Постійно доводиться додавати один рік при перелічуванні тексту, бо пишу його вже три роки). А нюх мав би притупитися після шістдесяти... Де там!

Замньом для ясності.

Візьму слід верхнім нюхом, як хорт, знайду ту дівчину і... ну, то вже не суттєве... що буває після... після шістдесяти... В шістнадцять таке й не наснитися.

Я навіть по нюху знав, яка вона... У вродливих — один запах, п'яний, пахощі як... в ... як... як... коротше — капець... а в таких, що страшніші за Бурю в Пустелі — такий і трунок. Читали роман “Парфюмер”? Товарища Зюськінда? Так ото приблизно, скорочено, плутано, але про мене. Треба лишень у тексті замінювати слова “нюх”, “запах”, “парфум” на слова “кіно, кіна, в кіні”. Звідки отой швейцарський Зюськінд про мене дізнався? Не збігалось лише одне — той Грінуї цнотливиць мочив, щоб виробляти з них французькі парфуми, а я дарував французькі парфуми і фільмував цнотливиць у своїх фільмах. Тобто, надавав їм нового життя. До речі, на прес-конференції відразу після всесвітньої прем'єри “Молитви за гетьмана Мазепу” на Берлінському кінофестивалі першим питанням французької журналістки з “Кайє дю Сінема”, від якої за версту тхнуло Шанеллю № 5, було:

— *Мсьє Ілленко, я в захопленні від Вашого фільму, єдине що мене трохи бентежить, ваш стиль нагадує мені стиль Грінуєя.*

Я відповів:

— *Я б із захопленням прийняв Ваші звинувачення у наслідуванні стилю пана Грінуєя, бо я від нього в натуре тащусь, якби я не продемонстрував цей стиль у фільмі “Вечір на Івана Купала” ще у 1967 році, коли пан Грінуєй, наскільки мені відомо, ще ходив до початкової школи. А ще раніше цей сюрреалістичний стиль проживав у бараці на вулиці Шарікопідшипниковій, № 3.*

Проте Грінуї не Грінуєй.

Спрашіваетца.

Хто в кого згрінуєздив стиль?

Мене, вообщє, по панятіям це не обходить, бо я, на крайній випадок, можу працювати, крім режисера, і в міліції на посаді пошукового собаки. Запросто.

Батьки, звичайно, знали про моє отес надприродне обдарування. Тоді батько знайшов вихід, бо яйця ж потрібні вкрай брату Михайлику. А я помираю від смо-роду. Батько випиляв у підлозі ляду і викопав заступом підземний бункер завглибшки два метри і завширшки півтора на півтора. Щоб кури там неслися, він провів електрику — потужну лампу на півтора *кВт*. Щоб не тільки світло, а й підігрів був одночасно. Кури сховалися у бункері, як бандерівці, хоча були повністю руськими хохлатками. Хіба що півень може не тутешній, либонь, з України. Бо співав суржилом, як папуга: напівпівня-чим, напівсобачим голосом. Щоб кукурікати — потвора гавкав у риму.

І де він цього навчився?

У першу ж ніч кури в бункері загинули лютою смер-тю. Ну, як водиться, у бункерах. Курей зжерли пацюки. Криси по-руськи. Криси в Москві — елітні, як часовис у врат Мавзолея Леніна. Їм кожна курка на один зуб. На-віть пір'я з'їли.

Батько заставив другий партквиток (у нього був запас-ний після того, як його в тридцятому поперли з партії за батька куркуля-коваля, про якого він приховав від біль-шовиків. Він довів на парт'ячейці, коли виключали, що пішов з батьківської кузні ще до революції у віці 15 років і мав з собою лише берданку і три заячі шкурки. Повний набір люмпен-пролетаря. І поновився у партії. З того часу в нього і було два партквитки).

Під заставу пішло і мамине пальто, ще з довоєнних часів, з коміром з рудої лисиці, яку з тієї берданки впо-лював батько на городі в діда Тараса в Черкасах.

І знову Герасим Савелійович привіз курей з Підмос-ков'я.

Тепер він обклав курячий бункер зсередини мета-левою сіткою-рабицею. Пацюкам не по зубах. Кури ви-

жили першої ночі, але в бункері збожеволіли. Бо то був для них, курей, нон-стоп голлівудський фільм жахів. Пацюки розміром, я вже говорив, яких розмірів, кидались на сітку-рабицю, гризли її зубами, рвали “мозолястими руками”, билися об сітку сивими головами, *короче* — поводили себе мов *урки*, як кандидат в президенти з поганям Прохфесор, вили і гарчали, як уссурійські тигри з московського зоопарку, бо їх годували лише раз на місяць. А цих не годували *вообще*.

Кури збожеволіли при світлі півторакіловатної лампочки Ілліча, надивившись таких реалістичних жахів.

Вони почали нести по півтора десятка яєць за зміну. Але дрібних, як баклажанна ікра.

Півень гавкав на щурів і не встигав обслуговувати свій божевільний народ. Бо за курячими нормативами, на одне яйце — один половий акт. У хохлаток, мабуть, розвинулось *бешенство матки* на фоні манії переслідування, а може, вони думали, що їх гвалтує не півень, а собака.

Батько покинув курити. Не через курей, а тому що грошей не вистачало навіть на сірники, щоб потім тягнути жеребка на ленд-ліз за пальто. Бо без хоч і холодного американського пальта в Росії взимку відмерзали яйця, як писав Пастернак у романі “Доктор Живаго” “...і падали со стуком на пол...”

Отак, одного разу, батько прийшов з роботи, витяг з кишені пачку “Біломорканалу”, розпечатав її і затагнувся папіросою.

Мама сказала йому:

— *Дивись, Гераня, захворієш на легені...*

Батько викинув недопалок у квартиру, під якою він курив і стукнувши поклав пачку без однієї папіроси на підвіконня, видихнув дим за вікно:

— *Я кинув курити...* — і почав чухатися, бо руки в нього були вкриті коростою від мінеральної вати, що в'їлася в кожную батькову пору.

Пачка *напірос* лежала недоторканою на підвіконні, аж поки ми не вибралися з барака в 1952-му. Щоправда, я розрізав пачку знизу лезом батькової бритви “близнюки” і тягав по одній *напіросині* для сусідського свого друга Івана. Аж поки вона не спорожніла. Проте пачка про це мовчала, видавала з себе повну. Навіть вагітну на восьмому місяці видавала з себе, бо я почав пхати в спорожнілу пачку мінеральну вату, якої було скрізь повно, по всіх кутках.

Через ту трикляту мінвату навесні мама захворіла на туберкульоз. Рентген показав каверну розміром з куряче яйце. (Лише напишу слово — *яйце*, як перед очима двометровий уркаган — кандидат у мої президенти, що падає непритомним в обійми своїх бодігуардів.) Мамі у вересні в лікарні на Таганці робили пневмоторакс. Це значить під плевру, під ребра закачували велосипедним насосом повітря, щоб стиснути ліву легеню, щоб в каверні зімкнулися краї. І годували червоним стрептоцидом. Потім червоний стрептоцид заборонили — як дуже шкідливий. Мама ходила накачана червоним стрептоцидом і повітрям, як м'яч для гри в регбі, неспроможна була нормально дихати.

Вона ковтала повітря дрібними ковтками, як окріп.

Старший брат Вадим остаточно вирішив стати композитором. У нього був абсолютний музичний слух. Як у рояля. Брат грав на трофейній губній гармошці, яку батько привіз з фронту, полонез Огінського так, що мама плакала. Він грав мамі через чавунну красиву огорожу парку туберкульозної лікарні на Таганці, бо в середину нікого не пускали. Більше вона ні від чого не плакала.

Тільки від полонезу Огінського, якого грав Вадим на трофейній губній гармошці.

Рояля в нас у бараці, звісно, не було. Бо для такого слуху годився лише рояль, сказав учитель співу ще у школі, ще в Черкасах. І додав: “Уточнюю: як в рояля композитора Скорульського, що зберігається в музеї на Чернечій горі біля могили Тараса Шевченка”.

Вадим разом з батьком зробили клавіатуру рояля натуральної величини. Там було все, як в справжньому роялі. Пружинки, які повертали клавіші, коли їх натискали. Чорний шелак на чорних клавішах, біла, під слонову кістку, фарба на білих клавішах. Єдине, чого не було — звуку. То був німий рояль. Великий Німий Стейнвей. Тобто неповний рояль, а так би мовити, лише його щелепа, його зуби, його переможна американська посмішка на всі п’ятдесят начищених білих зубів. Ні, батько не допомагав Вадиму створювати рояль. Я помилився. Так сказав Вадим, що я помилився. Він сам все сконструював і побудував. Єдине, що допоміг батько, це відлити на заводі овальну пластину з латуні з рельєфними літерами назви інструменту. Наш Стейнвей називався «Черкасси», так, по-російськи, з «І», бо ж за вікнами барака, куди не плюнь, куди не кинь оком, була Рассєя, вулиця Шаріко-підшипнікова, будинок номер 3 і Сукове Болото. Бо під номером 1 була “Зона”.

Епоха черкаського рояля щоранку починалася з божевілля концертного німотіння.

Брат зранку до школи щодня грав на роялі.

Під підлогою ухкали сичами здичавілі кури, півень жалісно гукав з-під землі зозулею, півень змінив фізіологічну орієнтацію з собаки на зозулю, а над тим звуковим підґрунтям на табуретці сидів Вадим і з заплющеними очима грав по нотах Шопена мовчки.

Клавіші ледь чутно клацали, як кастаньєти.

Ухкання курей і клацання кастаньєт — було дуже кльово.

Ноти Вадим брав у бібліотеці Першого державного підшипникового заводу. За рік він освоїв усю нотну бібліотеку 1-го ДПЗ.

Думаю, що такого репертуару не було в жодного піаніста в післявоєнній Москві, а може і в Карнегі-хол.

Весною Вадим збайдужів до роялю і зробив собі акордеона. Сам зробив. Теж німого. Єдиний звук, що видавав акордеон, був свист повітря, коли розтягувалися і збігалися міхи. Міхи були з хромових халяв батькових чобіт, в яких Герасим Савелійович відвоював у кавалерійському саперному полку другу (кращу?) половину війни. Ну, так завжди кажуть про другу половину, що вона краща. Головки, підбори і підшви геть зітліли, а халяви були ще хоч куди. Халяви набирали повні легені повітря і вичавлювали його крізь мікроскопічні щілини в інструменті, настільки прицізне було зроблено акордеона, що створювався ефект ніби завірюха гуляє у чистому полі в Гуляйполі під Запоріжжям, де народилася батькова мати Килина. Або пролітала над Ненаситнецьким дніпровським порогом згряя диких лебедів. Вісім верств від Ненаситця народився батько в селі Варварівка. Лебедина згряя щовесни, розповідав батько, краяла крилами затверділе за зиму повітря на звукові скибки-терції, що падали на землю з крихким дзвоном. Так починалась весна над Ненаситнецьким порогом. Ці звуки я потім використав у фільмі “Лебедине озеро. Зона”, коли лебеді помилково сідають вночі на освітлену “зону”, де мотав строк Параджанов.

Я любив слухати, як грає брат. І Михайлик теж любив. Ми слухали удвох. Сідали на одному стільці (бо в нас був

лише один трофейний віденський стілець) навпроти Вадима і слухали.

Мишко часто плакав, бо мама була в лікарні, а тато весь час на роботі.

Акордеон теж називався “Черкаassy”. Тільки цього разу назву випиляли лобзиком і виклали по краєчку інструмента знизу догори з різнокольорових перламутрових пластмасових гребінців-*расчьосок*, які тоді входили в моду, великими літерами: “ЧЕРКАССЫ”.

Потім я захворів на малярію.

Ні, не потім, а наразі.

Потім — так я написав для краси. Для віддаленої луни з маминим туберкульозом.

Потім — захворіла мама.

Потім — захворів я.

Захворів на малярію в Черкасах. Мене вкусив малярійний комар, аж до крові, коли ми з Льончиком Лашко на митниці ловили трикутним бреднем щурят та карасів в іригаційних канавах. Боря Чміль волочив мокрого мішка зі щурятами, що танцювали в мішку, берегом, бо забрідати в лататті не міг, був малий на зріст, хоча за віком був старший за мене на два роки. Крім того, Чміль був п’яний в *лоскути*. Лоскути слово не українське, але так кажуть про п’яних. Зі слова пісню не викинеш. Чміля не вкусило, бо був п’яний, а мене вкусило. Може Боряку теж вкусило, але через самогон малярійний комар не вправся з завданням.

Потім місцевий районний алкоголік-лікар сказав, якщо несподівано, підспудно для малярії, різко поміняти клімат, малярії буде гамплик! Гамплик був медичний термін, яким користувався черкаський лікар-алкоголік, натомість терміна “летальний ісход”. Вона, малярія, цього не любить. Ну, переміни клімату. Відчепіться.

Мені треба негайно їхати на Далекий Схід або у Єгипет, або у Скандинавію.

Мою малярію підспудно і несподівано відправили в Москву, в барак, на Сукове Болото. Саме в Москві малярія стала малярією, бо в Черкасах вона була пропасницею. Так казала баба Надя. В Москві ми були удвох з батьком. Утрюх з малярією. Але він постійно був на роботі біля своїх вагранок. Він їх підспудно модернізував. Винайшов такий спосіб роздмухувати мінеральну вату з допомогою бубликоподібної форсунки, що вати ставало більше в сто разів, бо вона ставала тонша в тисячу разів. Батька зразу висунули на Сталінську премію. Директор заводу Лесніков Федір Михайлович вимагав від батька, щоб той поставив його (директора) у співавтори винаходу. Головний інженер вимагав того ж самого, бо казав, що це на **його** заводі стало можливим такий видатний винахід, який змінював виробництво скловати. Батько погодився на директора і головного інженера, але коли пошукувачів на батьків винахід перевалило за тридцять (і з главку, і з міністерства, і навіть з райкому партії), батько зняв свою кандидатуру. Всі креслення жбурнув до курей у льох. Ображені співавтори сказали в один голос, що виженуть батька з роботи. Але знайти ще одного дурня на ту посаду ватномінерального камікадзе вже не можна було і в Україні. Хіба що в болотах Білорусії. Але там вже не було інженерів. Інженери всі були в партизанах, в болотах. Їм, інженерам, не казали, що війна закінчилася, щоб не розстроювати, щоб вони не розбіглися з боліт.

Батько постійно був на роботі, а малярія постійно була зі мною.

Точно о четвертій ранку одного разу, в середу, розпочався найдовший в моєму житті день.

Він і так, і без мене, був найдовший, бо було 22 червня.

Прокинувся чомусь о четвертій. Батько вже не спав. Стояв за столом біля кульману. Кульман — це не єврей, це така дошка для інженерів з рейшиною, що повзає у всіх напрямках, але строго паралельно до нижнього краю. Не зрозуміло? Ну, й лихо з ним. Головне, що кульман не єврей, і рейшина не єврейка. Батько креслив черговий винахід. Залізного крота, що буравить під землею тунелі для метро в спосіб ущільнення землі і водночас оплавляє стінки тунелю, як підземна вагранка, в якій розплавлена середина знаходиться зовні. Мабуть, я погано пояснюю батьків винахід, принаймні я так його зрозумів.

Власне, він і збудив мене, бо зіштовхнув ліктем зі столу гранчак з чаєм.

Батько заходився витирати підлогу і сказав мені:

— *Доброго ранку, Юрку.*

— *До-до-до-бр-бр-бр-рого р-р-рранку,* — відповів я ще трохи малярійним голосом, бо зуби в роті танцювали канкан, хоча тоді я з повіями ще не водився, бо був замалий для канкану.

— *Пройшло?* — спитав батько.

— *Ніби-би-би-би то...* — відповів я, прислухаючись до того, як останні краплини рідкого азоту витікають крізь мої пори і стають глевким крижаним циганським потом.

— *Пам'ятаєш, який сьогодні день?*

— *Ні-ні-ні-ні...*

— *Сьогодні почалась війна. Ми були в той день у Кишиневі. Пам'ятаєш?*

— *Ніби пам'ятаю... якийсь двір-р-р з верандами.... по пер-р-риметру... Ніби на вір-р-р-р'ювках багато білизни... повен двір-р-р-р... всі вибігли на балко-*

ни... дивляться в небо... я теж...я заплутався серед чийхось ніг... в небі... вже світлому небі бліді... такі хр-р-рести... пр-р-рожектор-р-рів... і білі хрестики високо у небі... то літаки... потім біля хрестиків розцвітають білі квіти... то зенітки стріляють по літаках і не влучають... всі весело говорять: маневри... маневри...

— Гарна в тебе пам'ять, Юрку, — сміється батько. Він дуже красивий, коли сміється. — Що ти ще пам'ятаєш про той день у Кишиневі?

— Майже нічого... Ще пам'ятаю, що ото, про небо у білих квітах, то взагалі перше, що я пам'ятаю в своєму житті.

З цих зенітних квітів на небі власне і починається моє свідоме життя...ж-ж-ж-ж-и-т-т-т-я-а...

Батько чомусь заплакав. І відійшов до вікна плакати. Не хотів, щоб я бачив, як він плаче. Батько був у білосніжній натільній сорочці без коміра із засуканими рукавами. В 1969 році у Лодзі я прочитав лекцію в лодзинському інституті кіно. Після лекції режисер і оператор Казімеж Куц показав мені свій новий фільм "Сіль чорної землі" про розстріл шахтарів, що повстали в Сілезії. Там був такий кадр. Фінальний епізод. Шахтарі у білосніжних натільних сорочках без комірів, як в мого батька, в передранкових сутінках біжать темним тунелем вузької вулиці, ніби штольнею, ніби по вузькому забою, ніби під землею. Шахтарям стріляють у спину. На білих сорочках квітнуть червоні плями крові. Камера наближається до шахтарів, і тоді ми бачимо, що то не кров, то червоні троянди розквітли на спинах, на тлі білосніжних натільних сорочок, як в мого батька.

Я захотів втішити батька і сказав твердо:

— *Ще я пам'ятаю гарне: ніби такий сонячний промінь падає на білі двері, і вони зачиняються поволі, а за дверима в сонячному промені стоїть банка полуничного варення... така червона... на сонці... аж світиться, як лампочка... а за банкою — мамині вихідні білі туфлі-лодочки на високих підборах... і двері зачиняються... закривають варення і лодочки... а за дверима стоїш ти, батьку, в білому парусиновому костюмі і білих туфлях... ти їх чистив завжди зубним порошком, я бачив... а костюм в тебе... і руки... в крові...*

Батько, не обертаючись від вікна, сказав, він вже не плаче:

— *Так, ми в той день втікли в Черкаси з Кишинєва... а мамині лодочки забули за дверми... А я був тоді дійсно в крові... ми збирали трупи по вулицях Кишинєва після того першого бомбардування... Київ бомбили, нам об'явили, що почалася війна, — проспівав батько упівголоса і подивився на годинника. Було рівно четверта. Краще б батько не співав. У нього зовсім не було слуху. Слуху не вистачало не те, щоб на рояль, як у Вадима, а на звичайне коров'яче калатало, що було до війни в баби Надіної корови Христі. У корови на лобі був білий хрестик — тому її називали Христею. А так корова була рудою, як вчителька англійської мови в Московській школі № 461. Корова Христя мене любила, а вчителька ненавиділа.*

Щоб батько не співав, я відклеївся від ліжка і підскочив до батька:

— *Краще тобі все оте намалюю, — я остаточно здоровим вискочив з ліжка і став босим за батьків кульман.*

Батько наколов мені на планшет великий чистий аркуш торшону. Торшон — це найкращий у світі сорт паперу для креслення і малювання. Торшон батькові видавали на вагу золота в конструкторському відділі

заводу “Ізопліт” для його винаходів. Під розписку — на один винахід — один аркуш Торшону. Торшон був теж по ленд-лізу. Вся Москва тоді була по ленд-лізу. І поклав мені в долоню карандаш “Кохі-Нор ВН”, від якого запаморочливо пахло сандаловим деревом.

Пахне і сьогодні.

Я намалював на білому, як рафінад, аркуші великі сонячні двері.

З лівого боку у куточку — банку вчорашнього, тільки вчора мама зварила, полуничного варення і мамині святкові туфлі-лодочки. Сонячний промінь переломлювався в зеленкуватому склі банки, змішувався з яскраво-рубиновими, кольору зірок на кремлівських баштах, ягодами полуниці і віддзеркалював на тіньову частину дверей лелітки сонячного світла маленькою підківкою райдуги. Ніби на дверях сонячна підкова. Підкова — це завжди на щастя. У дверях стоїть (я так намалював) батько в білому полотняному зім'ятому костюмі. Кров я не малював. Бо в мене були ж не кольорові олівці, а батьків “Кохі-Нор ВН”. Це такий карандаш. Хай вам грець, не кажіть мені, що то був олівець.

То був карандаш “Кохі-Нор ВН”. Від нього пахло Індією.

Хоча райдугу, тобто веселку, мені вдалося намалювати напівтвердим (ВН) сірим свинцевим грифелем олівця. Саме в цьому полягає феномен графіки, як я дізнався через сто років (в мистецтві рік за два, як на “хімії”) — передати різнокольоровий світ, що буяє і вибухає мільярдами райдуг, втілити на площині стриманим співвідношенням чорного і білого.

Саме так я зняв свій режисерський дебют і своє прощання з операторством у фільмі “Криниця для спраглих” — тільки чорне і тільки біле.

О шостій ранку 22 червня ми з батьком снідали удвох яєчнею з чотирьох яєць, а потім батько повіз мене в “Третьяковку”. Не пішов на роботу, сказав у заводоуправлінні, що з обіду вийде на дві зміни поспіль.

“Третьяковка” — це такий великий клуб, більший за “Машбуд”, більший за клуб 1-го ДПЗ, де по стінах, як і у “Машбуді” висіли картини, намальовані різними фарбами.

Дуже довго я думав, що Третьяковка дослівно “третьяковка” — ковальський термін, що означає останню чистову обробку кованого металу. До чистоти дзеркала. Так мій дід кував лемеші. Хто не вміє, той може третьою ковкою звести леміш на швайку.

В *третьій ковці* тре' було мовчки сновигати по залах і дивитися на стіни. На стінах висіли мальовані картини. Мільйони картин. Стільки картин просто неможливо уявити, не те що намалювати. У нас в бараку висіла лише одна картина. Дуже красива. Було написано: “Утро нашей Родины”. Художник Шурпін. Дуже красива картина. Іосіф Вісаріоновіч Сталін стояв у красивому білому кітелі з золотими погонами з суцільного золота посеред безкраїх ланів стиглої пшениці. Дивився вдалину. В Третьяковці я побачив тютелька в тютельку таку самісіньку картину про поле пшениці, тільки без Сталіна. Там, де в нас у бараці був Сталін, в Третьяковці літали ластівки. І художник чомусь був інший — Шишкін.

Мені особисто сподобались дві інші: одна зображувала Дніпро вночі і місяць крізь чорну хмару. Майже нічого не було видно, все було заквечене чорною, як антрацит, *сажею газовою*, або *кісткою паленою* (не лякайтесь, це не спогади про Майданек, це назви олійних фарб, які продавалися маленькими тюбиками лише художникам при вході в “третью ковку”). Батько не зміг купити мені

жодної фарби, хоча я дуже просив, я лише вивчив усі назви напам'ять, досі пам'ятаю: волконсконіт, умбра натуральная, сієна жжена, краплак красний, стронцій, ультрамарин і зовсім неймовірна назва: берлінська лазур, ще англійська красная, насправді коричнева, але місяць світив так, що хоч голки збирай, казала баба Надя. Ну, це закінчення речення, яке почалося отам вгорі зліва, на табуляції абзацу. Таким словесним викрутасам я навчився в графа Толстого.

На другій, великій картині, це сподобалась мені на все життя, був — Бог у Трьох.

“Трійця” називається.

Назву я знав — це означає: Зелені свята, коли баба Надя встеляла всю підлогу любистком, корінцями калгану, аїром і м'ятою.

Вони утрьох сиділи за овальним столом, у всіх за спиною були крила. На столі стояла мала кособока макітра, з медом, мабуть. Скоріш за все полумисок, а не макітра. Художник якось невдало її намалював, було неясно: чи макітра, чи полумисок. Саме таку з рідким медом ставив на стіл в Черкасах дід Тарас, коли качав мед.

(Ні, хоч голки збирай, не баба Надя казали, а то пісня така — ніч така місячна, зоряна, ясна, видно, хоч голки збирай. На картині все було дуже тьмяним, на тій першій картині про ніч, але голки, справді, можна було збирати. Тільки після війни, хіба що дурний піде збирати голки на березі Дніпра. Голки, особливо для швейної трофейної маминої машинки “Зінгер”, були найбільшим дефіцитом. Їх навалом було лише у Кремлі, як і хіни. Але ж у Кремль тоді ще не пускали збирати голки).

— *Ти правильно дивишся на Трійцю. Це не картина. Це ікона, —* якийсь, старший за мене, гладкий красунчик, що ледь запхав себе в куций пурпурний оксамито-

вий спінджак, я таких ще ніколи не бачив, потім він мені сказав, що студент Академії мистецтв з Ленінграда і що він навмисне приїхав на побачення з “Трійцею”, бо ніби сьогодні Трійця, за старим календарем, мабуть, збрехав, хоча я не зрозумів, чому треба було брехати, а той повторив уже для себе тричі: — *Шедевр. Шедевр. Шедевр.*

Мабуть, не збрехав, бо крім оксамитового спінджака в нього був ще довгий шовковий шарф на шиї кольору моєї пропасниці — жовтогарячого.

Спершу спінджак довго вивчав, як я дивлюсь на картину.

— *Ти півгодини, ти молився... я це зрозумів, як тільки зайшов у зал... “Трійцю” не можна роздивлятися... тоді вона мовчить...*

Тоді я вперше почув слово — шедевр.

Зауваж це, святий Петре. Почув уперше.

Я ж не знав, що з часом почну штампувати шедеври, як баби Надіна корова Христа кізяки: ляп! ляп! ляп! Прости мені, Господи, шедеври наші.

Спінджак сказав, що розуміється на цьому, на іконах, бо вірить у Бога, що ота “Трійця” — найкраща в світі. Ще сказав, що його звуть Ілля. А я відповів, що я Ілленко. Ми пореготали. Ще той назвав своє прізвище. Я забув відразу. Зараз уже не пригадаю. Схоже на Лазунова. Чи Лізунов, чи Ладунов, чи Казанов. Я сказав, що батько повів мене в Третьяковку, бо я гарно малюю, так батько сказав, я запросто міг намалювати і дерево, і коня, і бабу Надю, як живу, хоча вона і так жива, але в Черкасах. Можу намалювати коня, починаючи з лівого заднього копита і аж до гриви, коли кінь брикається і гриву вітром збиває набакир. Міг би блискавку, якщо б схотів. Міг би мжичку, але отак намалювати місяць, щоб ото світив як лампочка, я ще не вмів.

Новий знайомий сказав:

— *Забудь про місяць, то все мазня на постном мас-
ле, штучки Куїнджі — єврейського грека хохляцького
походження, з берегів Неві.*

По-моєму, спінджак був антисемітом і українофобом
одночасно.

А ще я сказав, що батько повів мене зранку, бо по обіді
приходить до мене малярія. Ні, не вчителька, а хвороба.
Гризунов спершу подумав, що малярія, то вчителька з
малювання. Ми попрощалися з Плазуновим, я сказав,
що мені треба додому, бо на мене там чекає малярія. Ма-
зунов сказав на прощання:

— *Навіть не намагайся намалювати місячну ніч.
Прийдеш додому і намалюй “Трійцю” з пам’яті. Тіль-
ки нічого не їж перед тим.*

Я так і зробив.

Коли повернулись, пообідали вареними яйцями, бать-
ко побіг у цех, а я почав шукати чистого аркуша ватма-
ну.

Чистих не було. Взагалі ніяких не було. Я згадав, що
батькова сталінська премія має бути в льосі. Поліз туди і
там знайшов скручений у лурон (чи рулон?) батьків вина-
хід. Витяг з лурону (все-таки, мабуть, з лурону) один аркуш
і не встиг його до пуття розгорнути на ящиках з-під картоп-
лі, як мною почало малювати. Я майже не контролював
процес. Рукою водило, бо вже накочувала трясовиця.

Трійця виходила в пропасниці так, ніби сиділа в на-
шому льосі біля оцього ящика з-під картоплі. Картоплі в
брудному ящику вже не було, бо стару ми поїли, а моло-
ду викопали охоронці з зони. Вони дуже любили молоду
картоплю. І крила в мене ніяк не виходили янгольські,
хоча освітлення для малювання було в льосі ідеальним
завдяки лампочці Ілліча.

Може крила не виходили янгольськими через те, що заважали кури, які лопотіли мені перед очима своїми куцими курячими крильцями, які батько регулярно підрізав, щоб кури й гадки не мали повилітати з льоху.

Курьіца не птица — це всім відомо, про які крила може йти мова.

Лихоманка робила своє.

Крила в янголів були обскубані. І замість хітонів, чи тог, чи то білих маскхалатів часів фінської війни оті трос були у зеківських кухвайках.

Там в Третьяковці в них у руках були кийки, точнісінько лижні палки.

Малярія — це така хвороба, що буває за розкладом. Двічі на добу. Скажімо, рівно о другій пополудні тебе починає трусити. Ніби в середині хтось розливає по жилах рідкий азот. Температура рідкого азоту мінус сто сімдесят градусів за Цельсієм, так казав батько.

Зігріти, коли в твоїх жилах рідкий азот, не може ніщо. Так казав Заратустра.

Недарма ж... кажуть... кажуть... кажуть... кажуть... — трусить як лихоманка.

Це якраз про малярію... кажуть. Кажуть.

Малярію лікують хіною ще з часів єгипетських фараонів. Від хіни люди глухнуть. Стають поголівно як Бетговени. Ні біса не чують потім, після хіни. Хіни тоді в Москві не було. Була, але лише для ЦК. Лише в Кремлі. Для решти був акріхін чи хінін, забув точно. Від нього людина стає жовтою. Жовті очі, жовті нігті, жовтий язик, жовта шкіра. Я був напівглухий (бо не хіна, а акріхін) і жовтий, як малаєць, як помаранчева революція 2004.

Цілий день я був здоровим, але жовтогарячим і напівглухим до всього, як революція.

А рівно о другій пополудні лягав у ліжку, накривався всіма ковдрами, що були в бараці, з головою і все одно мерз, як голий китаєць з Сінгапура в пустелі Сахара серед ночі. В Сахарі вночі мінус сім. Це ми чомусь (навіщо?) вчили з географії напам'ять. За сорок хвилин приступ (чи напад?) пропасниці закінчувався, марення зникало, залишалося безсилля і липкий піт по всьому тілу.

Щоб помитися, треба було йти до батька в цех. Там був душ. Коли я включив паруючий струмінь гарячої води, в кабінку вскочив батько і крикнув крізь велетенські клуби пари:

— *Тікай! Тільки не додому. Тікай до Парасковії Федорівни. Ось тобі гроші на трамвай і метро. Потім все зрозумієш. Тікай!*

І зник.

Розчинився в диму, в летючих пасмах скловати, в загравах малинової лави, що зміями виповзала з вагранок, зник, як тінь отця Гамлета.

Я зник, на відміну від Гамлета, спершу виконувати накази батьків, а потім вже думати — робити чи не робити.

Парасковія Федорівна була нерідною мамою моєї двоюрідної сестри Світлани Кіміної. Вони жили дуже далеко від нас, на Серпуховці, біля крематорію, зовсім біля Кремля. Ми майже ніколи в них не бували. Може один чи два рази. Коли я вискочив на вулицю Шарікопідшипнікову, трамвайна зупинка була в диму.

Горіло щось на “Зоні” за парканом з колючим дротом. Я вирішив спершу роздивитися, що горить, а потім тікати до Парасковії Федорівни. Два рази я був в неї і два рази їв високі пишні пироги з яблучним повидлом. Варто було випробувати долю втретє. Ще в них був ліфт. Ліфт — це такий хатній трамвай, що дряпається по вер-

тикальній стіні. Трамвай на трьох. Бо четвертий у ліфті — ліфтер. І дзеркало.

Ліфтер — це ліфтовий кондуктор. Але возить на шару. Квитків не продає. Тільки натискає гудзика і питає: — *Вамкуда?*

— *Вамкуда?* — спокусливо благало напівглухе вухо, але я побіг у бік п'ятиповерхового червоно-сірого будинку з грецькими колонами вздовж фасаду, в якому ліфта не було від народження.

Я побіг до п'ятиповерхівки навпроти нашого барака, через дорогу і трамвайну колію, підперезаною безрозмірною калюжею, яка, за свідченням Гоголя, буває лишень у Миргороді.

З верхнього поверху крізь брудне скло було видно, що саме горить.

Горіла майже вся зона.

Деревини там було більше ніж достатньо, щоб підпалити всю Москву. Москва вдруге мала шанс після Бородінської битви відновити архаїчну архітектуру. Архітектура тоді в Москві по околицях була здебільшого не в стилі бароко, а в стилі барака.

Я бачив, як охорона заганяла зеків по бараках прикладами.

Горіло ближче до заводу "Ізопліт".

Полум'я ось-ось мало перекинутися на цех з вагранками, де зараз був батько, звідки він мене витяг хвилину тому з душу, а потім вогонь явно націлився на наш барак.

Згорять кури, подумав я з жалем.

Ні, не згорять, задихнуться у льосі, виправив мене хтось всередині. Можна буде поласувати копченою курятиною — зловтішався той. Тоді я ще не знав, що там, всередині, в мене засіло крім малярії ще й альтерего.

А про його паскудний характер я навіть і не здогадувався.

Все, нечистий, норовить наперекір мені робити. І кепку носить набакир. І так все життя.

Вогняний вітер крутило, наче матню червоних шовкових шароварів танцюриста гопака.

У різних ділянках зони схоплювались отакі вогняні вири, як на Дніпрі під бакеном, з чорно-жовтої води, розкручували суміш гарячого повітря, сухих стружок, тирси і трісок і випльовували у всі боки протуберанцями важкого вогню. Як “катюші” над Кенігсбергом. Ісконно-посконно руським містом, де поховано Еммануїла Канта. Про “катюш” розказав мій сусід-спостерігач з протезом замість однієї ноги. Мабуть, він знав це, як кажуть, з перших рук. Я б сказав: з перших ніг.

Пожежа розросталась на очах. Тобто очі не горіли, це тільки так говорять для краси, мої вирячені очі скляніли, коли бараки на зоні раптом спалахували ніби сірники в коробці. Барак за бараком. По черзі.

Зеки не хотіли лізти в бараки, приречені згоріти. Чинили опір.

Охорона почала стріляти. І все ж таки заганяла кулями зеків в чорні пащі дверей, ніби в топки плещ вогняних.

За якийсь час всю зону було оточено пожежними машинами. Думаю, що зі всієї Москви. Пожежників усередину зони не пускала зовнішня охорона. Між пожежниками і охороною почалась справжня війна.

Пожежники почали поливати з брандспойтів наш барак і паркан.

Потім у ВДІКу я бачив фільм “Пожежа в старому Чикаго” — то було щось подібне.

Сорок хвилин ексклюзивного голівудського целулоїдного полум'я. Щоправда, від екрана віяло холодком. А зараз було гаряче на даху п'ятиповерхівки, навіть на відстані півкілометра.

Нарешті пожежники пішли на штурм.

На штурм їх повів пожежний генерал, схожий на Жукова у форматі дзвіниці Івана Великого з Кремля. Пожежні могутні американські “студебекери” проламували паркан у кількох місцях з боку вулиці Шарікопідшипніковій і вривалися в палаючу зону.

— *Чистая курська дуга*, — сказало голосом ветерана з-за мого плеча, треба буде намалювати, занотував собі у голові біля лівого вуха зсередини. Зробив такий собі побіжний малюночок а ля Матіс на чистому (табула раса) тлі мозочку.

В зоні вже нічого не було видно за полум'ям, димом і парою.

Горіли з чорним димом рубероїдні покрівлі бараків. Та мабуть і з людей, що горять — дим чорний і масний.

Вода з брендспойтів закипала у повітрі — це я бачив.

Зеків, яких не вдалося загнати в бараки, ошпарювали окропом, варили варом.

Вся охорона повтікала з зони на вулицю Шарікопідшипнікову.

Пожежники все ж не дали вогню вирватися за межі зони.

Пожежа, стихія теж були ув'язнені у зоні.

За дві чи три, чи чотири години — не пам'ятаю, бо час перетворився в суцільний протуберанець, що пропалював реальність аж до кісток, до містики. Вже під вечір, я спустився з даху п'ятиповерхівки і вирішив повернутися додому, а не їхати до Парасковії Федорівни.

Але — зась.

Всі підступи до зони були оточені солдатами. Вони стояли щільно, не проскочиш. Нікого не випускали і не впускали. Наш барак опинився всередині цього оточення.

Скільки я не канючив, що я там живу, нічого, крім потиличників, я не дістав.

Солдати жартували:

— *Не спеші, пацан, твоя от тебе не уйдьот...
У тибя вся жизнь впереди і в зоне...*

Мало не пів-Москви збіглося дивитися на шару на таке класне шоу — “Пожежа в зоні Норд-Ост”. Річ у тому, що ця місцевість з часом стала називатися Дубровка. Саме там, де горіла зона, колись на краю Сукового Болота була деревня Дубровка. Деревня за часів Леніна плавно перетворилася на “зону” — а її назва перекочувала у словник географічних топонімів. Суково Болото взагалі зникло за неблагозвучністю з мапи Підмосков’я, а з часом, майже з центру Москви.

Коли Москва остаточно замегаполіла, на Суковому Болоті побудували велетень першої п’ятирічки підшипниковий завод, а при ньому клуб. Тобто Палац культури і згадали про красиву назву “Дубровка”. У Палаці культури наприкінці століття поставили мюзикл “Норд-Ост”. Далі вам, вельмишановний апостоле Петре, все відомо. Ну, про газ і таке інше.

Поки що до мегаполісу, “Норд-Осту”, газу і Чечні було як до місяця у сонячний день і у натовпі пішли чутки, що це підпал. Навмисний.

На честь 22 червня. На честь початку війни.

Ніби зеки, полонені німці, прокопали підземний хід і підпалили зону, щоб втекти під час пожежі і неминучої паніки. Ніби вихід з підземного ходу вже знайшли в цеху заводу “Ізопліт” — в душовій кабінці. Ще казали, що втекло вісімнадцять зеків. Принаймні вісімнадцять

вже зловили. Бо вони помітні, бо в зеківському одязі. Інші сумнівалися, бо в ватняках або у тілогрійках був кожен третій у цьому ж таки натовпі. Це ж була робоча околиця Москви, так би мовити Красний Пояс Парижа. Такі самі куфайки були і в зеків. Що робочі на заводі були вдягнуті саме так, це я і сам бачив. Там за душовими кабінами була роздягальня, де висіли робочі роби тих, хто працював у цеху. І мого батька роба теж висіла там. Коли вони приходили на роботу, то перевдягалися. “Якщо зеки зробили підкоп в душові кабінки, то вони могли перевдягнутися в те, що залишили робочі тієї зміни в своїх диктових шафках”, — подумав я, але вголос цього не сказав. Про всяк випадок.

Я простояв за оточенням до пізнього вечора. Наслухався досхочу. І про історію цієї зони, і про правила утримання зеків у зоні, і про всі можливі варіанти втечі звідти. Я стояв у натовпі спеціалістів по відсидках. Знатоків, тобто знавців. Але звідки бралась оперативна інформація в натовпі, я дивуюсь і досі. Все було достеменно відомо:

Скільки було втікачів.

Скільки згоріло в бараках.

Скільки зловлено.

Як саме підпалювали.

Дивно, але інформація була майже безпомилковою. За тиждень, чи трохи більше, стало відомо про найменші деталі спланованої втечі.

Планували і очолювали втечу троє німецьких полонених. Один з них був штрекмейстер, чи маркшейдер, чи щось подібне, ну, професійний шахтар. А може штрейкейкбрехер, той, що правильно знає рити під землею. Вони прокопали штольнію просто з ближчого до заводу зеківського барака на територію заводу “Ізопліт”.

Вони розрахували точно: коли їх силою позаганяють до бараків, то з того барака, де починався підкоп, втечуть всі, хто захоче тікати, а решта бараків згорять разом з людьми. Шукати підкоп не будуть, аж поки не знайдуть в згорілому бараку лаз, ну, вхід до штольні. Його знайдуть не відразу, бо лаз буде завалено згарищем. І це ще не все. Ніби підкоп чи штольня посередині маршруту, ділилася на три різних рукави. Один, головний, вів до цеху, під душові кабінки заводу “Ізопліт”.

Це ніби шлях приречених.

Всі, хто проповзуть крізь ту діру, зловлять собаки, яких пустять по сліду.

А трійко основних втікачів роблять для себе потайну бокову штольню, яка відходить від центрального підкопу десь посередині підземного маршруту. Ті троє повзуть останніми, замикаючими.

Коли повертають у замасковане від інших втікачів бокове відгалуження, то завалюють за собою хід намертво. Собаки повзуть прямо за основною групою втікачів. А про бокову штольню ніхто ніколи не дізнається. І де вона виходить з-під землі — найбільша таємниця програми “ескейп”, або “втечі”.

Як правило, професіонали уникають каналізаційних каналів, мереж телефонного зв’язку та інших відомих на підземних мапах комунікацій. Краще над усе для втікачів: знайти чийсь приватний льох або відстійню яму сортиру загального користування, або фундамент давнього (часів заснування Москви) поселення, або покинуте кладовище.

Мене пропустили метрів на сто до нашого барака десь пів на першу ночі, коли зняли зовнішній ланцюг оточення.

За зовнішнім, всередині, був ще один.

Але через той мене пропустили, бо там вже чекав на мене батько з документами.

Батько був чорний як чортяка з пекла, або вугляр, у сажі, кіптяві та саднах на руках, на лобі.

Вони з робочими гасили пожежу, бо цех теж зайнявся.

Наш барак вцілів, через те що був наскрізь мокрий, як ворона після гри у водне поло, де вона була за воротаря.

Барак ефектно парував на контражурі у світлі потужних прожекторів, які понавозили невідомо звідки. На машинах, що виробляли для тих прожекторів електрику було написано “Мосфільм”. Так я вперше побачив кіно прожектори “ДІГи”. Дуга інтенсивного горіння — от такої. І все це у той один найдовший день — 22 червня.

Зараз я іноді думаю, чи не “Мосфільм” знімав якийсь блокбастер?

А, може, то був перший в моєму житті майстер-клас з кіномистецтва.

Коли ми дісталися додому, там не було чим дихати від смороду.

Довелось відкрити навстіж двері і вікна. Щоправда двері було виламано, зірвано з завісів. У кімнаті все було шкереберть.

— *Був шмон...* — сказав батько.

Страшенно хотілось їсти.

Батько сказав ще:

— *Спустись в льох, візьми яйця, якщо... хр-р... там є... хр-р-р... яй-ця...хр-р-р-р-р.... хр-хр* — і захропів. Впав на мокре ліжку, як у калюжу, і провалився в сон, як у ополонку.

Я відкрив ляду під столом і стрибнув в яму.

Перед тим роздивився, що до чого.

Ляду було завалено моїми і братовими підручниками з книжкової полиці. Полиця валялась теж на підлозі поламана. Акордеон “Черкасы” безшабашно розвернув свої міхи, ніби непробудний підпарканний п’яничка. Згвалтований рояль був догори ногами. Щоправда ніг у рояля не було з дівочтва. Але цілий. Лише лейбла “Черкасы” теліпалася на одному мідному цвяхові. Видно гатили по роялю чоботями, щоб видобути з нього звукове зізнання. Я знайшов на підлозі другого цвяха і засунув його в стару дірочку. Поки що хай буде так.

Чорний паралелепіпед фотолабораторії було варварськи потрощено.

З чорного прямокутника здерли чорний папір, як ото з зайця дід Тарас знімав шкуру — одним махом. Як панчохи. Мабуть, шукали в нас у кімнаті втікачів. Мені стало шкода нашого архітектурного хатнього шедевра. Той прямокутник, чорний аж сліпучий, зачаровував мене своєю бездоганністю.

Потім я зрозумів, що то був наш чорний камінь Кааба.

Колись Малевич намалював абсолют — чорний квадрат, а батько зробив архітектурний тривимірний відповідник того шедевра, нічого не знаючи про Малевича. Чорний паралелепіпед. Згодом я купив собі, як згадку про той чорний барачний шедевр, чорний кабінет. У ньому були дві чорні шафи, елегантні копії нашої чорної фотолабораторії на Суковому Болоті, чорні полиці від підлоги до стелі, два чорних еротичних столи, що входили один в одне, як... не знаю як... і чорна тумбочка під чорний факс-апарат.

І чорне шкіряне обертове крісло.

“Бабки” на кабінет прийшли з Німеччини, з Дюссельдорфа, з каналу “Арте”, де показали мій фільм

“Криниця для спраглих” на Францію і Німеччину. Це сталося після реабілітації фільму у 1988-му, після того як “Криницю” 22 роки було ув’язнено *на полиці*. Добре, що не спалили тоді всі копії. Добре, що я тоді вкрав одну. Власне вкрав не я, а мої монтажники і винесли по коробці за прохідну під спідницями. За одну ходку по одній коробці.

Так що фільм після двадцяти двох років ув’язнення, заробив на чорний кабінет своєму режисерові.

Коли я намагався тоді, в далекому дитинстві, трохи прибрати у кімнаті московського барака отой постшмонівський розгардіяш, на мене накотило. Рідкий азот почав розповзатися по жилах. Малярія-пропасниця почала мене трусити, як грушу під час ташкентського землетрусу.

Коли колотун досягав апогею (я досі ще ніколи не втрачав свідомості), починалися галюцинації.

То були перші блокбастери, які мені довелося бачити в житті. Голівуд був потім. “Молитва за гетьмана Мазепу” була ще на відстані півстоліття, на віддалі витягнутої у галюциногенній свідомості руки.

Існування одноразово у двох планах буття — галюциногенному і більш потужному галюциногенному, тобто реальному, — створювало дискурс постмодернізму.

Останній раз, перед тим як заритися з головою у крижану постіль, я розтопив влітку грубу в малому апендиксі нашої кімнати, де стояло ліжко батьків. Коли накотило остаточно, з відкритої топки разом з язиками полум’я висунувся старший брат Вадим і почав лякати страшними мармизами. Мені було так страшно, що я ніби втратив свідомість, але в ту ж мить Вадим постукав з вулиці у вкрите морозом скло вікна... Старший Брат-2

з-за вікна почав дмухати на скло і видмухав чорне око серед крижаних візерунків. Від того чорного ока без зіниці потягло мені в груди пекельним холодом, ніби в груди забивало пешню, як ото на зимовій рибалці б'ють лунку в кризі.

Чорне Око на білому склі перетворилось на хижу лунку, з якої випірнула мокра голова Брата-3 і почала сміятися з мене, що я так змерз... Отут під німий регіт відокремленої голови риби, яка з'явилась замість Брата-2... я заснув... знепритомнів...

Прокинувся спустошений, знесилений, вогкий і глевкий від поту.

Я був мов знесилений слимак, вкритий лускою слизоти. Відклеїв себе від вогкого холодцю простирадла і пошкутильгав, хитаючись та чіпляючись за паркани до батька в цех, в душову.

— *Спустися в льох... повизбіруй яйця... якщо... там... є... яйця...хр-р-р...* — і батько захропів.

Я відсунув з ляди вбік свої і братові переколошмачені підручники, німий рояль, ще німіший акордеон і стрибнув у яму.

В ямі було темно.

Темно?

Вибачай, святий Петре, я щось переплутав в палімпсестах пам'яті.

Щось тут не так.

Чіпляючись за паркан, шкутильгаю в душову, а опиняюсь в льосі з божевільними курми.

Або це дежа вю, або майбутнє зі швидкістю світла врізалось в минуле.... або навпаки... минуле іклами вп'ялося в майбутнє...

Або *нап'йорсточник* знову перекинув ртутну кульку моєї долі під не той *нап'йорсток*.

Он! Ля!..

Я знав, якщо цілити ногами точно в середину, то потрапиш на яйчики з-під картоплі, поскладані один на один. Яйця вчені кури відкладали у два лотки по боках ями, а сиділи, зазвичай, на жердинках під стелею, ближче до лампочки Ілліча.

На цей раз лампочка не горіла. В голову вдарило віршами: *“Лампочка перегоріла. Нову став, завгосп Гаврила!”* Потім, в 92-му ці вірші напише Коротич (?), коли він буде редактором журналу “Аганьок”.

Я намацав лампу у пільмі і покрутив її на півоберта праворуч.

Спалахнуло світло. Занадто. Осліпило мене.

Белое безмолвіє поволі ставало видимим.

Кури мовчали, бо від жаху втратили дар мови.

Навпроти мене впритул виникли з білого безмолвія три нерухомі постаті.

Три зеки.

Три втікачі.

Я таки розчавив усі яйця. Наступив на них, коли спускався в яму. Я ж не знав, що втікачі поскладали яйця на яйчик і збиралися поспідати ними.

— *Кіндер-сюрприз*, — сказав один, той, що був вищий і стояв по центру. Сказав здивовано і по-німецькому. Потім зрозуміло, але теж по-німецькому додав: — *Хенде хох, штейхен... кляйне русішен кіндер...* — потім перейшов на руську: — *Только пікнеш... випущу кішки*, — і приставив мені до живота заточку. Руська в нього була цілком пристойна. Заточка вражала.

Так ми трохи постояли в тиші. Вгорі з посвистом хropів батько.

— *Кто то есть там?* — запитав лівий янгол і показав пальцем в небо. Тобто в підлогу. Чи стелю? Спробуй

розібратися, коли ти в клітці з сітки-рабиця під землею напроти трьох німецьких полонених із заточками.

— *Батько*, — тихо відповів я, щоб не збудити батька. — *Він стомився... Гасив пожежу... Спить...* — мене від страху прорвало.

— *Тіхо...* — приклав пальця собі до рота перший.

Я замовк.

Німці щось швидко заговорили між собою пошепки. Ніби баба Надя смажила шкварки на чавунній пательні, і вони шкварчали — така в них мова, подумав я. Мова як шкварки. Хороша мова. Якщо до того ж і з сухарями. І ще я подумав, що то почалася в мене галюцинація, бо мене почало колотити ще там нагорі. Чомусь подумалось, для чого я тоді в Черкасах вигадав про полоненого німця в льосі. Треба бути обережним з вигадками. І ніколи їх не озвучувати. Недарма кажуть — накаркав. Все це я думав гарячою від рідкого азоту головою, поки німці між собою радилися, як краще мене вбивати.

— *Што там на верху всть? Какая охрана? Что они делают?*

Тут сюжет круто накренило убік і понесло по коротких злих хвилях реалізму, як мій швертбот на гонках на першість Ялти, коли я зламав щоглу за один галс до фінішу.

— *Герасім!* — хтось ревував вгорі не своїм голосом. — *Вставай, Герасім! На второй вагранке козьол!*

— *Щас рваньот!* — додав інший фальцетом.

Вгорі затупотіло. Я зрозумів, що батько прокинувся і кинувся до другої вагранки як навіжений.

Коли шестиного тупотіння затихло, головний німець спитав пошепки:

— *Вас із дас казьол?*

— *Казьол — це коли у вагранки не вистачає вогню... і розплавлена глина перетворюється в череві вагранки*

у базальтову глибу. Потім її звідти не видовбаєш... Треба видобувати, поки ще рідка... Потім тільки трепанація черева...

Я бачив по очах, що німці ні бельмеса не зрозуміли. Але *зауважали* (почали поважати мене як вундеркінда).

Знову середній спитав:

— *Кто это нарисовать?*

Німець тримав у руках вещдоказ — мій малюнок “Трійці”. Зображенням до мене, щоб я міг опізнати. Неймовірно, але намальовано було трьох втікачів з абсолютною портретною подібністю. Один до одного. “Тютелька в тюфтельку”, як казав Президент Кучма. Від тютельки до тютельки.

— *Що ти наробив!?* — заверещало альтерого. — *Скільки разів тобі казати?! Як скажеш, так і буде! Що намалюєш, те й побачиш! Що нафантазуєш — те будеш мати!*

Блін! Я сам їх наврочив. Це я, виходить, підпалив зону.

У 1992-му відразу по смерті батька я вирізьбив з його липової дошки для креслення справжню “Трійцю”, до якої він мене підвів тоді у Третьяковці. Вирізьбив на фоні чорнобильського саркофага і тієї покрученої сосни, що стоїть відразу за саркофагом. Потім я розфарбував різьбу акварельними фарбами. “Трійця” зараз висить ліворуч від мене. Я її ніколи не продам. Моя “Трійця” — це симулякр рубльовської. Це переклад його “Раю” на мов “Пекло”.

— *Кто это нарисовать?* — повторив німець.

— Я, — відпиратися не було сенсу.

— *У тебя малярія?* — спитав той, що ліворуч. Як він здогадався? За його спиною я, нарешті, побачив лаз у глиняній стіні льоху. Сітку-рабицю було акуратно роз-

різано і загнуто убік так, щоб можна було пролізти одному не дуже товстому янголу. Крила в німців були, як я намалював, скоріше курячі, ніж лебедині. Чи може кури з переляку позалізали між сіткою-рабицею і глиняною стіною льоху і так там завмерли? Мабуть, кури з Підмосков'я ще пам'ятали окупантів, які ласували переважно курятиною.

Я відповів на запитання про малярію, після паузи, під час якої розмірковував про те, які крила бувають у зеків.

— *Мене вкусив малярійний комар у Черкасах.*

— *У Черкасах? На Дніпрі?*

— *Так.*

— *А мене під Черкасами на Росі взяли у полон. Де зараз фронт?*

— *Який фронт?* – не зрозумів я.

— *Не приставай к кіндеру, – урвав його старший Бог. — Ти больше не болей малярія. Всьо. Это последний раз будет. Но сильно будет... Крізіс будет... Дух, — старший звернувся до того, що був від нього праворуч: — Дух, принеси акордеон. Он там, наверху... І рояль тоже...*

Дух випарувався з льоху з легким шумом крил, потім знову матеріалізувався на попередньому місті і поклав на ящик з-під картоплі клавіатуру рояля “Черкаси” і акордеон мого старшого брата. З кишені кухвайки витяг німецьку трофейну, довжиною з кукурудзяний качан, губну гармоніку.

Вони заграли утрюх. Троїста музика називається. То був Бах. Токата ре-мінор. Ніби їде дах.

Не в переносному сенсі, а у прямому. Їде дах формату ре-мінор.

Колись я з малим сином Андрієм сховався від рясного дощу в Парижі в соборі Святої Магдалени, зовні схожому на Афінський акрополь. У соборі було порожньо. І тем-

но. В темряві губилися абриси олтарного нефа десь за півмилі від лави, де ми присіли. Раптом з-під склепіння готичного даху з-під самого Чумацького Шляху святої Магдалени впав Ніагарський водоспад звуків, ніби рвучко відкрили кран-гідрант: токата ре-мінор — органіст готувався до вечірньої меси в порожньому соборі.

Йо! Невже!?

Музика поглинула мене, як океан Атлантиду.

З ручками, з ніжками.

Йо!

Той, що грав на губній гармонії, вільною лівою рукою натиснув гудзика на правій стіні льоху, на глині за сіткою-рабицею. Цікаво, хто той Рабиць за національністю? Мій знайомий покійний композитор Карабиць — українець. А це скорочено — Рабиць. Значить — їнець?

Хто воно?

Невже?

Янгол спитав мене:

— *Вамкуда?* — і не дочекавшись відповіді, натиснув на гудзика.

Ліфт безшумно, потужно тягнув угору.

Середній з крилатої Трійці сказав з лагідною посмішкою:

— *Не обертайся,* — сказав по-німецькому, але я зрозумів.

Так буває лише з ліфтами фірми “Кохе”, вони починають рух так, що тебе мало не розчавлює. Але якось обійшлося. Я встояв. Поверхів було багато, бо світлове табло мерехтіло вже за сотню. Нарешті ліфт вигулькнув, як з води, у великій білій кімнаті. Я лежав в ліжку. Наді мною висіло у повітрі обличчя брата Вадима. Це спершу мені так здалося, бо Вадим був у білому халаті. Білий халат на фоні білої стелі створював ефект незалежної від

тулуба голови. Лише голова. Сама по собі. Вадим виявилось сидів поруч з моїм ліжком з акордеоном “Черкаassy” на колінах.

— *Ти, Юра, дуже просив, щоб я тобі весь час грав... Це ти так непритомний мене просив... в тебе було марення... маячня... хоча в тебе маячня перманентна... все життя... От я і грав... З вечора до ранку... Знаєш, я модернізував акордеона, він став грати... але грає лише одну мелодію... От послухай....*

Брат загравав токату Баха ре-мінор.

— *А рояль грає?* — спитав я.

— *Рояль зник разом з курми,* — сказав брат якось байдуже, рояль його вже не цікавив. — *Я вже не хочу бути композитором, буду кінооператором...*

— *Як це? Кінооператором?*

— *Це значить накручувати на плівку фільми.*

— *Краще розкручувати,* — подумав я в голові, але промовчав, щоб не ображати старшого брата.

— *Знаєш, у наш бункер хтось прорив лаз... такий, що пролізе не тільки щур, а дикий кабан... Кури втекли через той лаз на свободу... Диви, що я знайшов в тому лазі...* — Вадим витяг з кишені довгу білу пір'їну. — *Ми думали, що ти помреш... Юра... А головний лікар, він німець, сказав, що ні... Що ти проживеш сто років...*

— *Дай мені пір'їну,* — попросив я в брата. — *Чия це пір'їна? Лелеки?*

— *Ні.*

— *Гусака?*

— *Ні. Якщо гусака, то велетенського... Таких гусей не буває... Там, в лазі було вісім таких пір'їн... Когось там скубли... Я подарував три пір'їни районному гуртку юннатів... Решту вкрали в міліції...*

— *Хіба в міліції крадуть?*

— Ну, конфіскували... Як вещдоказ.

— Доказ чого?

— Інопланетян...

— Кого-кого?

— Ну, тих, хто прибуває до нас з інших планет...

— Підземним лазом?

— Ну, може підземні інопланетяни... У будь-якому випадку, вчитель зоології сказав, що на землі немає птахів для таких пір'їн. Він носив пір'їну в Академію наук... Що побудова пір'їн зовсім не земна... Такі пір'їни намальовано на тому малюнку, що ти намалював у льосі... Коли тебе знайшли непритомного там... На малюнку троє роботяг у кірзачах, тілогрійках і з крилами за спиною... Ти намалював і знепритомнів... Ти три дні був у льосі... Як тебе щури не загризли...

Там, в лікарні, на цих словах я, як потім розповідав Вадим, раптово втратив свідомість.

Бац!

І в дамках!

Отямився від настирливого дзеленчання телефону десь у нетрях нічної квартири. Поруч з ліжком був ще один апарат, але звуковий сигнал в нього було відключено.

Намацав спросоння слухавку на підлозі.

— Тут Марта Фаріон... З Чикаго... Чи можу я говорити з паном Іллєнком?

Я з недовірою ідентифікував себе в часі-просторі, в ліжку "венето" вірця початку ХХІ століття. Блін, на електронному годиннику 6.30 ранку, 23 жовтня 2004.

Довго ж я був непритомним. Як знепритомнів у льосі в московському бараку під час пожежі в Чикаго, тобто пожежі в зоні ... так лише дзвінок з Чикаго привів мене до тями....

— Тут Марта Фаріон, — наполягала слухавка, — Юрій, це ви? Я не могла дочекатися, поки у вас почнеться день... бо в нас у Чикаго день уже кінчається... Блискучий виступ... БіБіСі двічі передало на цілий світ твій виступ на майдані Незалежності... Це виступ героя України...

Нарешті, я остаточно зрозумів, хто я і де я.

Поруч прокинулась дружина Людмила.

— Марто, — сказало мною в слухавку. — Так, це я, Юрій... — після чого мене остаточно прокинуло, тобто я прокинув(ся?).

— Марто, вибачай, герой... не зовсім те слово... героєм сьогодні... Марто...це щось... насправді, несучасне... герой... сьогодні... це...ну... як... гоморой... гоморой на очах... гоморой зіниці ока... який дуже заважає побачити... суть речей... глибинну сутність...героєм відволікає своїм лоском від глибини... я, вибачай, Марто... медіатор... був на майдані медіатором... якийсь п'ять хвилин був... в розумінні той, через якого відбувається месадж... послання... той, що акумулює не артикульоване репетування натовпу... тобою говорить хтось, хтось тобою говорить, Марто, п'ять речень... Він говорить і натовп стає народом... нацією... Мною говорив майдан... Просто, коли я вийшов на сцену, над майданом, я офанарел... — тут я зрозумів, що Марта з Чикаго, з вишуканою стерильною діаспорною українською, не врубиться, не паймьот, не зрозуміє, що означає “офанарєть” в Києві на майдані Незалежності 22 жовтня о 17 нуль-нуль, хоча, з її інтонації було очевидно, що вона “офанарєла” в Чикаго від мого виступу... — Марто, — продовжив я спросоння. — Коли я вийшов на сцену і побачив океан, так, це не літературна недолуга метафора, це арифметичний факт, саме океан з

помаранчевих людських хвиль, що затопив Хрещатик аж до Бессарабки, аж до філармонії на Європейській площі, аж до верхівок печерських пагорбів... мені забракло повітря... в роті... в грудях... навіть в ... анусу, вибачай,.. забракло... Я так і почав свій виступ: серце стукає так, що може розірвати груди... від щастя... Марто, такої юрби я в житті ніколи не бачив... хоча, брешу... я був у самому серці найбільшого натовпу в XX столітті... в Москві... в день коли ховали Сталіна... Але модусом того натовпу був відчай і смерть... модус майдану Незалежності був — ясні очі надії і посмішка вільної людини... Тоді в Москві двічі смерть вхопила мене за руки і потягнула у пекло... на Пушкінський площі мене притисло натовпом до заслону з вантажівок і я почув, як затріщали ребра дуже красивої жінки просто переді мною, такою красивою, як ти, Марто, і очі її миттєво поскляніли... а з мене вичавило все повітря... солдат з вантажівки висмикнув мене з юрби, як корок з пляшки, і кинув мене вже напівмертвого на голови людей, які були твердими, ніби бруківка... за три години, вже навпроти Дома Союзів, де стояла труна муміфікованого вождя, я разом з сотнею зухвальців, що прорвали останній кордон, потрапив під копита, ковані підковами, міліцейських коней, навчених вбивати людей цими підковами в натовпі...

— Юрій, — перервала мене чиказька мільйонерка Марта Фаріон, мільйонерки завжди всіх перебивають, хоча Марти це не стосується, вона просто хвилювалась на тому кінці дроту: — *Твій виступ був блискучим... БіБіСі двічі поставило його в ефір повністю...*

А було так... 22.10.2004 о 17.00 депутат Микола Томенко прокричав у мікрофон так, що луна покотилася печерськими пагорбами:

— *Зараз вийде людина-легенда українського поетичного кіно!*

Я виматюкався глибоко всередині, десь аж в глибинах провінції кишкового тракту, в нетрях бункера прямої кишки: *знову це вар'ятське поетичне кіно!..* але так, щоб ніхто не почув, навіть мої помаранчеві труси щоб не почули, і про всяк випадок американським суржиком... *фак!...* зробив три кроки до урвиська хиткої сцени, під яким десь далеко, у безодні... вирувала помаранчева юрба... хвилі багатотонного ревіська натовпу розгойдували риштування сцени, як чайку князя Ярослав, що не рифив вітрила навіть у дванадцятибальний шторм... і почав:

— *Серце стукає так, що може розірвати груди... від щастя... це найщасливіша ніч у моєму житті... щасливіша, ніж ніч першого кохання... варто було так довго жити, щоб на власні очі побачити Україну, яка підвелася з колін...*

Святий Петре, відтворюю свій виступ з пам'яті, а вона в мене, ти знаєш, не є головним чинником мого інтелекту, тому можливі статистичні похибки, як кажуть при екзит-пулах на виборах президентів, статистичні похибки, але в межах, що не деформують змісту.

Крім того, ти запросто можеш отримати стенограму через інформагенцію БіБіСі. Вони, як і майор Мельниченко, пишуть все.

... Україна підвелась з колін!

Натовп вибухнув мільйонноголосим: Героям слава!

... — Українці! Не дай нам Боже вже ніколи... не лише опуститися хоча б на одне коліно, а навіть схилити голову перед будь-якою владою! Навіть перед тією, яку ми зараз оберемо...

У цю мить я зрозумів, що говорю голосом майдану.

Мною почало говорити, так завжди бувало в моменти істини, щось значно більше ніж Я.

Я став транслятором, посередником, медіатором, виводом, каменем з Божої праці.

Боюсь таких слів, але на майдані в той момент у серці натовпу стояв Бог.

Я його бачив.

Бог не вмер, щоб там не говорив Заратустра і Центральна виборча комісія.

У вирі юрби Стояла Трійця.

Трійця з помаранчевими крилами прапорів.

В кіномові є такий прийом — витіснення одного зображення іншим з одноразовим взаємопроникненням зображень одне в одне — називається на кіносуржику: наплив. Створюється ефект безперервності різночасових подій, єдності різних просторових існувань, вперше цей прийом було запроваджено в революційній хроніці Ейзенштейна “Панцерник Потьомкін”. Коли пролітав над майданом, увидів, як в моєму внутрішньому зорі відбувся наплив, — в серце юрби, я виразно побачив їх, стояла та сама трійця зеків в обгорілих ватянках з курячого льоху мого дитинства. Трійця зеків-втікачів, які врятували мене тоді від смерті в льосі, віднесли мене в лікарню.

Поки я говорив, ті троє з льоху непорушно стояли в центрі майдану і слухали себе.

Бо мною говорило, мною кричало, мною волато, мною співало в потужний мікрофон:

— Неочікуваним наслідком виборчої війни в Україні постали три феномени. На наших очах на цьому майдані, що сьогодні є епіцентром головних подій Європи, вашою волею перекроюється Історія і Географія свободи, не лише Європи, а, мабуть, і цілого світу.

— *Феномен перший. Народження нації... вперше після визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького постала єдність українського народу, що повстав проти гнобителів, посіпак, загарбників... проти інформаційної окупації... проти геноциду... єдність створила націю... нація постала...*

— *Феномен другий. Українська ідея, яку так несамо- вито заперечував президент Кучма, нарешті реалізо- вано цим майданом і українська ідея народила і сфор- мувала свого достойного провідника в особі Віктора Андрійовича Ющенка.*

— *Феномен третій. Всі гілки влади обвалилися з могутнього стовбура справжньої влади народу. Гни- ле гілля: Президент, Кабмін, ЦВК, Конституційний Суд — все впало і розсипалось на порошок. Що таке Консти- туція? Як сказав сьогодні федеральний суддя Сполуче- них Штатів Богдан Футей, конституція — це лише контракт, договір між народом і владою, про передачу народом певних повноважень інститутам влади для здійснення управління Державою в інтересах народу. Якщо інститути влади, створені народом і наділені певними повноваженнями народом, порушують цей контракт, нехтують цією угодою, зраджують і пере- кручують Конституцію, то тоді вся повнота влади повертається за Конституцією до джерела влади, до народу. Президент підписав контракт з народом: бути гарантом Конституції. І перший порушив Конститу- цію. Президент примусив і Конституційний Суд пору- шити конституцію. Конституцію сфальсифікувала Центральна виборча комісія. Нарешті Конституцію зухвало, по-кримінальному нахабно звалтував Прем'єр- міністр. Тому вони власноруч юридично позбавили себе влади. Зогнили гілки влади впали. На цьому майдані*

лібралися представники всієї України. І сьогодні вся влада в Україні належить цьому Майдану. Всенародному Віче. Так от — третій феномен виборчої війни. Всю повноту влади повернено народу.

— Щойно я зняв фільм “Молитва за гетьмана Мазепу”, який влада і московський уряд заборонили. Фільм про Мазепу, який подарував Україні ідею Незалежності. Фільм, що збуджує національну свідомість. Я свідчу, що в часи Гетьманщини, в часи першої у світі демократичної Республіки — Запорозької Січі, козацький круг обирав собі Кошового або Гетьмана прямим голосуванням.

— В разі, коли вся влада на цьому майдані, коли владу вже сповна повернуто Всеукраїнському Віче, то я пропоную, як було і в Гетьманщині, як бувало і в Першій у світі демократичній Республіці — Запорозькій Січі, голосом, відкритим голосом, тричі оголосити свого обранця Кошовим, Гетьманом, а за сучасною термінологією — Президентом.

— Всеукраїнське Віче! Тричі скажімо вголос, щоб почув цілий світ: наш Президент Ющенко!

— Наш Президент Ющенко! — ревнуло півмільйона голосів на Майдані і Печерському Пагорбі.

— Наш Президент Ющенко!

— Наш Президент Ющенко!

— Амінь! — вигукнув я.

— Амінь! — покотилась луна за Дніпро, аж до Карпат, аж до Чорного моря, аж до Кремлівської стіни, аж до Чикаго, як з'ясувалося через півдоби з телефонного дзвінка Марти Фаріон. До речі, чорнобильському радіаційному попелу знадобилося шість діб, щоб дістатися до Чикаго.

— А тепер, коли ми обрали свого Президента, — продовжив ніби все ще я, — нам треба дати Президенту

доручення: першим Указом Президент має присвоїти почесне звання Героя України: по-перше, студентам, що вчора лягали під колеса автобусів впакованих політичними туристами з відкріпними талонами... По-друге, студентам, що непохитно стали намета-ми повстання за свободу України... По-третє, журналістам П'ятого каналу, що прорвали інформаційну окупацію України... і... Жанні Д'Арк помаранчевої революції — Юлії!

Майдан вибухнув.

Майдан практично був мільйонноголосим монолітом.

Монолітом народного волевиявлення. .

У самому серці того моноліту помаранчево сяяла Трійця.

Той, що стояв праворуч у тій Трійці, з обгорілими крилами, сказав мені очима:

— Все... Ти вже все сказав... Можеш йти зі сцени... Лишень не обертайся... Бо станеш стовпом з солі... як дружина Лота... Кучмівські Содом і Гоморра беззакон-ня вже горять синім полум'ям...

Майдан вирував. Я сходив металевими крутими, як на авіаносці, сходами і в моїй спустошеній кістяній коморі гуляв вітер. Невесела думка, сама-самісінька, сиділа на юру, як сирота на паперті.

Думка була приблизно такою, якщо її описати слова-ми:

— Тепер можна і вмерти... Ти хотів цього... і ти побачив це, те, заради чого жив всі свої нелічені жит-тя... Тільки не обертайся... Йо! Невже вже?

З цього, тильного боку сцени, теж був натовп. Вир “вживаних” патріотів. Ще щільніший, ніж з лицевого боку. Натовп тих, хто вишикувався поцілувати руку, ймовірно, новому ідолу. Якийсь священик, я його бачив

вперше, прорвався до мене через екзальтовану юрбу і демонстративно, щоб всі побачили, осінив мене хрестом:

— *Благослови вас Господь, Ви — Слава Україні...*

— *Помиляється, Отче, я — пекло України...*

Павличко, який чекав біля сходів на свій виступ, прокричав мені у вухо, через суцільний гвалт, але так голосно, щоб почули всі, хто стояв поруч, почула ті слова і моя дружина Людмила, княгиня Ольга, яка власне й привела мене на цю сцену за руку, вона може свідчити:

— *Зазвичай, такі виступи бувають занадто емоційні...* — так говорив Павличко. — *Твої слова були ще й мудрі. Ти сформулював головне: єдність України, народження нації... повновладдя народу...*

Я прокричав надсадно, так, щоб почули всі, хоча це було проблематично при таких зомбувально-дискоотечних децибелах:

— *Я тричі голосував за Юценка! Але! В той момент, коли я востаннє вкинув свій бюлетень в прозору урну, я перейшов в опозицію до Юценка, щоб він, не приведи Господи, не перетворився на Януковича. В принципі, я голосував за свою свободу...*

— *Тільки не обертайся...* — все голосніше ревіло у порожній голові.

— *Святий Петре. Все. Крапка. Це кінець мого тексту. Кінець моєї доповідної. Я не буду більше оглядатися на своє життя, щоб не перетворитися ні на соляний стовп, ні на мармуровий стовп, ані на стовп з помаранчевого лушпиння.*

Я ловив себе, але не спіймав.

До скорої зустрічі.

Невже вже?

Реставрація націоналізму

Інтерв'ю з Юрієм ІЛЛЄНКОМ
біля підніжжя гори Яворина
в Карпатах, або Постскриптуп
до книги виданої в Римському філіалі
продюсерського видавничого центру
“АРАТТА”. Бесіду вів редактор цієї книги
Петро Олар.

П.О. Так все-таки, куди нам іти, що треба, аби я постійно не питав себе: куди йдеш, Петре?

Ю.І. По-перше, на такі глобальні питання може відповісти хіба що Мойсей, який водив свій народ сорок років по пустелях, а я, звичайний смертний, не берусь... Якщо просто подивитися, де ми знаходимось і яка наша мета, то тоді нам, може, стане зрозуміло, куди йти. А може, й ні... Якщо не будемо чесно відповідати на питання, які ставить перед нами життя...

Знаєш, яке запитання поставив Господь Бог Адаму, на яке той не зміг відповісти? Де ти?... Це було перше запитання ... Адам не зумів дати відповідь, бо Адам не усвідомлював, де він перебуває... Він не міг знати, яка різниця між раєм і нераєм... Бо ще не був вигнанцем з раю... І тому запитання: де ми? — це дуже актуальне питання для до кожного із нас.

Потужно працюють сьогодні політики, журналісти, піар-технологи, які займаються подібними проблемами, вони дезінформують більшість людей зразу ж. Небагато людей розуміють справжню ситуацію. Принаймні пере-

січний громадянин не може присвятити своє життя лише тому, щоб постійно і досконало розбиратися в ситуації, де я.

Але є окремі ознаки, які увиразнюють нам ситуацію.

Є така басечка. Летить взимку горобчик, замерзає, бідолаха; бачить: корова кладе кізяки на дорозі. Горобчик пірнув у свіжий кізяк, зігрівся, від щастя зацвірінькав. Аж тут раптом лисичка, почула співаночки горобчика і з'їла малого. Мораль: сидиш у гівні — не цвірінькай.

Схоже, що я розцвірінькався. Ти, часом, не лисиця? Журналісти вони такі. Проковтнуть і не помітять, який ти був на смак.

Скажімо, коли був майдан, то ми ніби знали, де ми є. Нарешті усвідомили.

Де ми? Ми знали, що ми всі разом підвелись з колін. Знали, що стали нацією. Ми, нація, повстали проти того, щоб нас обманювали. Слово тоді було на слуху таке: фальсифікація. Фальсифікація означає — дурити. Нас дурили, крали голоси, передавали іншим. Дуже багато маніпуляцій виробляли з нами, просто нас підвішували, ми були ніде. Ми були у віртуальному, абстрактному просторі, який ніяк не визначався реально. На майдані зрозуміли: ми стоїмо на своїй українській землі, зрозуміли, коли разом, коли ми — Майдан, коли ми — Революція, то можемо навіть ставити вимоги тим людям, яким ми довіряємо владу відтепер. Ми довіряємо владу, ми обираємо владу — це означає, що ми делегуємо когось робити для нас, саме для нас, певні кроки, які приведуть до того, що ми будемо жити краще. Правда, це дуже просто? Ми комусь доручаємо зробити нас щасливими і заможними. І ніби тоді на Майданах ми знали, де ми, куди нам йти. Нам ніби пообіцяв Президент, якого ми обирали на Майдані, вести нас туди,

до нашого щастя і найкоротшим шляхом. Президент пообіцяв це в своїй інавгураційній промові, яка практично була голосом Майдану. Там не було протиріч між Майданом, який повстав, Революцією, яку чомусь назвали помаранчевою, Президентськими обіцянками і нашими сподіваннями.

Чому Революція помаранчева? Жодна людина з Майдану не дасть вам відповіді? Що мене єднає із помаранчами, я — українець, я — націоналіст, я вийшов на Майдан як українець, вийшов, перш за все, тому що там вирувала лише українська мова, — якщо хто забув.

За всіма ознаками, це була Національна Революція. А тепер ти питаєш себе і мене: де ми? Відповідаю, як думаю про це. Ми були на Майдані Національною Революцією. Коли це так, то без проблем можна відповісти, в який бік нам тепер рухатися. Адже будь-яка людина знає, що треба рухатися в той бік, де тобі буде краще. Туди, де свобода, де робота, де заможність, де здоров'я, туди, де ти зможеш мати роботу, де зможеш нормально заробляти, де не буде ганебних ножиць між умовною платою тут, в Україні, і світовими цінами, які впали на наше на обійстя, як шуліка на курчат. Якщо ціни світові, то і платня має бути світова, тоді буде якийсь баланс.

Пам'ятаєш, друге слово, яке було ще популярнішим на Майдані від слова Україна, це демократія. Всім, хоч плач, кортіло демократії. А що воно таке, демократія? Демос — народ, ось що таке демократія. Демос — це ми, народ. Кратія — значить правити. Але “демократія” — хитра штука, сам демос чомусь не править. Демос чомусь передає всі, буквально всі елементи управління комусь: або депутатам, або прем'єр-міністру, або президенту, або прокурорам, або олігархам — це ніби наші бажання.

А найбільше бажання демосу — це щоб хтось управляв його, демосовими бажаннями. Ми — демос, ми — майдан нашвидкуруч делегували управляти нашими бажаннями, мріями, сподіваннями і маршрутами досягнення щастя. Дуже швидко з'ясувалося, що є певна розбіжність між нашими бажаннями і тим, як скористалися повноваженнями ті, кому ми довірили себе.

Про це я багато говорив і писав, але приходить певне розчарування, бо є різниця між тим, що нам обіцяли і тим, що ми маємо. Дуже просто, скажімо, тільки за останні місяці підвищення цін на пальне — катастрофічне, підвищення цін на м'ясо — катастрофічне, сьогодні ми маємо фантастичне і небувале для України підвищення цін на цукор. І наслідком цих перманентних катастроф — недовіра до нової влади, розчарування...

Люди, які стояли на майдані за цю владу, ясна річ, не будуть голосувати проти цієї влади, вони не підуть, скажімо, за Януковичем, за тією опозицією, яка називає себе опозицією, а насправді продовжує справу Кучми. Куди подінуться ці розчаровані люди? Більш за все, вони нікуди не подінуться і взагалі — вони голосувати не будуть.

Тепер я спитаю тебе, Петре, куди ми йдемо?

А виходить — в нікуди.

Чи можна так діяти? Ну, добре, розчарування, а що з цього виходить. На мій погляд, мета є, куди я рухаюсь, я можу сказати лише за себе. Мій досвід може бути цінним ще для когось, лише тому, що я така сама людина, такий самий українець, такий самий розчарований, як інші мільйони українців, і мій досвід, об'єднаний з твоїм досвідом, може стати рушійною силою. Іншого в нас з тобою просто не буде.

Що каже мій досвід?

Мій досвід каже, що порятунок може бути лише через національну ідею. Хто є носієм цієї ідеї? Етнос український, націоналісти, іншим словом, ті представники, які становлять правий спектр на політичній арені, всі ті праві партії — це і є той креативний напрям. У слово “креативний” я вкладаю позитивний зміст, що здатен створювати лише добро для українського етносу, такі передумови розвитку, які дуже швидко можуть принести нації процвітання.

Чи можуть сьогодні ці креативні сили виграти, скажімо, вибори в Парламент?

У тому вигляді, в якому вони сьогодні існують на політичній арені України, однозначно — ні. Бо вони роз'єднані. Кожна з тих націоналістичних партій, рухів, суспільних об'єднань, ситуативних громадських утворень при всьому їх розмаїтті виборює окрему свою програму. Бо вважає лише її правильною. Але жодна з них окремо, як на мене, не здолає той тривідсотковий рубіж, навмисне створений, щоб вивести з гри роз'єднаних гравців.

На сьогодні зроблено все, щоб кожна окрема націоналістична сила, хоч консервативна, хоч радикальна, хоч “моя хата скраю”, хоч яка інша не змогла подолати той тривідсотковий бар'єр.

Але куди подітися тим, хто розчарований новою владою, але є в душі українцем і патріотом, тобто національно свідомим українцем? Їх з кожним днем стає все більше і більше, сьогодні це вже мільйони людей, до виборів це буде тотальна більшість, більшість розчарованих.

І якщо вони побачать, що праві сили об'єдналися в Єдиний Фронт Національної Революції, ким вони вже були на Майдані, то практично всі віддадуть свої голоси за цю об'єднану силу.

Ось такий нехитрий аналіз і допомагає мені (сподіваюсь не лише мені) зрозуміти: хто ми і куди ідемо.

Я це впевнено говорю, бо все своє життя, достатньо довге і карколомне життя, я займався як митець тим, що був радаром – як кожен справжній митець. І вловлював у суспільстві найпотаємніші настрої, надії, розчарування, такі, що сам етнос ще не вмів висловити, не здатен був ще артикулювати. Колись мій великий друг, людина, з якою я зробив кілька фільмів, Іван Миколайчук, сказав, що він працює голим серцем без шкіри. Це була така між нами бесіда не для преси. Він відчував своїм голим серцем, так би мовити, кожен рух суспільства, кожен вітерець, кожне дихання кожної окремої людини. І тому з усіх цих вітерців він створював певну картину, може, найчутливіший серед людей до людської біди і щастя. Він був ніби барометр суспільства — бо він художник, митець. Я теж митець, вибачай Петре, з дуже великим стажем, а в мистецтві, як на хімії, рік рахується за два, і тому можу вам сказати, що я все своє життя, як той радар з голого серця, ловив ці ще не артикульовані натовпом настрої, бажання і напрями руху.

Стверджую, що сьогодні рух і бажання йдуть в тому напрямі, про який ми говорили щойно. Критична маса розчарувань шукає виходу, як в киплячому котлі. І якщо більшість людей усвідомить це до березня наступного року і до березня примусить усіх керівників різних угруповань і рухів, громадських об'єднань, всіх правих сил почути свій розчарований народ і об'єднатись, ситуативно, без втрати своєї суті, тоді ми, українці, можемо розраховувати, що ті мільйони розчарованих створять таку силу і таку більшість, що це буде велика сенсація і початок сходження націоналізму в зеніт повновладдя.

П. О. А як ви думаєте, наше вчора не став перепорою в нашому сьогодні і завтра?

Ю. І. Так сталося, що я — яничар. Був яничаром майже половину свого життя. Так вийшло, що в 41-му забрали нас з Черкас, і я з мамою і двома братами опинився в Сибіру, під Новосибірськом у селі Філіповка, Ординського району. Там я пішов до школи. Коли повернулись у Черкаси, то побачили руїни і згарища. Стоять чорні обгорілі димарі. В тій руїні назбирати дітлахів у другий клас не вдалося. То був 43-й рік. Треба або йти в перший клас ще раз, або — до третього класу. Пішов я знову в перший клас, і я, можливо, єдина людина у світі, що сиділа двічі в першому класі, та й то з російською мовою викладання, хоч у сибірському селі, хоч у Черкасах — столиці Козаччини.

Демобілізований батько шукав роботу і можливість дати дітям хорошу освіту, і так в 46-му році я опинився в Москві, там закінчив школу, інститут кінематографії і став яничаром. Але чомусь, я не знаю, чому молодий яничар не залишився в Москві. Тут патріотизм ні до чого, тоді я про український патріотизм гадки не мав і коли мені запропонували путівку на “Мосфільм”, мабуть, спрацювали гени, я не захотів залишатися в Москві, повернувся до Києва, де отримав запрошення знімати фільм “Тіні забутих предків” із Сергієм Параджановим.

Тоді в Карпатах я вперше почув у повному обсязі українську мову, в Жеб’єму я знімав кімнату в колишнього вояка УПА, вперше побував на місці останнього бункера, де загинули за свободу України безіменні герої, тоді через повість Коцюбинського “Тіні забутих предків” повернувся до великої національної культури, і тоді вперше, власне, коли ми вже зняли той фільм, я дізнався, що я — український буржуазний націоналіст.

Так відбувався мій стрімкий перехід від яничара до українського буржуазного націоналіста. Я й досі не знаю, що це таке — український буржуазний націоналіст? Але звучить красиво. В ті часи це звучало як вирок, як тавро. За що ми були затавровані? Лише за те, що зняли фільм з українського життя — “Тіні забутих предків”.

І тоді вперше переді мною постало питання: хто я? Я почав свідомо роз’яничаруватись, і мені в цьому допомагало багато людей. Власне вони допомагали мені повернутись до самого себе первісного, такого, як мене народила мати, і за це я їм дуже вдячний, що вони мене знов навернули в українця. Тепер я з гордістю всім кажу, що я — націоналіст. Я виборюю це право — називатись націоналістом. Єдине, що мені не подобається, що за цим словом закріплена чорна аура, те негативне, яке закладали в це слово москалі, енкаведисти, жидо-більшовики і сіоністи.

У мене бажання просте, щоб ми всі разом, єдністю повернули цьому серйозному, красивому слову, його справжній зміст — патріот-націоналіст. Його справжнє, красиве, креативне, повнозвучне, щасливе для нашого спалюженого ворогами слова значення, бо якщо подивитись довкола, не тільки з цієї трагічної і величної гори Яворини, під якою ми сидимо, подивитись трохи далі на ту Європу, куди ми так поспішаємо і куди нам так хочеться, не знаємо чому? Десь тут поблизу лежить камінь, на ньому вирубано, що це — центр Європи, де ми зараз, тут поруч я бачив цей камінь на власні очі.

Але що сьогодні відбувається в Європі?

Практично вся Європа повертається до націоналізму.

Франція своїми останніми діями проголосувала проти глобалізму, проти європейської конституції, проти

входження в цей тотальний глобалізм, це не що інше як сіоністський глобалізм. Франція повертається до свого рятівного націоналізму, який був проголошений ще Французькою Революцією. Францію можна вважати батьківщиною європейського націоналізму.

У Німеччині зараз на канцлера висуюють людину, яка сповідує національні переконання.

Чому ж значення слова “націоналізм” таке дискусійне в нашому суспільстві. Нам нав’язливо спотворювали його зміст, що ніби націоналізм межує з расизмом. Нав’язували століття, ще з петровських, імперських часів, ще з советських часів. Нам треба таку трактовку слова “націоналізм” рішуче змінити в свідомості людей. Насправді “націоналізм” — це звучить гордо, і я пишаюсь тим, що я нарешті став свідомим націоналістом і останнім, що мені залишилось прожити, я буду своїм життям, своєю творчістю доводити, що це справді доле-носно для України бути націоналістом.

Лише націоналізм, справжня любов до Батьківщини, може вивести Україну з кризи.

П. О. На сьогодні, як ви думаєте, перспективніше мати мрію-ідею чи, можливо, владу, чи вкрадені гроші?

Ю. І. Я можу сказати, що це все різні поняття. Дуже різні категорії: ідея, мрія, гроші, влада. Це те, що в принципі треба мати всім, і обов’язково мати ідеї, мрії, владу і чесно зароблені гроші — це було б ідеально. Але, на жаль, в нашому суспільстві, в політичній ситуації, гроші і влада практично вирішують все і без нас. Важливим на сьогодні є питання більшості. Попередні вибори показали справжній формат України: 52 – 44 відсотки,

а перед тим була сфальсифікована пропорція. Хто це зробив? Це зробили гроші і влада. Олігархи і влада, які в принципі синоніми в Україні. Влада в олігархів і, на жаль, до сьогодні в українській владі ідейних етнічних українців практична меншість. Там, у Верховній Зраді, інші ідеї, інші мрії, інша мета. І сама по собі ідея і мрія — це важливо, бо якщо ти не маєш десь там на обрії наміченої цілі, то тобі важко обрати правильний рух.

Але бувають ситуації, коли саме ідея перемагає будь-які гроші і будь-яку владу.

Коли ідея народжена самим народом. Коли вона ви-зріла в народі.

Ми з тобою простояли від дзвінка до дзвінка на Майдані. Я 22 листопада вже виступав на сцені Майдану і був там до останнього салюту на Новий рік, коли всі пили шампанське, до речі, тільки тоді. А до того на Майдані всі були тверезі.

Ми були свідками, як перемогла ідея і вікова мрія, яку виплекав український народ.

Коли Микола Томенко десь о п'ятій вечора надав мені слово, він сказав, що зараз виступить людина-легенда. Тоді на сцені я згадав про фільм Гріффіта "Народження нації", з якого почався американський кінематограф. Я сказав: "Ми — щасливі, бо саме в цю хвилину, в цю мить, в цей час, ми стали свідками народження української нації. Століттями в муках виношували наші предки цю ідею, цю мрію... і, нарешті, ми є ... ми поста-ли нацією... Варто було жити — сказав я тоді ..."

Бувають ситуації, коли перемагають чисті ідеї і чиста мрія, вона перемагає гроші і владу. Я абсолютно точно відчуваю, що наростає, як снігова лавина, розчаруван-ня, що обман стався саме на Майдані. Для початку На-

ціональну Революцію назвали помаранчевою. А вона ніяка не помаранчева, вона Національна і через те, що багато надій було вкрадено або сфальсифіковано, я можу сказати з певністю, що Революція не закінчилась, вона матиме другу яву. І я думаю, що це буде в березні під час виборів до Парламенту.

П. О. Кіно з моменту його винаходу приносило багатьом поколінням радість, а ще якийсь незвичний образний стан душі, а що зараз маємо і що чекати завтра від камертона, яким є кіно?

Ю. І. Це запитання за останні роки я чув сотні разів. І відповідь дуже об'ємна. Бо проблема настільки складна, що вона потребує аргументації в різних сферах нашого життя. І в бізнесовій, і в моральній, і в економічній, і в політичній, і в суто естетичній, і в долях людей, які творили кінематограф і сьогодні викинуті на смітник, і в долях людей, в яких украли їхній кінематограф, їхнє дзеркало, в якому вони могли побачити себе, свої долі, свої любові і проблеми. А також у ситуації на самому ринку кіно. І з кожним днем нова влада проблему заплутує все більше, бо не хоче її вирішити на користь глядача і українського кіна.

Я не можу собі дозволити однією фразою дати відповідь, бо вона буде неповною. Бо це буде неправильно, а є дуже складна відповідь. Але якщо говорити про кінематограф український, то треба вжити слово “катастрофа”, або “теракт”.

Ми не відстали від світового кінематографу (бо коли в одного японця запитали, наскільки ми відстали в економіці, він відповів — на віки), нас викинули на узбіччя спритні кіноділки з Голівуду та їхні лобісти з Верховної Ради.

Погляньте: в нашому кіно звуку “долбі” немає, знімальних сучасних камер немає, плівки не виробляють, комп’ютерна графіка нам недоступна, а що є, як не дивно, але геноцид проти кінематографа, який був запроваджений, якщо взяти до уваги пропорції, вважайте, наздоганяє голодомор 33-го: так багато кінематографістів вимерли за останні 13 років, нас і так було обмаль, нас знищували — це кіногеноцид, але ті, хто залишились, все-таки з останніх сил утримують український кінематограф, і молоді кадри, які ми виховуємо в нашому інституті Карпенка-Карого на кінофакультеті, довели за останній рік вражаючу потенцію українського кінематографа. На минулому Каннському фестивалі “Золоту Пальмова Гілку” отримав український студент. Уперше взагалі, в історії, ніхто не отримував “Золоту Пальмову Гілку” з України, а зараз маємо Стрембіцького. Перед тим Берлінський фестиваль — “Срібний Ведмідь” — Тарас Томенко. Фестивалі в Лемон Ферань, Лос-Анджелесі — перші призи в Москві, фестиваль “Золотий Витязь” — скрізь перші призи. Наша потенція як була високою, так і залишилась. На жаль, серед старих кінематографістів сьогодні залишилось одиниці, один оце перед тобою — може, останній з могікан — це я...

Що сьогодні є в українському кінематографі? Це дивовижний глядач, який ошуканий ще гірше за творців українського кіно. Коли говоримо про кіно, ми більш говоримо про кінематографістів, про гроші, а не говоримо про глядача, в якого є конституційне право бачити себе на екрані. Не хлібом єдиним, сказано в Біблії, оце якраз і є кіно, і є мистецтво. Глядача позбавили права бачити своє життя на своєму кіноекрані. В селі Прохорівка жив мій великий приятель, сільський механізатор Борис Ва-

сильович Гура. Він одного разу прийшов до мене, якраз тоді був день мого народження, 9 травня, то він поставив півлітра самогону і почав лаятися: “Ти кінорежисер, так-перетак... чи не кінорежисер, так-перетак!” Я кажу: “Борисе Васильовичу, я кінорежисер”. Він сердито запитує: “Доки я буду дивитися по цьому смердючому ящику, кожного дня ці голі американські сраки..? Коли вже я побачу свою...рідну?... Українську... Лише в цьому селі я знаю вісім... ні, сім... кращих ніж... ніж, як її... в Шеростон”.

То скажи мені, чому Борису Васильовичу було відмовлено подивитися, ну, не на голі українські сраки, а на себе, просто на себе. Як в дзеркало.... На своє життя... Оце вкрали в кінематографа, це зробили дуже просто, технічно, конкурентно, могутні конкуренти, яких влада запустила на наш ринок. Влада, яка зрадила кінематограф, вона взагалі зрадила культуру. І та попередня влада, і я щось не бачу, щоб нова влада робила якісь кроки до порятунку національної української культури. Вони кажуть, що сто днів лише — мало часу, вибачайте, видно зразу, в якому напрямі проводиться робота. І те, що запропонував віце-прем’єр з гуманітарних питань Микола Томенко, обіцяє нам чергову катастрофу в галузі культури, і вона починає розвиватися. Власне, катастрофа вже відбувається. Поки що ми не усвідомлюємо її масштабів. Думаю, що такої катастрофи в культурі не було з часів татарської навали.

Оскільки кіно — дуже велика і важлива частина інформаційного простору, то найбільша наша трагедія, що саме інформаційний простір України їй не належить. Ми живемо в окупаційному режимі — я маю на увазі інформаційний простір. І, звичайно, окупанти через всі канали, і через кіно в тому числі, зомбують народ

України. Вже добалакались до того, що взагалі не треба бути українцем, що краще бути якимось глобалістом чи сіоністом, чи китайцем, не знаю ким... Одним словом, належати до якоїсь віртуальної політичної нації. Але українцем бути не треба — це економічно невигідно, і нам теревенять про створення політичної нації як панацеї від міжетнічної ворожнечі. Що значить політична, в розумінні батьків цієї ідеї, я не знаю. Але я знаю, що мене народили тато з мамою і вони були українці. А що треба для народження політичної нації, хто має бути татом, я не знаю, але здогадуюся. Тато має бути обрізаним, а мамо — рускоюязычною.

П. О. Монтанж подій сьогодні в Україні, згідно із законами режисури, на вашу думку, є політикою чи мистецтвом?

Ю. І. Знаєш, Оларе, вже давно в науці немає чистих відокремлених наук, всі найбільші відкриття в світі зроблено саме на стиках наук, на межі науки і мистецтва. Політика, аж пищить, пнеться бути мистецтвом, а мистецтво, в свою чергу, стало занадто заполітизованим.

Наука оперує поняттями, а мистецтво — образами. На межах образного опанування світу лежить збагачення понятійності. Постмодернізм — це вже мутант образно-понятійний. І постмодернізм, головний мейнстрім сучасного мистецтва все більше і більше дрейфує з мистецтва в політику. Політика просякнута постмодернізмом. Усі мистецькі засоби інформації, як скажімо, кіно чи телебачення чи навіть естрада практично опинилися в руках політтехнологів, які дуже спрямовано форматують, це я таке комп'ютерне слово вжив, віртуальне чи тіньове, чи негативне, чи клоноване суспільство, в якому ми сьогодні

ні живемо. Симулякр суспільства, в якого не було історії, героїв, культури і власної території.

Яка територія може бути батьківським тереном політичної нації? Скажи мені, Петре! Я тобі відповім: лише віртуальна. Це вже чистий постмодернізм, якому вже немає відповідника в житті, лише копії копій.

Сталася підміна базових цінностей, і ми навіть цього не помітили. Їх підмінили в колісці незалежності замість старих, класичних, цінностей, до яких людство звикло і які були сформульовані ще в Нагірній проповіді і десяти Заповідях, а може, ще й до них, ще в Шумерському царстві, постали незнайомі, невідомі, віртуальні і сумнівні цінності.

Ми живемо в двох режимах, дарма останнім часом дуже модно таке слово, як тіньова економіка, ми практично живемо в тіньовому і реальному. І невідомо, де нас більше — в тіні чи ми віртуальні, чи ми реальні, чи ми справжні, чи тільки тіні забутих предків. Схоже, що Бог вже не Христос, а Ксерокс. Ксерокс — це базове явище, і так сталася зміна парадигми моральних цінностей. Наскільки українцям вдасться повернути, утримати — це не повернення того, що вже минуло, це реставрація людського в людині. Я б сказав: реставрація націоналізму, як механізму порятунку нації, без якого вона буде просто прирученим звіром, буде якийсь зомбований, напівавтомат, напівлюдина, за якимись ознаками буде людиною: в неї буде пульс, тиск, апетит, спрага, ще якісь людські якості, а за іншими — це вже керований звір. Симулякр людини — суб'єкт політичної нації.

На жаль, це не прогноз на майбутнє — це реальність, яка оточує нас скрізь.

Ти питаєш про монтаж атракціонів. Колись Ейзенштейн сказав, що кіно — це монтаж атракціонів. Що

таке атракціон? Це щось привабливе. Атракціон французькою мовою, звідти воно пішло, це монтаж якихось захоплюючих епізодів. Точно так сьогодні, піар-технології дозволяють нав'язати суспільству практично все, що завгодно, створюючи міражі атракціонів демократії, незалежності, справедливої влади тощо. І як альтернативу цим священним недоторканим фантомам створюють фантоми терору для суспільства. Головним фантомом зла, за сіоністською піар-технологією, є націоналізм. Націоналізм малюється найбрехливішими словами, найкрасивішими фарбами, найжахливішими фантазіями.

Чому? Тому що для глобалізму і сіонізму, і більшовизму, і кегебізму націоналізм справді смертельно небезпечний. Бо націоналізм ніколи не допустить процвітання цієї гидоти в суспільстві.

За піар-технологами ціну має вже не сам об'єкт, а його рекламний піар-відповідник. Настає момент, коли оригінал відповідника починає заважати піарщикам глобалізму, політичній нації, другої державної мови, адміністративно-регіональній реформі, нарешті, сіонізму.

Сьогодні українці заважають в Україні глобалістам, лібералам, сіоністам і постбільшовикам-кегебістам.

Тим паче, що ти вішаєш телевізійну тарілку на відгородженому від цілого світу у своєму затишному будинку, і тисячі, тисячі зомбувальників вриваються в твоє серце, в твій мозок.

І ти один проти них.

Хто прийде тобі на допомогу, хто врятує тебе від непроханих гостей, що вже пожерли за твоїм столом усі наїдки, все краще випили до краплі, що залізли в твою постіль і гвалтують, розбещують твоїх близьких.

Хто врятує?

Націоналізм. І тільки націоналізм. Більше нема кому. Більше до тебе, українця, нікому немає діла. Запам'ятай

це. Твоя земля потрібна всім. Твої робочі руки теж потрібні. Але тільки руки, бажано без рота. Хіба що ще потрібні твої красуні. А ти лише як гарматне м'ясо. Потрібен твій мозок. Та й вже! Запам'ятай!

Якщо тебе не об'єднує якась сила, якась ідея з іншими людьми, і ти залишаєшся сам на сам, то ти довго не протримаєшся.

Де можна об'єднатись — в релігії, звичайно, у вірі, звичайно, але моральні цінності, якісь етнічні цінності, ті, які створював твій народ тисячоліттями на своїх споконвічних теренах, ті цінності, які дали йому можливість вижити наперекір всьому до цього часу, не для того ж, щоб зникнути з лиця землі на початку ХХІ століття. Чому українець, сиріч — націоналіст, не зник, хоч його морили голодом, і різні геноциди проти нього запроваджували, і Берія з Жуковим підписували наказ про виселення і депортацію всіх тих, хто був в окупації, а була під окупацією вся Україна. То треба було висилати в далекій Сибір усіх. Від немовлят до старих. І через це пройшов мій український народ. І він себе не втратив і з'явився на Майдані. В неймовірній красі, в неймовірній силі, з неймовірною потенцією.

Все-таки щось головне не втрачене, щось ще є.

І якщо ти не будеш приєднуватись до цього національного майдану, то під цим тиском зомбування, особливо, коли ще в тебе грошей не так багато в кишені, а в когось і водяться грошенята, там мільйон чи три мільйони, але майбутнє твоє не зовсім чітко уявляється, ти довго не втримаєшся на самоті, ти неминуче станеш зомбі.

Ти сам себе поховаєш і сам собі поставиш хрест. І не питай потім, по кому б'є подзвін.

П. О. Ваші відозви і відкриті листи — то особистий біль чи це застереження нам?

Ю. І. Я не пророк, не театральний суфлер і, хвала Господу, не ді-джей на Майдані. Вадим Скуратівський, відомий на Україні культуролог, професор, доктор філософії, який подивився мій фільм “Молитва за гетьмана Мазепу” сказав, що жанр фільму дуже дивний — “крик української душі”. Різниця між моєю “Молитвою” і моїми “відозвами” в жанрі я не бачу.

Збірка моїх політичних інвектив — це крик зраненої української душі.

Чому я це роблю? Мені здається, що в ситуації, в якій опинилися українські патріоти, націоналісти, треба, щоб їхні голоси звучали якось інакше, щоб перш за все в них домінувала інтонація нормальних людей, до яких я, сподіваюсь, належу. Щоб вони не змушені були виправдовуватися перед сіоністами, кегебістами і капеесесівцями за гріхи, яких немає на їхній совісті. Щоб вони знали, що саме вони люди з чистим сумлінням і гострим почуттям відповідальності за майбутнє України.

Я щасливий, що можу нарахувати сотні, а може й тисячі особисто знайомих мені людей, з якими я поділяю думки і з якими я однієї крові, як казав Мауглі.

Ми з тобою однієї крові — це формула об’єднання і виживання в джунглях. Україна сьогодні — це політичні джунглі.

“Ми з тобою однієї крові” — цей пароль дає мені можливість вижити в цих джунглях. І коли я подаю свій голос ще як митець, як художник, а я цим все життя займався, я акумулюю не лише свій біль, а біль тих людей, про яких я щойно говорив.

Що мені дає право так говорити? Дуже легко дати відповідь на таке запитання до себе. Візьмімо, наприклад, мій фільм “Білий птах з чорною ознакою”, знаєш, скільки його подивилось людей тільки за перші два роки, коли

він був випущений на екрани, а потім був заборонений XXIV з'їздом КПУ, а згодом несподівано потрапив на міжнародний кінофестиваль і отримав “Гран Прі”, а потім знову був заборонений і пішов по світу уже з тавром “найбільш шкідливого фільму для українців, особливо для молоді”, бо вперше в історії вивів на екран вояка УПА, та ще й в головній ролі.

У перші два роки його подивилося 70 мільйонів глядачів.

Уявляєш, скільки в мене знайомих, які поділяють мою думку? І не просто знайомих, а близьких за духом людей, які говорили мені неодноразово і в листах і на численних творчих зустрічах, що я висловлюю з екрану їхні запевідні думки.

70 мільйонів — це тільки один фільм, і лише за перші два роки прокату і лише в СРСР, а фільм вже багато разів облетів земну кулю і не зійшов з екранів і досі.

Час від часу він з'являється на фестивалях, на телевізійних екранах різних країн світу: в Японії, Латвії, Німеччині, на каналі РТ у Росії, в Іраку, у В'єтнамі, в Канаді, в Австралії... Простіше сказати, де він не побував. Таких фільмів у мене є декілька. І ця велика аудиторія, з якою мені випало щастя спілкуватися, а я таки щасливий, протягом мого життя, дає мені підстави говорити, що виражаю сподівання цих людей, якщо я стільки разів відгадав їхні сподівання, а вони мені віддячили тим, що прийшли в кінотеатри.

Просто так в кіно 70 мільйонів не ходять, просто так їх в кіно не заманиш. А їм ще й платити за кіно треба. Так що на цій дуже простій підставі маю в душі певний спокій, що я не один у цьому світі, я б дуже хотів, щоб це відчуття було і в інших людей. Де ми можемо знайти таку єдність, цю підтримку?

В нації своїй. У своєму єдинокровному народі. В його історії. В його віковичному прагненні до свободи.

Іншого я не знаю. І не кажи мені, що в якійсь “безсмертній” партії або в політичній нації. Ну, будь ласка, йдіть у партію, вас там буде 25–30 тисяч. А українська нація — сьогодні ще мільйони. Нам кажуть про політичну націю — не смішіть. І не гнівіть Бога, бо 78 відсотків населення України є тими, хто свідомо визнав себе українцями. Не гнівіть Бога, кажу, бо українці вміють тримати в руках вила, коли в них забирають усе.

Я є, був і буду українцем, навіть коли лежатиму в труні. Прошу покласти мені в труну вила — мої заборонені фільми...

П. О. Ваша творчість у кіно має свою образну поетичну палітру, чи не збираєтесь ви на рубежі нового тисячоліття внести щось образно нового в лексикон самоусвідомлення української політики?

Ю. І. Можна я скажу, що ти помиляєшся, коли ставиш так питання. Бо людина, яка хоче зробити щось нове і декларує це, вона приречена пасти задніх. Принаймні є такий феномен у мистецтві. Коли приходить митець і декларує: зараз я зроблю щось зовсім нове, завжди виходить пшик. У жодної людини жодного разу в такий спосіб не вийшло чогось путнього — чи то в політиці, чи то в мистецтві. Не треба лишень плутати гучні рекламні або піар-об’яви зі справжнім результатом.

А коли людина зіштовхується із проблемою, яку вона не може вирішити, не може розкрити, не може відповідно відобразити мистецькими засобами, коли, здається, ні один ключик не підходить під цей замок, а думка не дає спокою, а як же це зробити врешті-решт, і так пробує, і так повертає проблему, і з цього боку заходить, і

з іншого, нарешті, усвідомлює, що проблема настільки велика, що вона взагалі йому не під силу, що вона його розчавить, а він вперто продовжує думати, а як мені її вирішити?..

І тоді проблема підносить митця, якщо він постійно й наполегливо її намагається з'ясувати на своїй висоті. Висота планки диктує засоби і методи подолання. І врешті, митець, реалізує в собі, завдячуючи тій непідсильній для нього проблемі, такі творчі резерви, таку безодню сил, про які він й не здогадується. Знаходить нарешті такий спосіб, якого ще не було ніколи у світі. Оце і є новаторство. Але це побічний продукт творчості. Це не мета, я зробив це, тому що хочу просто вирішити суперскладну проблему. Розв'язати теорему, де ніби не існує доказів, немає рішень. Україн знесилений, проблему вирішую.

Оце і є нове.

І чи збираюсь я щось зробити нове?

Ні, не збираюся, я стою перед колосальною проблемою. Проблема дуже проста: може статися так, що нація, до якої я належу, до якої належали мої предки, до якої належать мої діти, зникне.

Що зробити, щоб вона не зникла?

Проблема явно мені не під силу.

Що зробити, щоб Україна знов запанувала в Україні — це ж аксіоматично: ми тут живемо з дідів-прадітів, ми тут маємо панувати.

Ніхто інший не має права панувати в Україні, крім українців, хай всім іншим буде добре разом з нами, але панувати будемо ми, українці.

Як це вирішити?

Я буду над цим думати, а чи знайду якийсь новий ключ до цієї проблеми — не знаю і ніхто не знає. Проте мені здається, що ключ усім відомий — це об'єднання

всіх національних правих сил. Але ключ цей заговорений. Ключ знівечений, оббреханий, вкритий шаром ідеологічної іржі, ключ, який викликає огиду певної частини нашого суспільства через те, що на ньому ніби кров і страшенні злочини. Ті, хто скоював ті злочини і проливав ту кров навмисне, докази підсудували невинуватим. Старий як світ спосіб — перекласти вину з хворої голови на здорову. Націоналізм — єдина реальна сила, яка може об'єднати українців знову в націю. Треба очистити націоналізм від скверни тієї імперської пропаганди, яка спотворила його світле, мудре, красиве, рідне обличчя.

У березні 2006-го, під час виборів, вибухне друга ява, вирішальна ява Національної Революції (принаймні нова влада все робить, щоб цей вибух був такої сили, що змие все на своєму шляху).

Ідея проста і бездоганна, як козацька шабля: люди, з правого крила політичного спектра України, тобто українці, свідомі патріоти, національно свідомі скажуть своїм провідникам: “Хлопці, почуйте нас знизу, з землі, з-під землі, з гори Яворина, з дніпровського дна, де поховані кам'яні пороги нашої слави й історії, з космосу, де літають наші соколи, з португальських доків, з римських траторій, з канадських копалень. Хлопці-молодці, годі вже тішити свій персональний егоїзм. Кінчайте думати лише про свої посади, про свої мерседеси, про свої банківські рахунки, а подумайте просто, що ви є нашими представники, нашими голосами, нашими братами, акумулюйте те, до чого ми прагнемо — об'єднуємося”.

Об'єднавшись, праві сили виграють парламентські вибори з рахунком 78 % на 22 %. Звичайно, на користь України.

Петре, коли я створював свої режисерські постановочні сценарії для своїх 12 фільмів і складав для них кошто-

риси, і підбирав виконавців головних ролей, я жодного разу не помилюся більше ніж на не передбачувану похибку в 2 %. Не помиляюсь і зараз.

Якщо об'єднаємося — виграємо 3 : 1.

І все буде гаразд — це буде нове відродження нації.

П. О. Важливе питання, яке ставить сам собі певного часу кожний українець — ким бути насправді, як, на вашу думку, можна українізувати українців?

Ю. І. Проблема справді колосальна і має історичний шлейф, довший за шлейф весільної сукні королеви Англії.

Скільки докладено зусиль, щоб деукраїнізувати українців, щоб зменшити їх чисельність в Україні, ми все це знаємо. Ми знаємо чотири велетенські хвилі еміграції, знаємо безжальні депортації, ми знаємо розкуркулення, ми знаємо і голодомори, які зачепили всю Україну, принаймні три великих голодомори. Ми знаємо братовбивчі війни початку ХХ століття, ми знаємо війну середини ХХ століття під двома назвами: Друга всесвітня і “великая атечественная”, яка прокотилася по Україні двічі, вважається, що це одна війна і фактично всім відомо, що вона йшла із заходу на схід, а потім поверталась із сходу на захід ще страшнішою. І ще одна війна, досі не визнана, вирувала на західних теренах України, коли Друга всесвітня вже канула в Лету.

Фактично, на кінець тих воєн Україна була випаленою землею.

А різноманітні геноциди в Україні стали регулярними, як урагани в Карибському басейні. Ентогеноциди, кіногеноциди, екологічні геноциди, геноцид проти власного війська, економічні геноциди, мовний геноцид тощо.

Дитиною з мамою і братом, другий брат помер у Сибіру, в 43-м, повернувся в Черкаси і нічого, крім димарів у Черкасах не побачив.

Деукраїнізація була такою тотальною, що в Черкасах, у самому серці України була лише російськомовна школа. Тільки чорні димарі в моїй пам'яті і “руській” буквар: “ма-ма, ми-ла, ми-ло”. Мила якраз і не було. Бо в Україні не залишилось навіть собак, з яких варять мило.

І тому проблема реукраїнізації, якщо так можна сказати: рекультивациі етносу, звичайно, постає гостро.

Це така масштабна проблема, що тут все залежить від влади.

Звичайно, готовність народу є, хоча й квола, але немає готовності влади.

Декларація Президента про те, що українцем бути модно, це декларація, це гасло.

За гаслом нічого не стоїть. А програми українізації нема і не може бути, поки при владі буде “Наша Не наша Безсмертна Україна”.

Безсмертний, який був голосом Кучми у Верховній Раді, зараз виконує голос Ющенка в партії — мене це просто шокує і дивує.

Якого біса Безсмертний очолює “Нашу Україну” і що він робитиме для нас, українців? А нічого, навпаки, це метастази глобалізму і сіонізму в тілі України, і крапка. Крапку ставить саме пан Безсмертний своєю програмою “адміністративно-територіальної реформи”. Чомусь ніхто не може зрозуміти, що то за реформа. Для чого вона? Яка її мета? Звичайно, те, про що говорить Безсмертний, лише ширма, за якою приховано справжню мету. Насправді все просто, як циганський бубон. Поки всі слухають циганську музику, цигани реквізують ваші гаманці.

Поки всі обговорюють доцільність або недоцільність “адміністративно-територіальної реформи”, руйнується історично обумовлений культурний шар соціуму України. Україна, яка ще за Гетьманщини формувалась як національно-релігійно військова організація, як організм полкового й сотенного підпорядкування, структурований на приходи за віросповідальною ознакою та історично сформованими регіонами, за географічно-природними характеристиками, має величезну інерцію повноцінного використання всіх своїх людських і природних ресурсів на благо Україні. Іншими словами, на силу виживання в перманентно екстремальних умовах різноманітної окупації. Інфраструктура сьоднішньої України — це продукт колосальних історичних випробувань України на державність. Зруйнувати цю життєдайну інфраструктуру, яку щільно зіткано з етнічних, релігійних, культурних, економічних, військових, територіально-екологічних та адміністративних складових можна навіть дурню, наділеному безмежною владою. Побудувати адекватну або кращу інфраструктуру під силу лише історії. Руйнування територіально-адміністративної інфраструктури обов’язково перед виборами до Верховної Ради означає лише одне: пан Безсмертний має намір перебрати всю Україну під славнозвісне “ручне управління” саме на виборах. Такий адмінресурс не снівся б навіть Медведчуку, Кучмі і Путіну, якби вони спали утрюх. Один сон на трюх.

Без всякого сумніву, треба створювати державну програму українізації українців, а не програму “адміністративно-територіальної реформи”.

Я свій внесок у програму українізації культури України роблю все своє життя.

А може, справді написати таку програму для об'єднання націоналістичних партій — українізація України в статті “Мовна умовна Війна”? Як ти думаєш, Петре?

Дехто вважає себе українцем, але не володіє мовою і тільки ностальгує за тією втраченою культурою, дехто принципово зрікся свого українства, дехто навіть у цих умовах зберігає високі культурні традиції і передає їх своїм нащадкам.

Це реалії нашого життя, ті самі зловісні 52–44.

Це колосальна проблема. А скільки українців зберігають українство і українське в таких умовах, коли взагалі таке неможливо. Скажімо, наша діаспора. Як було зберегти в Канаді або в Сполучених Штатах, або в Німеччині, або в Австралії українську ідею і так її з покоління в покоління передавати. Хоч вона деформована за певних умов, в яких ці люди боролися і жили, але це було неймовірно важко. Вони якоюсь мірою дають приклад нам, корінним українцям, як треба ставитись з великою повагою до себе, до своєї нації до своєї культури, і до своєї історії. Ми знаємо, що саме в діаспорі збереглися історичні традиції, які тут були майже загублені. І мистецтво діаспори явило, хоча б такий простий приклад: єдиний порядний і серйозний фільм про голодомор був зроблений українськими кінематографістами в Канаді і Сполучених Штатах Америки.

П. О. Багато хто в наш час міряють категоріями ярликів та інших невластивих українцю таврувань, а яка ваша сутність без усіляких змін?

Ю. І. Деякі ярлики я ношу з подивом. Наприклад антисеміт, я вже більше тридцяти років ношу це тавро. Що таке антисеміт? Ніби це той, хто не любить семітів, а я

семітів якраз люблю. В мене сотні друзів, і дуже близьких друзів — семіти: араби, курди, палестинці, євреї. Я, насправді, не люблю сіоністів. Ідеологія сіонізму нібито виплекана на національній ідеї, але вона принципово відрізняється від національних рухів тим, що це ідеологія расизму.

Сіонізм — це практично первісний расизм.

Це такий різновид радикального націоналізму (расизму), спрямований на те, щоб знищувати всіх, окрім себе. Сіоністи вважають себе богообраними, мовляв, лише вони мають вирішувати все за всіх. Кому жити, кому зникати з лиця землі.

На позаминулих виборах до Верховної Ради, я, на прохання Вячеслава Чорновола, балотувався від РУХу в окрузі, де балотувався М. Вродський. В той момент головний “яблучник” сидів у в’язниці, за те що пошив у дурні добру половину Києва. Саме ця половина обрала його депутатом з надією, що на волі він поверне вкрадене. Я програв, бо нічого не обіцяв повернути і в тюрмі офіційно не сидів. Так от, головний яблучник розбрату дав досконалу дефініцію антисемітизму. Яблучник сказав по телевізору: *“В цілому світі антисеміт — це той, хто не любить євреїв, в Україні навпаки антисеміт — це той, кого не люблять євреї”*.

Тепер тобі, Петре, зрозуміло, чому це тавро я ношу з гордістю, як стигмати на своїй душі, а не лише з подивом.

У мене є цікавий сценарій про друге пришествя Христа в Україну, але не дали мені зняти цей фільм саме сіоністи, вже 12 років не дають. А де я тільки не шукав грошей: і в Голівуді, де їх тьма-тьмуца тих сіоністів, і в Україні, де їх ще більше, ніж в Голівуді, і в Москві, де вони вже почувують себе як на землі обітованій...

До речі, в Москві мені дали частину грошей на фільм про друге пришествя Христа в Україну, а в Україні не дали.

І не треба плутати євреїв, з якими ми жили на цій території, з сіоністами, ідеологія яких спрямована на те, якщо сіонізм посіявся десь на певних теренах, то він дбає перш за все, щоб місцевий етнос був знищений.

Я, місцевий етнос, не хочу бути знищеним, ну не хочу. І якщо через це я — антисеміт, то я пишаюсь цим.

П. О. Що, на вашу думку, сьогодні треба зробити, щоб українці жили достойним людини життям?

Ю. І. Що тобі треба від життя? Кожен має вільно дихати, вільно думати, вільно обирати свою долю, вільно їсти те, що йому подобається, до чого призвичаївся, сало, галушки, а не поп-корн чи то чіпси. Отримувати за свою працю стільки грошей, щоб з ними не соромно було ходити в магазин. Бо коли я приходжу в супермаркет і йду повз товари, а там виставлено ціни, які вищі за мою пенсію, я ніяковію.

Колись дуже любляв коньяк, особливо серйозний коньяк. Наприклад, грузинський “Єніселі”, або французький “Камю”, або вірменський “Арарат три зірки”. Днями підходжу до коньячного розвалу і бачу, що моєї пенсії не вистачить навіть на одну пляшку порядного коньяку. А їх в супермаркеті хоч залийся. Захотілося подзвонити на мобілку міністру фінансів, чи не можна взяти безвідсотковий кредит на решту життя, щоб купити одну пляшку улюбленого напою.

Як я можу вільно себе почувати в таких умовах. Вирішив більше не заходити в коньячний ряд і в ощадну касу за пенсією, щоб не розстроюватися. А цукор? Я дуже люблю солодке. Вишні спіють на дереві, ти бачив, ми їх

не збираємо, птахи клюють. Чому? Бо цукор коштує стільки, що варення буде золотим. Тому залишаємося без варення я і мої діти. Ще я люблю шашлик. Ще мені на місяць виходить приблизно три-чотири заправки повного баку паливом.

З чого складається нормальне комфортне життя? Мені довелося побувати по світах на різних рівнях. Я був у готелях, де живуть кінозірки, і в простих мотелях у Канаді, Сполучених Штатах, і на Тайвані, і в Японії.

Але з чого складається нормальне достойне людини життя?

Коли зустрічаєш у Німеччині людину, вона з тобою спілкується вільно, видно, що вона — щаслива людина. Звернись до нас на вулиці — люди напружені, у людей немає впевненості не те що в майбутньому, а в завтрашньому дні. У більшості немає житла, платня катастрофічна, навіть уже не мріють про власне житло. Катастрофічна розкіш маленького клану, який до виборів перебрав усю владу, забрав наші гроші, “мерседеси” вже їм не подобаються, їм давай “майбахи”, “порші”, “лексуси”. Вийди на вулиці Києва і подивись, що за автошоу. Це незначний відсоток людей, які забрали всі гроші України собі. Пінчук і Кучма — це тільки крапля, їх можна на двох руках перерахувати, а ми боїмося притягнути їх до відповідальності.

Слухайте, Революція — це не танці на сцені і співи, як сказав Тарас: “Поховайте і вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров’ю волю окропіте”. Поки ми цього не зробимо, Тарасів заповіт не виконаємо. Чому я маю терпіти, що одна людина володіє заводом, який будував мій батько разом з тисячами інших працівників? Він будував цей завод, а володіє чомусь одна якась людина і отримує все. І то, як кажуть, привласнила завод не зовсім законно. А ми все теревенимо: чи реприватизувати,

чи не реприватизувати. Побійтесь Бога, людей зробили жебраками. У 90 відсотків населення країни безробіття таке, якого не було навіть за часів татаро-монгольського іга. Кожен третій у моєму селі не має роботи. А якщо має роботу, то де він працює? Тимчасово зводять палаци олігархам на березі Дніпра або працюють водіями чи охоронцями у тих же олігархів. Без контрактів і страховки.

П. О. Як ви думаєте, який Мойсей потрібен, можливо, потрібне друге пришествя Христа, щоб змінити ставлення українців до себе, чи все це в наших руках?

Ю. І. Знаєш, Петре, це входило в комплект або, як модно сьогодні говорити, в пакет знищення українства, нав'язати всій Україні комплекс меншовартості.

Чому? А дуже просто. Якщо, скажімо, в нас обирають Президента, то виходить, що у нас нікого, крім Ющенка, немає. Немає жодного порядного кандидата. Перехрестіться, люди добрі, перехрестіться, кожен десятий з українців може бути Президентом — і за освітою, і за моральними принципами. І за здоров'ям, і за родинними зв'язками, і за мовою, і за любов'ю до України.

Нас переконали, що в нас взагалі нічого немає — режисерів немає, акторів немає, президентів немає, нікого немає... Давайте покінчимо з цим.

Українці, об'єднаймося, дуже слушна нагода, другої не буде, об'єднаймося на цих виборах і створимо більшість у парламенті і з'явиться в нас десяток, сотня достойників, яким можна довірити і Верховну Раду, і Кабмін, і губернаторів областей, і директорів шкіл, і генералів, і кінорежисерів... Кого завгодно. Я вам скажу з повною відповідальністю, за своє довге життя, яке я жив серед цього народу, я можу засвідчити — талановитішого на-

роду я не знаю, до речі, дуже освіченого. Скільки наших великих розумів сьогодні працює, жебракує на дядю Сема, в Німеччині, у Франції чи Китаї? Скільки? Сім мільйонів, і серед цих семи мільйонів ми не можемо вибрати достойників на різні державні посади?

Я дуже поважав Віктора Андрійовича, особисто з ним знайомий, але я поважаю і себе, я поважаю і моїх знайомих, друзів, колег, можу дати повну гарантію, що вони ані морально, ані професійно, ані в чеснотах не поступаються вищим достойникам світу.

Якщо ти будеш дім і сказав, що я його закінчив, це вже не дім, а домовина.

Наскільки я себе пам'ятаю, то постійний перебуваю в стані запиту — це перманентний стан моєї душі. І не думаю, що тільки моєї, бо кожна людина себе постійно запитує. А наскільки чесно вона дає відповідь, це вже і є справжнє духовне обличчя цієї людини.

Знаєш, чим займаюся зараз уже три роки поспіль? Я пишу книгу, яка називається “Доповідна апостолові Петру”. Спершу я думав, що це мемуари. Я люблю розповідати різні історії з свого життя, а їх було стільки, що всі мені казали: варто записати.

Запиши. А все думав, для чого я життя проживаю. Іноді я комусь щось розповідаю, і тому, коли постає питання, напиши, я думаю, а для кого, і я так і не зміг знайти адресу, кому мій досвід досить унікальний, як і кожний досвід, бо він не універсальний, кому він може згодитися?

Я довго був на викладацькій роботі, майже 20 років. І тому знаю, що досвід не передається.

А тут я нарешті зрозумів, що є один адресат, якому варто розповісти про своє життя — це апостол Петро. Бо він стоїть при вході в рай і вирішує, куди тебе направити. Так от, я цю книжку попрошу покласти собі в труну.

А потім подумав, навіщо буду писати, коли апостол Петро знає моє життя краще, ніж я.

І тут, нарешті, відповідь (ось що значить ставити собі постійні запитання), а для чого я буду писати?

А знаєш чому? Вирішуватиме апостол Петро не за тим, скільки я согрівив, не за цією ознакою він буде мене направляти або в пекло, або в рай.

Питання в іншому: наскільки чесно і безкомпромісно до себе ставлюся?

Як я описую своє життя. Якщо я його прикрашаю, якщо брешу, якщо хочу обдурити, сфальсифікувати своє життя перед апостолом Петром, то, звичайно, мені світить тільки пекло. В принципі рай мені не світить за будь-яких обставин, тому й не сподіваюся на щось, я призвичаївся на землі до цих земних умов, які практично в Україні не відрізняються від стандартів пекла.

Я думаю, що ці стандарти не дуже відрізняються від пекельних, а може, там у пеклі трохи краще. Скажімо, цукор дешевший або пальне на шару.

Якщо ж я буду абсолютно чесний перед собою, то в мене є шанс.

Те саме стосується й моєї творчості, мене завжди питали, для кого ви робите фільм, для кого?

А я завжди відповідав — для себе.

Це дивувало багатьох, як це так, для себе, що за егоїзм. Треба для мас. Я кажу ні — виключно для себе. Бо мої вимоги до себе такі високі, такі безкомпромісні, я це чесно роблю для себе, це означає, що я буду чесний і відповідальний перед більшістю людей у цьому світі. Таким чином, коли чесно і безкомпромісно ставишся до себе, відповідально до своїх вчинків, думок, це означає, що ти відповідально ставишся до людей.

Це така нехитра парадигма, якою я користуюся другу половину свого життя.

Якщо роблю для себе з усією силою, з якою спроможний зробити якийсь твір, то я знаю, що таких ще мільйони, отже, я відповідаю їхнім вимогам, бо відповідаю своїм.

Статистика 70 мільйонів глядачів “Білого птаха” свідчить, що я не один у цьому світі.

У Каннах мав слово перед показом фільму “Лебедине озеро. Зона”. Проголосив таке: “Якщо режисер хоче сказати щось перед фільмом, то не варто дивитись фільм. Якщо режисер після фільму намагається щось пояснити, не варто було дивитися той фільм. Тому я просто дякую вам, що ви прийшли подивитися мій фільм”.

Я дякую тобі, Петре, що ти запитуєш у мене і уважно слухаєш мої відповіді.

Своїм життям я пишу сценарій для себе, тобто для українців. За моє життя мені за шкуру стільки гарячого сала вилили, але, як говорить моя дружина Людмила, що народила мені двох синів, — ми щасливі.

Зараз українці усвідомили, що вони самі від душі і серця мають писати сценарій свого життя, самі українці, своїми руками. Ніхто не може краще написати сценарій для народу, як сам народ. Всі можновладці, яких ми обирали, можуть бути лише менеджерами наших духовних інвестицій і виконавцями цього сценарію, написаного народом.

П. О. Ми зараз на горі Яворина в Карпатах, що вам тут хочеться сказати, можливо, попередити гори і людей... І які слова ви хочете сказати нашому народові з цієї високої карпатської трибуни?

Ю. І. По-перше, Петре, менше патетики. Не став мене в незручне становище. Ти питаєш, ніби настає кінець світу. А зараз лише вечоріє. Я не збираюся бути ані про-

роком, ані суфлером, ані ді-джеєм. Можна я повторю слово в слово те, що сказав на Яворині перед могилою героїв? Можна? Тоді записуй.

— Практично, немає найвищих слів, які можна сказати тут у цьому місці перед пам'яттю тих молодих людей, які загинули тут на Яворині і які продовжують жити тут на Яворині, і жити далі у всій Україні. Дуже багато молоді стоїть тут на пагорбі, що об'єднує цю молодь у їхньому прагненні до щасливого майбутнього, в якому я бачу ясну надію і впевненість. Об'єднує тут всіх дуже красива сила, яка носить назву націоналізм. Це слово було спаплюжено енкаведистськими кулями, які обривали життя цим молодим патріотам на Яворині. Ті кулі намагалися слово націоналіст запламувати іншим негативним змістом. Настав час повернути цьому слову його справжній креативний, життєдайний зміст і стверджуюче наповнення. Принаймні я так розумію слово націоналіст. І сьогодні в дуже складний час, коли захиталося майбутнє України, бо ті сподівання, які були в нас під час Революції на Майдані, раптом кудись зникають, як цей туман над Явориною, як цей дим над Явориною. Були обіцянки — їх не виконують, натомість приходять інші кадрові реалії, на які ми не сподівались. Більше того, Президент, заради якого ми виборювали свої права, право обрати свого Президента, виявився ніби і не нашим Президентом.

Президента приватизовано, приватизовано зовсім іншими силами – не нами.

Що можна зробити, щоб повернути нашого приватизованого Президента?

Як вчить історія, треба націоналізувати його і повернути українському народові.

Хто може це зробити ?..

Тільки українець, який усвідомлює себе позитивним націоналістом, тому я думаю: нехай тут під цією горою Явориною почнеться об'єднання всіх свідомих українців, усіх правих сил України, національно усвідомлених сил України.

Треба зробити, нарешті, щоб колись-таки в Україні українці об'єдналися — це просто необхідно зробити.

Об'єднатися навколо Національної Революції!

І особливо тепер, коли дуже скоро буде вирішуватися доля України — це будуть вибори до Верховної Ради.

Якщо українці об'єднуються як націоналісти, то ми маємо всі шанси приєднати до себе всіх розчарованих у Новій Владі людей, розчарованих у політиці Нової Влади і приватизованого Президента, яких сьогодні вже приблизно 20 відсотків, а до виборів ця кількість збільшиться, їх буде вже 50 відсотків, це — незворотно.

Всі ті 50 відсотків, а це живі люди, українці, коли побачать об'єднання національних сил, без сумнівів, приєднуються до національного руху.

І це буде найкраща пам'ять про тих людей, які віддали своє життя тут на Яворині за щасливе майбутнє, яке так реально постає перед нами і має бути в наших руках. Бажаю вам великого Щастя.

Інтерв'ю записав Петро Олар

P. S.

На сороковий день P.S. (постскрипtum) завжди стає передмовою. Спершу передмова мала робочу назву “Ультиматум Україні”, потім “Роковини теракту 11 вересня в Києві і Новому Орлеані”, а остаточно на сороковий день стало зрозумілим, що сама назва випірнула з помаранчевого туману крижаною крицею айсберга і називається “Загибель “Титаніка” Нової Влади”.

Рейсовий “Боїнг” з мертвим екіпажем і сотнею крижаних пасажирів на борту летів над Грецією вже з півгодини на автопілоті. Останній пасажир, який втратив свідомість і поволі ставав сто двадцять другою крижиною, встиг, клацаючи зубами, повідомити другові по мобільному телефону:

— Все навкруги вкрито кригою. Літак розгерметизовано. Ми всі мертві... Капітан літака теж суцільна крига разом зі штурвалом... і штурман... і другий пілот — криги... і стюардеси — крижані стовпи...

Це не голівудський фільм жахів, це сюжет з новин, що облетів цілий світ за півгодини, поки уламки догорали на схилах Олімпу і крижані підсмажувалися в тому пекельному сюжеті.

Але мене ця новина не так нажахала, як ультиматум, що оголосив Рабинович Україні в той самий день.

Громадянин іншої держави поставив перед українським міністерством юстиції ультиматум у тижневий термін скасувати реєстрацію Української Консервативної партії. Якщо мін'юст не скасує реєстрацію, погрожує

Рабинович, то усі єврейські громади подадуть на мін'юст позов до Конституційного Суду України.

Куди не кинь — скрізь клин, але відомо, що клин клином вибивають.

Чому так налякала єврея Рабиновича Українська Консервативна партія ?

Рабинович сам і дає відповідь на це запитання, бо в статуті Української Консервативної партії є програмне положення, щоб повернути в українські паспорти запис про національність.

Рабиновича не обходить той факт, що саме з цієї причини, він, мешканець України, має ще й громадянство Ізраїлю, хоча постійно публічно цей факт заперечує. Причина подвійного громадянства дуже проста — в Ізраїлі пропорційне представництво в кнесеті всіх національностей, які є громадяни Ізраїлю. Тому всі сіоністи поза межами Ізраїлю мають ще й паспорти громадян Ізраїлю, щоб створити легальну абсолютну більшість у своєму парламенті. Бо, повторю, представництво в ізраїльському парламенті — пропорційне. Всім відомо, що дюжина найвищих посадовців України, провідники нової помаранчевої влади, теж мають ізраїльські паспорти. Саме для того, щоб створювати в ізраїльському парламенті легальну абсолютну більшість євреїв.

Щодо пропорційності представництва корінної нації в українському парламенті — то Рабинович боїться цього як дідько ладану.

За даними, що виходять з самого парламенту, в українському парламенті 45 % депутатів Верховної Ради є етнічними євреями, в той час як серед усього українського населення вони становлять лише 0,2 %.

Що тут вже казати про пропорційне представництво етнічних українців у своєму парламенті ?

У суспільстві українців за даними останнього перепису — 78 %.

Так, або близько цього має бути і в українському парламенті. Але для цього потрібно поновити запис у паспорті про національну належність.

Саме в цьому жид Рабинович вбачає загрозу з боку Української Консервативної партії. Бо Консервативна партія записала таку вимогу в свою програму.

В принципі Україна має бути вдячна Рабиновичу, бо він безпомилково вказує Україні, в чому саме криються доленосні для України програмні положення.

Чого так боїться Рабинович, то і є дороговказом для України на вихід з безвихіддя, з глухого кута.

Саме програма Української Консервативної партії і є сьогодні одним з реальних конституційних механізмів передачі всієї влади саме етнічним українцям.

Приблизно так, як в Ізраїлі. А в Ізраїлі хай правлять євреї.

Рабинович як лакмусовий папірець в Україні. Він реагує миттєво. Він б'є на сполох, лише з'являється найменша загроза пануванню сіонізму на теренах України.

Згадаймо, під час президентських виборів Рабинович поставив перший ультиматум штабу Ющенка, коли з гори Яворина пролунав голос народного депутата Олега Тягнибока на захист слави і честі загиблих в останньому бункері героїв Української Повстанської армії, підстаршинської школи "Оленів".

Тоді Рабинович поставив питання рубя: або депутата Олега Тягнибока лідера Всеукраїнського об'єднання "Свобода" демонстративно виключать з фракції Ющенка, або єврейські громади здійснюють економічну блокаду фінансування його виборчої компанії.

Керівник штабу пан Зінченко запропонував депутату Олегу Тягнибоку добровільно написати заяву про вихід з фракції. Олег Тягнибок категорично відмовився. Тоді депутата Олега Тягнибока виключив зі своєї фракції кандидат у Президенти.

Перший ультиматум спрацював.

На другий ультиматум Рабиновича є лише єдина правильна реакція — масовий вступ українців до лав українських націоналістичних угруповань, рухів і партій. Бо саме націоналістичні сили в єдиному блоці Майдану приведуть український народ до реальної влади на парламентських виборах у березні 2006.

На сьогодні в Україні склалося так, що українському креативному націоналізму немає жодної реальної, а не піарівської альтернативи. Націоналізм до березня стане провідною об'єднуючою ідеологією. Саме об'єднані націоналісти вирішать долю березневих виборів. І нас, українців, в українському парламенті буде пропорційна більшість, як Рабиновичів у кнесеті.

До ультиматумів Рабиновича треба уважно дослухатися, бо він завжди вціляє в саме серце української надії. І треба всім миром всіляко захищати від рабиновичів те вразливе серце.

Я не хочу чекати на рішення Верховної Ради про зміни в паспорті і на другій сторінці свого паспорту під прізвищем Ілленко написав від руки: національність — українець.

Це моя особиста відповідь на ультиматум.

А сьогодні ввечері через телевізійні канали пройшла нова приголомшуюча інформація — ніби “Боїнг-467” з крижаними пасажирами на борту — то справа терориста, що націлив літак на Афінський акрополь.

Мені стало моторошно. Крижані ляльки пристебнуті пасками безпеки, і літак, яким керує маніяк терорист,

тобто ставить черговий ультиматум — нагадало мені український політикум.

Винищувач з “МіГ-21” роздивився за штурвалом того маніяка.

“Терорист” в Україні ні свого обличчя, ні прізвища, ні ідеологічного угруповання не приховує.

Ми, українці, маємо боятися аж до повного скриважіння. Лише міцніше пристібатися віртуальними пасками безпеки — тими обіцянками, що ми всі отримали на Майдані, тими помаранчевими шаликами і стрічками.

Пізно ввечері у поїзді Київ — Львів я вчитував сигнальний примірник оцієї книги, що ви тримаєте в руках. Я їхав у Львів на Віче, яке збирав голова Всеукраїнського об’єднання “Свобода” Олег Тягнибок для презентації програми “Захисту українців”. Я мав виступати на Вічі з розділом цієї програми “Окупований інформаційний простір України і як з окупацією покінчити”.

Саме в цей момент “Титанік” Нової Влади на повних парах у суцільному помаранчевому тумані вривався в айсберг розміром з Говерлу. В цьому випадку айсберг треба розуміти не як природний велетенський уламок криги, а як псевдонім сіонізму-глобалізму в українському політикумі. (На десятий день стало відомо ім’я того айсберга з берегів Альбіону.)

Заспівала мобілка нехитрим мотивчиком з “Гринджолів” і дружина Людмила (вона ж княгиня Ольга з однойменного фільму) схвилювано розповіла мені: щойно передали по телебаченню, ніби Держсекретар подав у відставку, звинувативши в корупції найближче оточення Президента.

Далі можна було текст сигнального примірника книжки під назвою “Українська Україна. Відкритий лист українцям” не вичитувати. Бо книжка застаріла одразу. Здавалося, що книжка ставала не актуальною, як сумління українського політикуму. Книга, ще не видана, ставала букіністичним мотлохом. Я жбурнув недочитану книгу в ніч у відкрите в коридорі вікно, бо три основні тези книги, які ніби треба було доводити, вже стали трагікомічними фактами минулого.

А саме:

Теза про окупований інформаційний простір вже не потребувала жодних доказів, бо сам Президент став заручником окупантів.

Ще вчора ніби провокативна теза про приватизацію Президента ставала доведеним фактом. Були названі імена приватизаторів, яких Президент відправляв у відставку, хоча далеко не всіх.

Третя теза про лавиноподібне збільшення розчарованих Новою Владою несподівано одержало підтвердження з вуст самого Президента, який в своєму телевізійному зверненні закликав усіх не розчаровуватись. Щоправда, не сказав, як це зробити.

“Титанік” Нової Влади розпоролو від форштевня до корми, і байдужа вода забуття поглинала його на очах отетерілого світу в шаленому темпі.

Але дивно, на “Титаніку” не було нас, українців, пасажирів третього класу, мешканців трюму і машинного відділення. Нас там не було. Там не було жодного намету з Майдану. Жодного студента з тих наметів. На капітанському містку були аж три владні команди (і одна тіньова – наймо-

гутніша), що на смерть билися, аби вчепитися за штурвал, а в ресторанах, банках, казино на всіх палубах грали по-крупному олігархи і нардепи. Ставками були “Криворіжсталь”, ФК “Динамо”, “Нікопольський феросплав”, сам Помаранчевий Титанік, валютна криза, цукрова криза, конституційна реформа, інавгураційна промова, бензино-ва криза, збіжжя 2005, наше з вами майбутнє...

Прокинувшись на ранок від помаранчевого кошмарного сну, пішов до туалету. В тамбурі на підлозі валялася моя книга, яку я вчора викинув за вікно. Виходить, що вона пролетіла через вагон і її затягнуло протягом в інше відкрите вікно в кінці тунелю-коридору в тамбурі.

Це був знак.

Я підняв книжку. Вітер перечитав її вздовж і впоперек. Книжка настовбурчилась, як їжак або як дикообраз, що атакує ворога. Я знову перечитав того їжака-дикообразу. Кожну його голку, що стала дибки.

Книга стала актуальною, якою не була звечора. Бо в книзі йшлося про створення нової УПА. Йшлося про методологію створення Національного Фронту Порятунку України, українців.

На сороковини Нової Влади “Майдан” стане бестселером.

А в березні, коли спалахне друга ява Національної Революції, вона буде в кожному наметі по всіх Майданах України.

Зміст

Юрій Ілленко: <i>дуже коротка (порівняно з життям) автобіографічна довідка</i>	3
Не знаю кращої відозви, ніж ці безсмертні слова: “І мертвим, і живим, і ненарожденим!...”	9
Уявімо неуявне	20
PR-мовна війна!	26
Діалог цивілізацій	44
Революція переходить в опозицію	71
Як узгодити комерційні інтереси з потребами національної культури?	80
Приватизація Президента	84
Трикутна доповідь квадратної голови для “круглого столу” “Сто Снів Нової Влади”	95
Відкритий лист всім українцям в запечатаному сімома печатками Сіону конверті	106
Доповідна апостола Петру. Пожежа в Чикаго	122
Реставрація націоналізму. Інтерв’ю Петра Олара	196
P. S. (На сороковий день P. S. завжди стає передмовою)	231

Artistically-publicistic collection of the prominent modern Ukrainian cine-matography Yuriy Il'ienko proves, — word after a word, thought after thought, — the future of our Motherland is in our hands, Ukrainians. It is just necessary to understand how to take advantage of the possibilities. During the Second World War, in trenches, a quire was worth their weight in gold. Therefore on leaflets the order was printed: "Read and pass to friend". When we approach very closely to the elections to the Supreme Soviet, the lobby of Medvedchuk-Kuchma may seems to us as innocent child's toys. Informative channels will be locked for everyone, except new Power. That will be the time for this book: "Read and pass to your comrade. Read and send to your parents, children, friends and even those, who traditionally disavows from their fate by words: "It is no business of mine".

For wide circle of readers.

Художньо-публіцистичне видання

ІЛЛЕНКО Юрій Герасимович
ЗА УКРАЇНСЬКУ УКРАЇНУ
Відкритий лист українцям

Artistically-publicistic edition
Il'ienko Yuriy H.
FOR UKRAINIAN UKRAINE
Open letter to Ukrainians

На обкладинці використано фото з архіву фільму
"Молитва за гетьмана Мазепу" роботи О. Оверченка

Відповідальний редактор *Світлана Толкачова*
Редактор *Петро Олар*
Технічний редактор *Сергій Бордіян*
Коректор *Надія Коваленко*
Комп'ютерне верстання *Тетяна Губанова*
Оформлення обкладинки *Дарина Бутейко*

Підп. до друку 01.11.05. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 13,95. Обл.-вид. арк. 10,85
Наклад 5000 прим. Зам. 93

Віддруковано з оригінал-макету ПБЦ "АРАТТА".

Поліграфічний центр УТОГ
03038 Київ-38, вул. Нововокзальна, 8
Свідоцтво КІ № 35 від 02.08.2000

За українську Україну

Ілленко Юрій Герасимович

Народний артист України, академік, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка. Народився 9.05.1936, за паспортом 18.07.1936 р. у місті Черкаси. Кінорежисер і кінооператор. Закінчив у 1960-му ВДІК (Москва, майстерня Б. Волчика).

З 1963 — на Київській кіностудії ім. О. П. Довженка.

1991-1992 — голова Державного фонду української кінематографії при КМ України.

Оператор фільмів "Ринок улюбленого міста" (1959), "Прощайте, голуби" (1960), "Десять синів" (1962), "Вулиця Ньютона, будинок №1" (1963; головна роль Тимотія Суверієва), "Тіні забутих предків" (1965) — призми міжнародних кінофестивалів у Мар-дель-Платі (Аргентина), Солоніках (Греція), Римі (Італія), Всесоюзного кінофестивалю в Києві, Британської кіноакадемії.

Режисер стрічок "Криниця для спраглих" (1965, у прокаті з 1982), "Вечір напередодні Івана Купала" (1967), "Білий птах з чорною відзнакою" (1971; золота медаль VII міжнародного кінофестивалю у Москві), "Наперекір усьому" (1972), "Мрії та життя" (1973; головна роль Герасима), "Свято печеної картоплі" (1976), "Смужка нескошених диких квітів" (1978), "Лісова пісня. Мавка" (1981; спеціальний приз за послідовні пошуки зображальних засобів у кіно, Вільнюс), "Легенда про княгиню Ольгу" (1982), "Солом'яні дзвони" (1987), "Лебедине озеро. Зона" (1990), "Молитва за гетьмана Мазепу" (2001). Автор багатьох сценаріїв, серед яких "Агосфер. Хроніка другого пришествя Христа" ("Київ", 1994, №10), лібрето балетів "Прометей" (1982), "Одеса" (1990; композитор Є. Ф. Станкевич).

Ілленко Ю. Г. — активний у сьогоденному громадсько-політичному житті України.